The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

WEDNESDAY, JANUARY 25, 1961.

LATVIJA
AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latvijas aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gallīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60. tekstā $ 3.20—$ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

7./1041. n-rs. TREŠDIEN, 1961. GADA 25. JANVĀRĪ 11. gads.

JAUNAIS PREZIDENTS STĀJIES AMATĀ

Ar svinībām un runām ASV galvaspilsētā paziņots pasaulei, ka darbību beidzis prezidents Eizenhauers ar savu administrāciju un viņa vietā ir stājies prezidents Kennedijs ar savu valdību.

Varas pārņemšana notika svinīgā svētku noskaņā, draudzīgi, saskaņā ar vislabākajām demokrātiskajām tradicijām, kuras veidojuši Sav. Valstu dibinātāji gandrīz pirms diviem gadu simteņiem.

KENNEDIJS APZINĀS SAVU UZDEVUMU PASAULES POLĪTISKO CĪŅU ARĒNĀ

ASV 35. prezidents uzsāka savu darbu ar svinīgu runu ne tikai savai tautai, bet arī visai pasaulei, pilnīgi apzinoties ASV lomu brīvās pasaules vadībā. Runa jāieskata par vislabāko pēc Linkolna teiktās runas amata pārņemšanas svinībās.

Vēstijums tautai, pēc sava satura un formas paliks vēsturē kā agresīvs dokuments: teicējs ir pilnīgi apzinājies savas valsts spēku, vietu un lomu politisko varu cīņas arēnā, kur jāstājas pretim spēkiem, kas sabiedrisko dzīvi uz šīs planētas censās pārvērst chaosā. Tanī pašā laikā runa ir arī vislabāko nodomu un vislabākās gribas pilna, aicinot stipros turēties pie taisnības, lai dotu drošības sajūtu mazajiem.

Šis aicinājums nav jātulko kā tikai izaicinājums boļševismam, kaut gan tas tā galvenokārt arī tika domāts, bet arī kā aicinājums katram pilsonim savas tautas politiskajā un saimnieciskajā dzīvē. ASV sniegs savu palīdzības roku visām tautām, kas gribēs palīdzēt pašas sev. Bet ja ASV tauta „nespēs palīdzēt daudzajiem nabadzīgajiem, tad viņa nespēs nosargāt arī nedaudzos bagātos."

Šeit, kā liekas, slēpjas visas Kennedija runas kodols. Āzijā, Afrikā un Latīņu Amerikā ir nedaudzi cilvēki, kas nezina savas bagātības robežas, un ir arī ļaužu masas, kas slikst neiedomājamā nabadzībā. Nabadzīgās ļaužu masas tīri dabiski padodas visradikālākiem politiskiem virzēniem, un nedaudzi bagātie nebūs spējīgi tiem pretoties. Ja bagātnieki Āzijā, Afrikā un Latīņu Amerikā to vēl neapzinājās, tad tas viņiem tagad tika pateikts. Par pārējo tiem jārūpējas pašiem, ja viņi un viņu bērnu bērni vēl grib dzīvot.

Apstiprinājis Monroe doktrinu, ka visas Amerikas valstis arvienu vēl grib būt kungi savās mājās, Kennedijs griezās pie savas tautas, aicinot to uz upuriem valsts labā. „Neprasiet, ko valsts var darīt priekš jums; prasiet, ko jūs varat darīt savas valsts labā." Būt vadošai valstij brīvajā pasaulē nozīmē nest upurus pacietīgi un nepiespiesti. Upuri ir un vēl būs nepieciešami, lai aizstāvētu ideālus, ko valsts dibinātāji ir likuši ASV konstitūcijas pamatos, un galvenais no tiem ir — cilvēka būtiskākās tiesības nenāk no valsts, bet gan no Dieva.

Runa ir tiešs izaicinājums diktātoriskajam komūnismam visās dzīves nozarēs. Ja Kremļa valdnieki vēl loloja cerības, ka Kennedijs varētu iekāpt Rūzvelta pēdās, tad pēc šīs runas viņiem gan vajadzētu atmest cerības, ka melu un viltus pilniem pasaules iekarošanas plāniem pavērsies brīvi ceļi.

KRIEVI PIEPRASA 50 SVARĪGĀKOS POSTEŅUS AN

HAMMERŠELDA CENTIENI IZVEIDOT APOLĪTISKU AN ADMINISTRĀCIJU APDRAUDĒTI

Maskavas pieprasījums pēc 50 svarīgākajiem posteņiem AN administrācijā pārvilcis svītru visiem centieniem izveidot starptautisku administrāciju pēc Rietumu parauga, kas būtu spējīga sadarboties ar katra politiska novirziena vadību un tās centieniem. Krieviem apolitiskas valsts administrācijas nekad nav bijis, un boļševiki būs pēdējie, kas sāks apzināties tās vērtību. Revolūcijas laikā Krievijā valdīja chaoss, jo līdz ar caru aizgāja arī cariskā administrācija. Līdzīgs chaoss radīsies arī tad, kad virs sarkanā Kremļa pacelsies citi karogi. Boļševiki nav tik stulbi, lai to nezinātu. Bet birokratija valda pār Krieviju un privileģētie birokrati nav ieinteresēti, kas notiks pēc viņiem.

Chruščevs, kā redzams, to pašu ir apņēmies panākt arī starptautiskā forumā.

Garais saraksts ar posteņu nosaukumiem, ko Maskava ir iesniegusi Hammeršeldam, norāda, ka boļševiku politiskie birokrati grib būt kungi arī AN. Posteņi nav izvēlēti gadījuma pēc, bet gan tādi, kas valda, pieņem lēmumus un kontrolē. Šī ir pirmā reize AN vēsturē, kad kāda valsts sev pieprasa veselu grupu vadošo darba vietu.

Pēdējā AN pilnsapulcē Kremļa valdnieks, gribēja aizstāt ģenerālsekretāru ar triumvirātu, kur katram veto tiesības. Viņa gājiens cieta neveiksmi, bet Ņikita vēl ar to nav mierā. Viņa mērķis ir paralizēt AN darbību, un to viņš grib panākt citādā veidā.

Boļševiki prasa sev Ekonomisko un Sociālo lietu departamenta vadību, kā arī Speciālo politisko lietu nodaļas vadību. Ar šīm divām nodaļām krievu rokās Maskava varētu diktēt savu politiku ģenerālsekretāram. Bet tas vēl nav viss.

Krievi tīko arī pēc personāllietu, juridisko lietu, informācijas un revīzijas vadības. Un kas vairs paliek pāri? Hammeršeldam atliek tikai iestāties boļševiku partijā, un Maskavas dūre pārcelsies uz Jauno pasauli.

BĒGĻI NO KUBAS DRAUD KANADAI

KUBAS „REVOLŪCIONĀRĀ TAUTAS APVIENĪBA" PIESŪTĪJUSI PROTESTA VĒSTULI KANADAS VALDĪBAI PAR TIRDZNIECĪBAS SAKARU UZTURĒŠANU AR KASTRO.

Vēstule piedraud ar Kanadas īpašumu konfiskāciju Kubā pēc Kastro valdības gāšanas, ja tirdzniecības sakari netiks pārtraukti. Līdzīgas vēstules esot saņēmušas arī firmas un pat atsevišķi individi, kam ir sakari ar pašreizējo Kubas administrāciju. Galvenie vēstuļu rakstītāji ir anti-Kastro elementi, kas atraduši patvērumu ASV.

Tanī pašā laikā, kā liekas, Kubas politiskā dzīvē viss vairs nav tik labā kārtībā, kā tam vajadzētu būt. Ziņas no Havanas liecina, ka divas studentu organizācijas pieteikušas streiku, prasot valdību izbeigt nāves sodu izpildīšanu politiski notiesātiem. Daži studenti jau esot ievietoti cietumā, un viņus sagaidot līdzīgs liktenis. Vienam studentam esot piespriests 12 gadu cietuma sods par mutes palaišanu.

Pinar del Rio provincē, kā liekas, jau ir tik daudz aktīvu anti-Kastro elementu, ka policija vairs ar tiem nav spējīga tikt galā.

18. janvāra nakts kabineta sēdē pieņemts lēmums, ka visiem Kubas pilsoņiem, kas strādā ASV Guantanamo flotes bazē, jāizņem speciālas darba atļaujas un jāpaziņo izpeļņas lielums. Tā kā bazē strādā apmēram 4000 Kubas pavalstnieku, viņu izpeļņa dolaros var interesēt Kastro valsts bankas direktoru kā ienākuma avots amerikāņu valūtai. Šinī gadījumā eksports nav vis prece, bet gan darbs. Un cik zināms, 1958. g. izmaksa algās Kubas pavalstniekiem ir sniegusies līdz 7 milj. dolaru, nemaz neskaitot iepirktās preces 1,5 miljarda dolaru vērtībā. Ar tā paša kabineta lēmumu muitas iestādes tiek ierīkotas visos pārejas punktos. Kā redzams, Kastro valdība savā ārējā tirdzniecībā nespēj iztikt bez ASV dolariem un cenšas tos dabūt, kur tik vien var.

Šie divi pēdējie lēmumi nav vairs vērsti pret ASV tieši, bet gan pret Kubas pilsoņiem, kam ir tiešs sakars ar amerikāņiem. Sākusies spoku vajāšana, kas ir ļoti raksturīga katrai diktātūrai, kuŗa vairs nav droša par simpatijām tautas masās.

VĀCU KARA VETERĀNI PROTESTĒ

Vācu kara veterānu organizācija, kurā apvienoti galvenokārt bijušie izlases vienības „Waffen SS" cīnītāji, uzaicinājusi savus 75.000 biedrus protestēt pret televīzijas raidījumu seriju „The Third Reich".

No šīs serijas paredzētajām 14 izrādēm pārraidītas jau 5, pieņemot, ka tās noskatījušās caurmērā ap 5 milj. personas.

Veterāni protesta rakstā savā mēnešrakstā „Volunteer" aizrāda, ka filmā nav šķirotas ieroču SS vienību, Gestapo un koncentrācijas nometņu SS vienību aktīvitātes, pierakstot frontes viriem aizmugures un politisko vienību darbus.

ANGLIJAS KARALIENE APCEĻO BIJUŠĀS KOLONIJAS

Anglijas valdniece Elizabete II kopā ar savu laulāto draugu princi Filipu apceļo vairākas bijušās Anglijas kolonijas.

Ceļojums sākās 21. janvārī. Vispirms karaliene draudzīgā vizītē apmeklēja Kipras prezidentu metropolitu Makariju, ar kuŗu cīņas turpinājās vēl pirms gada.

Indijā, arī bijušajā britu kolonijā, karaliene Elizabete II ļoti gaidīta un jūsmīgi saņemta. Viņa ir pirmā Anglijas valdniece, kas pēc 50 gadiem apceļo Indiju. Toreiz, kad Indijā ieradās viņas vectēvs Džordžs V, tā vēl bija britu varā, tagad neatkarīga valsts, kas iesaistījusies tikai Britu Kopvalsts apvienībā.

LATVIEŠI APSVEIC KENNEDIJU

Stājoties amatā ASV jaunajam prezidentam, vairāku latviešu organizāciju pārstavji piesūtījuši viņam apsveikumus. KLB raksta:

„Jūsu ASV prezidenta amata stāšanas gadījumā lūdzam pieņemt mūsu sirsnīgāko apsveikumu un vislabākos novēlējumus Jums personīgi un lielajai amerikāņu tautai.

Mes nekad neaizmirsīsim, ka 1940. gadā Savienotās Valstis nosodīja sarkanarmijas brutālo Latvijas okupāciju un nekad nav sankcionējušas šo starptautisko līgumu parkāpšanu no Padomju varas puses un joprojām atzīst neatkarīgo Latvijas valsti.

Mums ir gods izteikt savu pārliecību, ka Savienotās Valstis Jūsu vadībā panāks brīvību un neatkarību visām valstīm, ieskaitot Latviju."

Vilis Hāzners,
Komitejas Latvijas brīvībai priekšnieks.

☆

Arī Latvijas bij. Saeimas prezidija locekļi bīskaps J. Rancāns, J. Breikšs un A. Bļodnieks nosūtījuši jaunievēlētam ASV prezidentam J. Kennedijam apsveikuma telegrammu sakarā ar stāšanos amatā. Telegrammā cita starpā uzsvērts, ka patstāvības laikā ziedošā Latvijas valsts, Hitlera un Kremļa sazvērestības rezultātā kļuva par upuri Padomju Savienības militāram iebrukumam, par spīti Padomju Savienības svinīgi parakstītajam neuzbrukšanas un citiem līgumiem. Okupācijai sekoja Latvijas iekļaušana ar viltu un varu Pad. Savienībā.

Telegrammā norādīts uz komūnisma briesmām, kas tagad arvienu straujāk un jaunāk apdraud visu tautu brīvību pasaulē, un izteikta pārliecība, ka pašas brīvās pasaules labā jaunais prezidents darīs visu iespējamo pret komūnisma briesmām un atbalstīs arī latviešu tautas un valsts brīvības un neatkarības atgūšanu.

DZIESMU SVĒTKU ATLIKUMS NODOTS ALA'I

ULMANIS VAI RAINIS UZ AMERIKĀŅU PASTMARKĀM?

ALA's centrālās valdes sēde 14. janvārī Baltijas brīvības namā sākās priekšsēža vietnieka A. Bērziņa vadībā, jo priekšsēdis prof. P. Lejiņš un kasieris G. Meierovics miglas dēļ nevarēja ierasties ar lidmašīnu un, braucot ar auto, sasniedza Ņujorku tikai ap pusdienas laiku. Informācijas biroja vad. E. Dunduru, kam bija jāmēro ceļš no Mineapoles, miglas dēļ lidmašīna aizveda uz Vašingtonu un Ņujorku viņš sasniedza tikai pievakarē.

Priekšsēdis P. Lejiņš ziņoja, ka no Ņujorkas latviešu organizāciju padomes saņemts čeks par 7.000 dol. Šī summa izlietojama sekojoši: 2.500 dol. — nākošo dziesmu svētku sarīkošanai, 3.500 dol. — Kultūras fondam, kas nav sadalāmi sīkos pabalstos, un 1.000 dol. V. Bērzkalna Dziesmu svētku vēstures izdošanas fondam. 1958. g. dziesmu svētku atlikuma sadale aizkavējusies tādēļ, ka vajadzēja inkorporēt Ņujorkas latviešu organizāciju padomi kā kultūras organizāciju, kuŗai nav jāmaksā nodokļi. Šinī sakarā ALA saņēmusi arī vēstuli no Dziesmu svētku rīcības komitejas 9 locekļiem, kurā apstrīdētas organizāciju padomes tiesības sadalīt atlikumu, jo, kad dibinājusies dziesmu svētku rīcības komiteja, padome tai piešķīrusi tiesības sadalīt atlikumu pēc saviem ieskatiem. Dziesmu svētku rīcības komiteja arī izlēmusi, ka 2.500 dol. nākošo dziesmu svētku rīkošanai nav vis nododami ALA's glabāšanai, bet Latviešu koŗu apvienībai. Ņujorkas organizāciju padome savukārt paskaidro, ka tā esot bijusi dziesmu svētku atbildīgā rīkotāja un dziesmu svētku rīcības komitejai nav bijušas piešķirtas tiesības lemt par atlikuma sadalīšanu. 2.500 dol. ir paredzēts nodot Koŗu apvienībai nošu izdošanai, bet tā kā šī apvienība vēl nav inkorporēta kā bezpeļņas organizācija, tad pagaidām šo summu vēl nevar izsniegt.

JĀIZBEIDZ STRĪDI

ALA's valde ilgāku laiku pārrunāja, kas būtu darāms, lai šo strīdu divu latviešu organizāciju starpā izbeigtu. Bija ieteikums, lai ALA's priekšsēdis uzņemtos šķīrējtiesneša lomu. No otras puses tika aizrādīts, ka ALA'i nav jāiejaucas atsevišķu organizāciju strīdū, lai saglābtu savu autoritāti. Bija pat pārrunas, vai minēto čeku ALA vispār var pieņemt. Beidzot valde atzina, ka čeks pieņemams, pie kam 2.500 dol. nekavējoties jānodod kā aizdevums nākošo dziesmu svētku rīkošanai Klīvlendā, bet 4.500 dol. paturami ALA's rīcībā līdz turpmākam lēmumam. Abām organizācijām piesūtāmas oficiālas atbildes: Ņujorkas organizāciju padomei pateicība un paskaidrojums, ka ALA iespējamības robežās ievēros padomes ieteikumus pie šo līdzekļu izlietošanas. **Dziesmu svētku rīcības komitejai paskaidros, ka ALA nevar izšķirt šo strīdu, bet respektēs Koŗu apvienības izteiktās domas attiecībā uz nākošo dziesmu svētku rīkošanu. Bez tam nolēma abām pusēm vēl nosūtīt neoficiālu vēstuli ar ieteikumu darīt visu, lai izbeigtu strīdu, kas atstājis nelabvēlīgu iespaidu latviešu sabiedrībā.**

VAIRĀKI IESNIEGUMI PASTMARKU JAUTĀJUMĀ

Tālāk pārrunāja PEN kluba ierosinājumu lūgt ASV pasta pārvaldi izdot Brīvības cīnītāju pastmarku serijā arī marku ar Raiņa attēlu. Šo priekšlikumu atbalsta arī Latviešu preses biedrība Amerikā. ASV latviešu jaunatnes apvienības priekšsēdis Šlesers, kas bija ieradies ALA's valdes sēdē, paziņoja, ka ALJA arī nolēmusi atbalstīt Raiņa pastmarku izdošanu. No atsevišķām personām ienākuši arī citi priekšlikumi — ir minēti: K. Ulmanis, Kr. Barons, Kronvalda Atis, Auseklis. Pārrunās tika minēts, ka Raiņa un Ulmaņa personām iet līdzi zināma politiska nokrāsa, kas varētu nevēlami ietekmēt amerikāņu noteicējas iestādes. Bez tam ALA'i nebūtu jānostājas vienā pusē jautājumā, kur latviešu domas dalās. Jautājuma izlemšanu atlika uz nākošo sēdi.

(Nobeigums 8. lpp.)

ANGLIJAS BAZNĪCAI JAUNS VADĪTĀJS

Dr. Arturs Ramsejs, Jorkas archibīskaps, kļūst par Dr. G. Fišera pēcteci.

Anglijas karaliene Elizabete II, paklausot ministru prezidenta Mekmillena padomam, iecēlusi 56 gadi veco Dr. Arturu Ramseju par Kenterberijas archibīskapu. Izvēle pārsteidza pat vislabāk informētās Londonas politiskās aprindas, jo par vispiemērotākiem kandidātiem angļu prese vienbalsīgi minēja bīskapu Robertu Stofordu un archibīskapu Džūst De Banku, kuŗa sēdeklis atrodas Keiptaunā, Dienvidafrikā.

Dr. Ramsejs ir dedzīgs kristīgās brālības un solidāritātes sludinātājs visā pasaulē, un tāpēc sagaida, ka viņš spers pirmos soļus ciešākai sadarbībai ar katoļiem, ko ir pasācis jau viņa priekštecis.

Iespējams karš Berlīnes dēļ

Jaunais ASV prezidents Kennedijs, ar speciālu telegrammu paziņojis rietumberlīniešiem, ka ASV cīnīsies, ja būs nepieciešams, lai aizstāvētu brīvo pasaules daļu. Prezidents apgalvo, ka viņš aizstāvēs Rietumberlīni, tāpat kā viņš aizstāvētu Parīzi vai Ņujorku.

Šo ziņu Berlīnes laikraksti iziņoja tautai 19. janvārī.

DRAUDZĪGĀ AICINĀJUMA DIENĀ – 28. JANVĀRĪ ATCERĒSIMIES AR VELTĒM MŪSU SKOLAS UN BIBLIOTĒKAS

Tradicionālo LPB Kanadas kopas Preses balli pagājušajā sestdienā Palace Pier zālē ievadīja tradicionālā polonēze, kuru vadīja Velta Toma ar deju skolotāju N. Švānebachu (uzņēmumā pa kreisi). Tālāk redzama Kanadas kopas priekšsēde B. Senkēviča ar V. Muktu, LNAK valdes pr. V. Upeslācis ar kundzi, dziedone E. Zīverte ar J. Cīruli u. c. Vidū — Prese Pīle un Velns — Jablokovas - Vorpas studijas audzēkņi. Pa labi — preses ļaužu un viesu galds. J. Kreiļa uzņ.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS.

26. JANVĀRIS

PIRMS 40 GADIEM

Ja trimdas latvieši demokrātiskas valstīs arvien vēl var brīvi un atklāti pulcēties zem Latvijas sarkan-balt-sarkanā karoga, ja mūsu sūtņi un brīvās Latvijas pārstāvji arvien vēl ir pielīdzināti citu patstāvīgu valstu reprezentantiem, tad tas ir cieši sakarā ar 26. janvāra dienu pirms 40 gadiem. Šai 26. janvāra dienai Latvijas vēsturē ir izcila nozīme, kaut arī tautā šī diena netiek tā izcelta un atzīta, kā tas pienāktos.

Latvijas valsti gan proklamēja jau 1918. gadā, bet tai nebija vēl starptautiska vārda, nebija lielo valstu juridiskās atzīšanas, bez kuras neviena valsts nevar pilnīgi attīstīt savu izveidošanos un nostiprināšanos. Sevišķi vēl, ja šī valsts ir maza, bez dārgiem izrakteņiem un izcilām zemes bagātībām. Tāpēc visas jaundibinātās valstis cenšas iespējami ātrāk iegūt starptautisko atzīšanu, lai varētu nodibināt ar citām valstīm diplomatiskus, tirdznieciskus un kultūrālus sakarus, ierīkot sūtniecības un konsulātus, kas pārstāvētu jauno valsti pie citu valstu valdībām. Bet šī starptautiskā, juridiskā atzīšana ne vienmēr panākama, vai arī uz to dažreiz jāgaida gadiem ilgi. Pat tādai lielai valstij kā Padomju Savienībai nācās ap 16 gadus gaidīt, lai ASV piešķirtu tai de jure atzīšanu.

Arī Latvijai šis gaidīšanas laiks ilga vairāk kā 2 gadus, kaut gan Latvijas valdība pēc de jure sāka censties jau tūliņ pēc valsts proklamēšanas. 1918. g. 23. novembrī Tautas Padome pilnvaroja savu priekšsēdi J. Čaksti rūpēties, lai Latvija tiek pārstāvēta Miera konferencē, kas 1919. g. 18. janvārī sanāca Versaļā, un lai tur ierosinātu Latvijas de jure atzīšanu.

Janvāra vidū Čakste, Meierovics un vairāki citi jaunās valdības vīri ieradās Parīzē un iesniedza konferencei vairākas notas — gan ar lūgumu par de jure atzīšanu, gan par vācu armijas izvākšanu no Latvijas, gan par ieroču un naudas piešķiršanu jaunās valsts izbūvei un nostiprināšanai. Šie lūgumi nonāca Miera konferences studiju grupā. Tur Latvija vēl bija kā balta, neaprakstīta lapa, un studiju grupa nevarēja izšķirt Latvijas attiecības pret Krieviju un arī neticēja, ka tāda maza valsts varēs patstāvēt un sevi aizstāvēt pret naidīgo kaimiņu eventuāliem uzbrukumiem.

Pēc Versaļas miera līguma parakstīšanas 1919. g. 28. jūnija Baltijas valstis gan bija de facto atzītas, tomēr Eiropas nedrošā politiskā stāvokļa dēļ lielās sabiedroto valstis bija atturīgas pret jaunajām Baltijas valstīm. Bet tas tikai kāpināja baltiešu delegātu cīņas sparu. Vajadzēja panākt, lai jaunās valstis tiktu uzņemtas arī Tautu Savienībā. Parallēli tam Meierovics sāka personīgi apmeklēt Italijas, Francijas un Anglijas valstsvīrus un tos katru atsevišķi noskaņot par labu Latvijai un līdz ar to visām Baltijas valstīm. Kad sabiedroto Augstākā padome 24. janvārī 1920. g. sanāca uz kopsēdi un apsprieda Baltijas valstu jautājumu, tad Italijas ārlietu ministrs grāfs Sforca, pa daļai Meierovica sarunu iespaidā, savā runā uzsvēra, ka sabiedrotiem nevajadzētu būt krieviskākiem par pašiem krieviem, kas jau ar 1920. gada miera līgumu ir Baltijas valstis de jure atzinuši. Tālākās pārrunās sabiedroto Augstākā padome 26. janvārī 1921. g. galīgi nolēma atzīt Latviju de jure.

Gadu vēlāk, ar Meierovica aktivitāti, tika noligts konkordāts ar pāvestu Romā, bet tā paša gadā 22. septembrī Latviju uzņēma arī Tautu Savienībā, kur Latvijas ārlietu ministrs kādu laiku bija pat Tautu Savienības pilnsapulces (asamblejas) prezidents.

Ar to Latvija kļuva pilntiesīga citu valstu saimē, un Latvijas valdībai atvērās ceļi uz visām pusēm. Sākās diplomātiski sakari ar lielām un mazām valstīm, kā arī tirdznieciski un kultūrāli darījumi, kas cēla un stiprināja jauno Latvijas valsti.

Lielā loma Latvijas de jure izcīnīšanā bija pirmajam mūsu ārlietu ministram Z. Meierovicam, kas bija apdāvināts lielām darba spējām, bija ar akadēmisku izglītību, prata vairākas valodas un sabiedrībā izcēlās ar labām manierēm. Tas pavēra viņam ceļu uz izsmalcinātāko diplomātu aprindām un lielā mērā sekmēja viņa darbu.

Atceroties 26. janvāra dienu pirms 40 gadiem un pieminot tās politiskās cīņas, kādas tika vestas par Latvijas de jure atzīšanu, mēs nevaram nepieminēt arī pirmo Latvijas ārlietu ministru Zigfrīdu Meierovicu, kuru pašos spēka gados klūmīgs nelaimes gadījums aizsauca mūžībā.

Raits Ritums.

LATVIEŠU REZOLŪCIJAS KANADAS LIBERĀĻU PARTIJAS PILNSAPULCĒ

No 9.—11. janvārim Otavā sanāca lielā liberāļu partijas sapulce, kurā bez biedrotiesiem partijas delegātiem varēja piedalīties arī interesenti ar runāšanas un ierosinājumu tiesībām. Bija aicināti arī LNAK un citu etnisko grupu pārstāvji. LNAK bija izstrādājusi rezolūcijas un lūdza dažus Otavas latviešus tās iesniegt sapulcei. Darba apstākļu dēļ otavieši lūgumu nevarēja izpildīt, bet radās cita vēl labāka iespēja, ko kopā ar latviešiem izmantoja arī igauņi. Rezolūcijas ar sīku motivāciju tika nodotas Ontario provinces parlamenta loceklim A. Tomsonam, kurš tās nodeva attiecīgo apakškomisiju priekšsēžiem un rūpējās arī par šo rezolūciju tālāko likteni. A. Tomsons ir latvietis un citu etnisko grupu draugs. Un nav viņa vaina, ja no latviešu rezolūcijām maz kas tika pieņemts. Pieņemtās rezolūcijas vēl tiek rediģētas un pēc iespējas tās piesūtīs LNAK pārstāvim, tāpēc oficiālais teksts būs zināms tikai pēc pāris nedēļām. Pagaidām ir zināms, ka vienas latviešu rezolūcijas svarīgākā daļa pieņemta. Rezolūcijā paredzēts atcelt visus likumus, kas Kanadas pilsoņus sadala 2 grupās: šeit dzimušajos un pavalstniecību ieguvušajos. Kā lasītāji atcerēsies, LNAK uzdevumā J. Lejiņš pirms pāris gadiem ierosināja pavalstniecības likumā svītrot vairākus pantus, kas bija diskriminējoši iecelotājiem, un šis ierosinājums kļuva par likumu. Tagad ierosinājumā bija paredzēta arī visu pārējo attiecīgo likumu atcelšana. Taču rezolūcija tādā veidā nav pieņemta, bet atzīts, ka atceļama deportācija sakarā ar pārkāpumiem, ja tādi bijuši.

Ja rezolūcija piedzīvos likuma spēku, tad tas būs liels panākums, jo deportācijas draudi bija pats netaisnākais no visiem diskriminējošiem ierobežojumiem. No 6 rezolūcijām ārpolitikas un aizsardzības laukā neviena nav izpelnījusies atzīšanu. Pati svarīgākā latviešu rezolūcija prasīja agresijas seku neatzīšanu. Tās vietā pieņemta cita rezolūcija, kas katrai tautai paredz tiesības pašai lemt par savu neatkarību un iekārtu. Kā jau minēts, galīgu sapulces novērtējumu būs iespējams sniegt tikai tad, kad būs saņemts pilnīgs viņu rezolūciju teksts.

JAUNAS PASTMARKAS KANADĀ

Kanadas pasts informē, ka 1961. g. 8. februārī iznāks jaunas pastmarkas par godu Kanadas ziemeļu iekarotājiem, pētniekiem un izmantotājiem. Vēl lielas Kanadas ziemeļu platības ir neizpētītas un neizmantotas, kur daudz zemes bagātību un darba iespēju.

Izdos 1½ un 1 collas lielu 5c pastmarku zaļā krāsā ar sarkanu fonu, kur attēlota kanadiešu tieksme uz ziemeļiem. Pastmarkas izlaidīs skaitā 30 miljonu.

Filatelistu ievērībai

Sagatavošanā izdevums par Latvijas pasta zīmogiem, kas iepazīstinās ar zīmogiem, kādi lietoti Latvijā no 1800. g. — 1945. g. Visi zīmogi būs oriģinālā lielumā. Filatelisti, kam interesētu šis vērtīgais izdevums, laipni lūgti pieteikt abonementu, iemaksājot $5.- uz sekojošu adresi: A. Greblis, 705 Saraguay Blvd., Pierrefonds, Que., Canada.

SKOLAS GAIDA ZELTA ĀBELES ZIEDĒŠANU

Tuvojas atkal Draudzīgā aicinājuma diena, kas ir jo sevišķi nozīmīga mūsu skolām. Lai tuvāki iepazītos ar TLB sestdienas skolas dzīvi, nodomiem un vajadzībām, avīžnieks apciemo skolu mācību dienā.

Mācību dienu sāk ar svētbrīdi, ko pārmaiņus vada mūsu mācītāji. Kā parasts, svētrunu ievada kāda garīga dziesma un to beidz ar lūgšanu, un katrs skolotājs ir aizkustināts, kad mazo cenšoņu galviņas, uzklausot lūgšanas vārdus, noliecas pārdomām. . . Seko skolas pārzines īsa uzruna un skolas himna „Augšā brāļi, lai mums sokas," un skolēni žigli izklīst uz klasēm.

Skolas pārzine A. Martinsone pastāsta, ka šogad 28. janvāris būs skolai ļoti nozīmīga diena, jo izsniegs arī pirmā pusgada liecības. Un kā jau tas kļuvis par tradiciju, būs īpašs akts ar īsu svētbrīdi, Draudzīgā aicinājuma dienu pieminot. 28. janvārī sākas arī Kanadas latviešu Kultūras dienas, kuru ietvaros notiks rakstnieku pēcpusdiena, kuru skolai par labu rīko LPB Kanadas kopa.

. . . martā būs īpašs plkv. O. Kalpaka atceres akts visas skolas mērogā. Līdz pavasarim cer sagatavot arī Sprīdīša izrādi pilnā apmērā, par ko rūpējas skolotāja S. Pogule. Mazie aktieri ir ar šo uzdevumu ļoti aizrāvušies.

Audzēkņu skaits skolā kopš pag. gada ir audzis par 14 un kopējais skolēnu skaits šogad ir 331. Pēdējā klasē mācās 27 audzēkņi, par 9 vairāk kā iepriekšējā gadā. Vislielākais audzēkņu skaits ir 3. klasē (54), bet mazākais pirmskolas klasē (18). Pieaudzis arī skolotāju skaits, un pašreiz skolā darbojas 14 skolotāji, 4 palīgskolotāji, 3. mācītāji un pianiste. Skolas mācību laiks ir ik sestdienas no pl. 9-1 mazākām klasēm, bet lielākām no pl. 9-2. Skolas darbs šogad norit dalīti: pirmskolas, sagatavošanas un 1. klase ar 100 skolēniem pulcējas DV namā, pārējie Sv. Andreja baznīcā.

Pie skolas darbojas skolas telpu līdzekļu vākšanas fonds J. Bāra vadībā, kas pēdējā laikā uzrāda lielu aktīvitāti. Vecāku padome darbojas A. Ķivlenieka vadībā. Vērtējot bērnu zināšanas latviešu skolā, skolas pārzine norāda, ka ir vērojama zināšanu lēna krišana. Spriežot pēc bērnu zināšanām, var dot spriedumu par latvisko stāju ģimenēs un nostāju pret latvisko skolu, jo bērnu stāja atspoguļo ģimenes vidi. Sabiedrības atbalsts skolai apmierina, reizēm iepriecina, bet lielākās grūtības sagādā telpu jautājums, un šai virzienā jāpanāk kāds atrisinājums. Šīs pašas grūtības min arī skolotāja Rita Skuja, kuras vadībā noris atsevišķo klašu darbs DV namā. Stiprā saspiestība neļauj bērniem kustības brīvību, un kļūst žēli raugoties bērnu sejās, kas šķiet ieslogoti kā putni būrīšos. Tomēr Skuja izsaka prieku par iespēju bērniem pulcēties DV namā un par mājas saimnieku viesmīlīgumu.

Runājot ar skolas pārzini A. Martinsoni par šī gada veltēm skolai sakarā ar Draudzīgā aicinājuma dienu, viņa priecīgi stāsta par „Viestura" vīru koŗa un M. Vētras studijas audzēkņu M. Bērziņas un A. Ķivlenieka koncertu, kas tika dāvāts TLB sestdienas skolai, piedaloties arī pašu skolēnu 6. klases korim V. Slaviešas vadībā. Koncerta atlikums dos savu ārtavu skolas darba sekmēšanai, par ko skolas vadība ir ļoti pateicīga koncertu programmas izpildītājiem. Skolas vadība ar lielu pateicību pieminē arī DV Toronto nodaļas Vanadzes, kas 28. janvāra dienai nodevušas skolai īpašu ziedojumu.

Ir cerības, ka skolas labvēļu skaits vēl pieaugs, atceroties šo nozīmīgo dienu, un būtu lieti atgādināt, ka Draudzīgā aicinājuma veltes ar pateicību sagaida kā TLB sestdienas skola, tā arī Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazija, kas gan abas ir atsevišķi mācību iestādījumi. **K.**

KANADĀ

TORONTO

● Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums svētdien, 29. janvārī, pl. 5 vakarā Sv. Andreja baznīcā. DV teātris uzvedīs E. Adamsona lugu „Māla Ansis" E. Kalniņas-Znotiņas režijā. Ieejas biļešu cenas $2,-, $1.50, skolēniem 50 ¢. Biļetes iepriekšpārdošanā pie I. Pilpes, 124 Sheldrake Blvd., tel. HU 1-1051, un sarīkojuma vakarā pie kases. Uz augšminēto adresi piesakāmi arī Draudzīgā aicinājuma ziedojumi. Teātra izrāde ir pirmā lielākā dāvana ģimnazijai šai gadā. Labvēļu skaits ir audzis, un ģimnazija sagaida atsaucamies vēl jaunus labvēļus.

● Inženieru un techniķu kopas sanāksmē bija pulcējušies 20 kopas biedri. Ievadvārdus teica kopas pr-ks V. Turķis, nododot arī pateicību par kopas veltēm no kāda grūtos apstākļos esoša kollēgas Vācijā. Inž. A. Arājs informēja par kopas stipendiju fonda darbību, tuvāk apskaidrojot apstākļus par fonda veikumiem. Sanāksme bija ieskatos, ka fonda darbība turpināma un fonda komisijas pārvaldē izraudzīja līdzšinējos darbiniekus: inž. A. Arāju, V. Āboliņu un L. Gulbi un jaunievēlēto kopas pr-ku V. Turķi, kurš ir arī komisijas pr-dis.

Par krāsu technoloģiju referēja CIL krāsu pētīšanas ķīmiķis Elmārs Mikazāns. Viņš tuvāki raksturoja modernā laikmeta prasības pēc krāsu kvalitātes, kas vienmēr pieaug un krāsu formulācija arvienu kļūst sarežģītāka. Jau 15. g. simtenī tika lietotas krāsas uz samērā augsta līmeņa, bet toreiz nerūpējās par krāsu kvalitāti. Ierobežotais laiks neļāva pilnīgāk iedziļināties šais technoloģijas problēmās, bet klausītāji tomēr guva pietiekamu ieskatu. Kopas pr-ks V. Turķis referentam pateicās par nopietno priekšlasījumu. Vakara dalībnieki pakavējās vēl draudzīgās pārrunās.

● Toronto latviešu jaunatnes darba kopas kopīgais izbraukums uz slidotavu trešdien, 25. janvārī, pulcēšanās pl. 7.00—7.30 vakarā Sv. Andreja baznīcā.

● Studentu kopas latviešu literatūras vēstures semināra pirmā sanāksme ceturtdien, 26. janvārī, pl. 7 vakarā, 1 Harbord St. (pie Marutas Salmiņas). Piedalīties var tikai Toronto universitātes latviešu studentu kopas biedri.

● Kurzemes kauju lauku bij. cīnītāju sanāksme notiks piektdien, 27. janvārī, pl. 7,30 DV namā, 123 Huron st. Pārrunās Kurzemes cietokšņa krišanas atceres vakara sarīkošanu un izraudzīs rīcības komiteju. Visi bij. cīņu biedri laipni aicināti.

● Operdziedones Paulas Brīvkalnes koncerts notiks sestdien, 29. aprīlī, Sv. Barnabas baznīcas zālē. Koncertu rīko DV nodaļa.

● Ziedojumi Sv. Jāņa draudzes dievnama celšanas fondam pēdējās nedēļās ienākuši ļoti labi. Visumā draudzes locekļos vērojama dzīva interese un vēlēšanās iesläēgties dievnama celšanas akcijā. Draudzes loceklis V. V., nosūtot savu $100,- ziedojumu raksta: „. . . pateicos par jaukajiem vārdiem un darbiem no mūsu draudzes aktīviem darbiniekiem.. Es ļoti ticu, kad šis jaukais un skaistais pasākums izdosies ar mūsu visu kopēju draudzes locekļu atbalstu un sadarbību . . ." Students A. U. piesūtījis $20, norādot, ka tas ir ziedojums no viņa vasaras peļņas . . . Kāda ģimene, kurā divi pelnītāji — ziedojuši $350,-, no šīs summas $25 „ziedojusi" nepilnus 2 gadus vecā Aina T., negribēdama atpalikt tētim, māmuliņai un vecmāmiņai.

Sirsnība un atsaucība no dažu draudzes locekļu — ziedotāju puses ir tiešām aizkustinoša. Cerams, ka ziedotāju straume neapsīks, bet augs vairumā.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas sēdē nolēma rīkot Draudzīgā aicinājuma atceres vakaru 27. janvārī draudzes namā un draudzes vakaru Jāņa baznīcā 12. februārī. Draudzīgā aicinājuma atceres vakarā apmeklētāji lūgti ziedot grāmatas kaŗa invalīdu bibliotēkai. Nolēma 1961. gadā rīkot naudas loteriju dievnama celšanas fondam par labu. Lielākais vinnests paredzēts $500,-. Tāpat nolēma izplatīt biļetes Paulas Brīvkalnes koncertam, kas notiks Maseja zālē 19. aprīlī. Koncerta programmu diriģēs Heincs Ungers. Draudze lūgta biļetes šim koncertam pirkt no dāmu komitejas darbiniecēm, jo par pārdotām biļetēm draudze saņems procentus, ko nodos dievnama fondam.

Sv. Jāņa draudzes sēdē piedalījās arī statūtu komisijas loceklis K. Tannis un draudzes mācītājs. Iepazinās ar Misuri sinodes Ontario apgabala statūtu komisijas viedokli attiecībā uz mūsu draudzes statūtu projektu; līdzšinējā redakcijā sinodes statūtu komisija grib draudzes satversmi apstiprināt un prasa dažus labojumus un papildinājumus. Ar sinodes viedokli iepazīstinās padomi un pilnsapulci. Nolēma sasaukt draudzes padomes sēdi 3. februārī; 10. februārī — valdes sēdi; 24. februārī — padomes sēdi; 12. martā — pilnsapulci. **K.**

MANITOBA

● DV Manitobas nodaļas jaunievēlētā valde un revīzijas komisija konstruējusās šā: valdes pr-dis Jūlijs Staudžs, viņa vietnieks Voldemārs Jandavs, sekretārs Gunārs Ceplis, kasieris Vilis Balgals, biedrzinis Jānis Zariņš.

Revīzijas komisijā: priekšsēdis Aloizs Taškans, sekretārs Antons Staudžs, loceklis Osvalds Šmits.

Nodaļas informācijas nozari turpmāk vadīs O. Šmits. Nodaļas adrese: Mr. J. Staudžs, 1304 Burrows Ave Winnipeg 4, Man.

HAMILTONA

Ir palicis pavisam īss laika sprīdis, kad ies vaļā 6. karnevāls Pigbridžā.

Pēc iepriekšējo gadu parauga arī šogad karnevāls notiks Hamiltonā, Royal Connaught viesnīcas Kristalla zālē. Rīkotāji cer, ka apmeklētāji ieradīsies maskās jo kuplā skaitā, un vēlas, lai masku būtu pēc iespējas daudz, šai nolūkā pat pazeminot ieejas maksas visiem maskās.

Līdz šim karnevāls Hamiltonā ir bijis vislabāk apmeklētais sarīkojums, un nav nekāda iemesla domāt, ka šogad tas varētu būt citādi. Tiek jau pārcilātas modes lapas, kostīmu un masku tērpu šūšanai, tiek jau bieži virinātas durvis masku un kostīmu īrētavai King St. E., pie Deltas. Tas viss norāda, ka interese par šo sarīkojumu ir liela, kur vēl iespējams laimēt bagātīgas balvas par maskām. Tiek domāts arī par „ķengu lapas" izdošanu, kur reizi gadā katrs hamiltonietis „tiek nomelnots", bet tās izdošana atkarīga no iesūtītiem materiāliem. Gaidīsim 11. februārī un Karnevālu Pigbridžā.

● Pagājušā nedēļā pie Hamiltonas tā saucamā Nelson Corner, kur krustojas 6. un 2. lielceļš, Pigota firma sāka būvdarbus jaunajam Chadoke ekspresceļam, kas būs it kā Hamiltonas apbraucamais ceļš pilsētas rietumu daļā; tas sāksies pie Dufees Corner un nobeigsies pie Burlington Freeman. Būs liels atvieglojums Nelson stūrī, sevišķi drūzmas stundās.

● Hamiltonas latviešu draudzes dāmu komitejas rīkotais saviesīgais vakars sestdien, 14. janvārī, Rainbow zālē bija pulcinājis kuplu apmeklētāju skaitu. Sarīkojuma atlikums par labu baznīcas inventāra iegādei. Bagātīgā loterija un atspirdzinājumu galds, kopā ar ienākumiem par ieejas biļetēm deva krietnu atlikumu minētajam mērķim. Apmeklētāji bija ieradušies no tuvienes un tālienes.

● Svētdien, 15. janvārī, māc. E. Pavasars pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē atklāja Jāņa Dekšņa gleznu skati. Pēc atklāšanas vārdiem J. Deksnis pateicās par iespēju savus darbus izstādīt Hamiltonā un būtu vēl priecīgāks, ja kādi viņa darbi atrastu ceļu uz skaistajām Hamiltonas latviešu mājām. Pavisam izstādīti 20 darbi. Visi vidēja lieluma; nav lielu gleznojumu, nav arī mazu. Cenas ļoti pieņemamas— no $30.00 līdz $150.-.

Apmeklētāju bija pilna zāle. Vairāki darbi arī pārdoti.

● Hamiltonas pilsētas centrs mainīs savu seju. Ītona sabiedrība paziņojusi, ka šinīs dienās sāksies vecās Hamiltonas pilsētas valdes ēkas nojaukšanas darbi. Kā zināms, Ītona sabiedrība veco pilsētas valdes ēku nopirka nojaukšanai, lai tās vietā celtu mo-

(Nobeigums 6. lpp.)

Bij. cīnītāju sarīkojums Saulainē

Ziemassvētku kauju atceres rīcības komiteja 17. janvārī pulcējās uz sēdi, kurā piedalījās O. Kļaveniéks, R. Velme, St. Leimanis, V. Krugers un J. Ozols.

Sēdes dalībnieki bija ieskatos, ka, par spīti dažādām sīkāka rakstura kļūmēm vakara norisē, tas tomēr atzīstams par labi izdevušos.

Tikai pēdējās dienās pirms sarīkojuma, rīcības komitejai bija jāsaduras ar īpašām grūtībām, jo pēkšņi saslima kāds no paredzētajiem programmas izpildītājiem, un darba apstākļu dēļ kapt. Fr. Freibergs nevarēja ierasties teikt atceres vakara runu.

Vakars deva $54,20 atlikumu, kuŗu kā bijušo cīņu draugu velti nosūtīs uz Vāciju grūti cietušu cīnītāju iepriecināšanai.

Rīcības komiteja ir pateicību parādā Pavasars Bekery īpašn. St. Čukulim, Broadview delicatessen īpašniekam M. Mednim, Saulaines pāvaldei un pr-kam E. Bukam, būvuzņēmējam V. Saksonam, inž. un techn. kopas pr-kam V. Turķim un visiem, kas sekmējuši šī vakara labo izdošanos.

Rīcības komiteja nosūtījusi sarīkojuma dalībnieku sveicienus bij. vienību komandieriem un atceres vakara draugiem citās zemēs. Sēdes dalībnieki iepazinās arī tuvāk ar grāmatas „Kurzemes cietoksnis" autora A. Šiņka aicinājumu bij. cīņu biedriem, sakarā ar viņa iecerēto jauno grāmatu „Degošās sirdis" sūtīt cīņu aprakstus un piedzīvojumus. Autors vēlas materiālu papildinājumus par laiku no 1944. g. Līgo vakara līdz 20. oktobrim, pirmo Kurzemes lielkauju ieskaitot. Kā zināms, tā laika kauju vietas saistās ar Bausku, Cesvaini, Ērgļiem, Drustiem, Ķēčiem, Mori u. c. vietām, kā arī Kurzemes kauju vietām — Eglītēm, Pūci, Nabadziņiem u. c. Autors ir iecerējis jauno grāmatu nodot lasītājiem šā gada pēdējā ceturksnī. Bij. cīņu biedri tiek sirsnīgi aicināti autoram izlīdzēt ar viņu rīcībā esošiem materiāliem sūtot uz šādu adresi: Arnolds Šiņķis, 373 Cochrane st. Sudbury, Ont.

GENERALKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7788, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA
KĀNBERGA
birojs pārcelts uz
65 Ferrier Ave.,
(pie Danforth — starp Logan un Carlaw Ave.).
Tel. HO 3-2667, Toronto.

LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION Limited
izdara visas parastās banku operācijas, pieņem noguldījumus un depozitus, izsniedz aizdevumus, izdara čeku operācijas.
Birojs atvērts divas reizes nedēļā no plkst. 8—10 vakarā. Pirmdienās Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton & Jarvis stūrī. Tel. WA 4-1563 vai HU 3-9283.
Ceturtdienās 231 Roncesvalles Ave., Venus puķu veikalā. Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: P. O. BOX 37, TERMINAL „R", TORONTO, ONTARIO.

LASĪTĀJU vēstules

VAJADZĪGAS GRĀMATAS

Latvijas Amerikā redakcijai:

Ir svarīgi vajadzību aptuveni formulēt, lai tad rastu atrisinājumu. No Kanadas atskanējusi vajadzība pēc latviešu valodas mācības grāmatas **jauktām ģimenēm**. Laikmetīga parādība. Tāda Latvijas laikā, piemēram, bija prasība pēc latviešu valodas koncentrētas rokas grāmatas poļu un lietuvju laukstrādniekiem. Radās arī; vienai autors bija M. Avots, otrai Dr. St. Kolbuševskis. Iznāca 1937. un 1938. gados.

Tikai lieta tagad drusku sarežģījas, ka jauktās laulības ir tāpat Vācijā un Zviedrijā, kur angļu valoda paskadrojumiem neder.

Bet te minēta tikai viena no vajadzībām. Otra, sen jau izjusta, ka tautiešiem sarunās, rakstot vēstules un sevišķi redakcijās — svešo ģeografisko nosaukumu izruna un rakstība latviešu valodā. Līdz šim šāda krājuma nav, katrs rīkojas uz savu roku, valda juceklis. Darbs nav viegls, te valodniekiem sakāms vārds. Latviešu pareizrakstības 7 dr. loksnes biezā rakstības vārdnīca lielā formātā te kā labs svētīgs paraugs.

— em., ASV.

PRESTIŽA TRŪKUMS

Latvijas Amerikā redakcijai:

„Cēli kā dzimtenes dievnami."

Luterāņu baznīcas Vecajā pasaulē parasti ir glītas, vairumā architektūras mākslas darbi, ar torņi, kas paceļas pret debesīm, u. t. t. Arī ASV luterāņi cenšas ieturēt savu dievnamu ārēji atbilstošu šīm prasībām.

Tomēr mūsējiem, liekas, šīs lietas jau sāk aizmirsties: tā nupat kāda Mičigenas valsts latviešu draudze sapulcē nobalsoja par dārgu naudu pirkt baznīcas vajadzībām kādu neizskatīgu namiņu, kas līdz šim kalpojis kādai baptistu draudzei — ne āriene, ne iekšiene neatgādina luterāņu baznīcu. Līdz šim šī draudze īrēja skaistu vācu baznīcu pilsētas centrā, nu būs nomalē šīs lielās draudzes vajadzībām mazs baptistu lūgšanas namiņš. **Mag. iur. E. Lapiņš.**

MONTREĀLĀ
Europe Stationary
1980 St. Catherine W.,
dabūjami
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri.

JAUNAS SEJAS TLB VADĪBĀ

Jaunievēlētā Latviešu biedrības valde konstruējusies šā: priekšniece V. Poriete, pr. v. A. Gribusts un Z. Miezītis, kasieris — J. Sveķis, biedrzinis — V. Āpše, mantzinis — K. Stanga, sekretārs — J. Briedis. Tā kā ievēlētais valdes loc. N. Pētersons, kas valdē darbojās nepārtraukti 10 gadus, atteicās no turpmākas darbības, viņa vietā tika uzaicināts kandidāts K. Stanga. Dāmu komiteja darbosies šādā sastāvā: L. Vēgere — priekšniece, M. Matisa — pr. v., E. Vilciņa — sekretāre, L. Maskoviča — kasiere, E. Preisa — mantzine.

Sekciju vadītāji un pārstāvji: Sestdienas skolas pārzine — A. Martinsone, pārstāvis pie Sestdienas skolas — A. Gribusts; „Dzīdanča" vad. Z. Miezītis, drāmas vad. V. Āpše, [illegible] vad. H. Mangale, kultūras daļas vad. B. Senkēviča — Ziemane, inženieru un techniķu kopas vad. V. Turķis, pārstāvis LNAK padomē — E. Slaucītājs, pārstāve Dziesmu svētku biedrībā — H. Mangale, pārstāve koncertapvienībā — H. Pāvule.

TLB valde izsaka jo sirsnīgu pateicību ilggadīgajam pr-kam E. Skujam, kas pēc 5 gadu sekmīgas darbības nolēma atpūsties. Tāpat izsaka pateicību arī ilggadīgajam valdes loc. N. Pētersonam un dāmu komitejas bij. pr-cei V. Rublei, kura dāmu komitejā darbojusies jau 11 gadus.

TLB valde saņēma no kāda bij. karavīru pārstāvja atzinības balvu — mākslinieka Elmāra Damberga gleznu „Bēgļi" ar motīvu „Mēs klīstam no dzimtenes tāli, tāli, kā mākoņi bāli". TLB priekšnieces adrese: Mrs. V. Poriete, 633 Bedford Ave., Toronto 12, Ont. Tel.: RU 1-4070.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Ontario province tirdzniecības institūts, izdodot turpat 1.000.000 dol., 12 mēnešu laikā cer noorganizēt pirmo plašāko izglītības centru pieaugušajiem šinī provincē, lai tādā veidā nedaudz mazinātu pašreizējo bezdarbu. Sākumā šis centrs spēs uzņemt ap 1400 interesentu. Tajā kursantus apmācīs dažāda veida amatos.

Nesen izdarītā aptauja Torontā rāda, ka vairums kanadiešu [illegible] par vienu valsti. Visi intervētie ir puslīdz vienādos ieskatos, ka Kanadas politiskās un saimnieciskās [illegible] pēdējos gados [illegible], ko mēs vēlētos ir, lai Kanadai nākotnē būtu pašai savs karogs", izteicies kāds no intervētajiem. Diskusiju tēmas ierosinātājs bija „News and Courier" laikraksta redaktors Antonijs Harigans, kas pašlaik dzīvo Čarlestonā, Dienvidkarolinas valstī noskaidrojis, ka būtu labāk, ja robežas starp abām valstīm tiktu nojauktas.

Tiesas priekšā jāstājas 63 g. v. Ābrahams Vosburgs, kas it kā ar nolūku aizdedzinājis savu māju Toronto tuvumā. Ugunsgrēkā sadeguši Vosburga 11 bērni un sieva. So 15 bērnu tēvu apsūdz sievas slepkavībā pirms ugunsgrēka.

Metro komitejas priekšsēdis F. Gardiners iecerējis griezties pie federālās valdības pēc financiālās palīdzības, lai līdz 1967. gadam būtu iespējams izbūvēt Toronto apakšzemes dzelzceļu austrumu un rietumu virzienā. Kā zināms, F. Gardiners cer no Otavas „izspiest" ap 70 milj. dolaru šī pasākuma financēšanai. „Manā plānā, ko es patlaban izstrādāju un drīzumā celšu priekšā, būtu jānoklausās visiem parlamenta locekļiem, neizslēdzot J. Dībenbeikeru. Tiem nav jaizmirst, ka Toronto pilsēta gada laikā no saviem ienākumiem federālajai valdībai aizmaksā turpat 27%," izteicies enerģiskais Metro priekšsēdis.

DV Kičeneras - Vaterlū nodaļa sveic MUDĪTI un ANSI BĒRZIŅU ar pirmdzimto meitiņu.

DV Kičeneras - Vaterlū nodaļas valde.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

MĀC. A. LŪSIS

PATIESAIS GAIŠUMS

Viņš bija patiesais gaišums, kas nācis pasaulē . . . Cik Viņu uzņēma, tiem Viņš deva varu kļūt par Dieva bērniem, tiem, kas tic Viņa vārdam." Jāņa ev. 9, 12.

Neviens, laikam, skaistāki nebūtu varējis raksturot mūsu Kunga, Jēzus Kristus personību, sūtību un mūža traģismu, kā to darījis Jāņa evaņģelija autors, pielīdzinādams Kristus mācību gaismai, kas pāršķeļ tumsu, kāda nolaidusies pār pasauli un pār cilvēci.

„Viņš bija patiesais gaišums, kas nāca pasaulē, kas apgaismo ikvienu cilvēku . . . Bet pasaule Viņu nepazina. Viņš nāca pie savējiem, bet tie Viņu neuzņēma."

Kā smags pārmetums skan šie vārdi. Kā vainas pierādījums, kuŗu nav varējuši dzēst gadu simteņi un tūkstoši — „Tie Viņu neuzņēma." — „Bet cik Viņu uzņēma, tiem Viņš deva varu, kļūt par Dieva bērniem, — tiem, kas tic Viņa vārdam. Kas nav dzimuši ne no asinīm, ne no miesas iegribas, ne no vīra gribas, bet no Dieva."

Apstāsimies savās pārdomās pie šiem vārdiem. Jautāsim:

Kā mēs kļūstam par Dieva bērniem? Kādi ir mums dotie priekšnoteikumi? Ko varam darīt mēs, un ko dara Dievs, lai mēs kļūtu par Viņa bērniem — laikā un mūžībā?

Bībele mums stāsta, ka Dievs reiz radījis cilvēku pēc sava ģīmja un līdzības."

Bet, vērojot cilvēku, bieži vien gribas no tā nepatikā novērsties, jo nekas vairs neliecina, ka Dievs būtu pielicis savu roku viņa veidošanā.

Svētie raksti mums dod arī atbildi, kamdēļ tas tā ir? Tie stāsta: grēks ir samaitājis cilvēku. Grēks ir atsvešinājis cilvēku no Dieva.

Un lai cilvēks atkal atgūtu savu dievbērnības stāvokli, viņam jākļūst brīvam no grēka varas, viņam, Jāņa evaņģelija vārdiem runājot, it kā otrreiz jāpiedzimst „no Dieva"; vai, kā Jēzus to teicis Nikodēmam — „jāpiedzimst no augšienes".

Šis lielais brīnums norisinās tad, kad mēs **„uzņemam"** Jēzu; tad, kad mēs atveŗam savas sirdis Viņa mācībai, īstenai gaismai, kas spīd pasaulē.

Jo — šī gaisma modina. Tāpat kā daba un visa dzīvā radība atmostas līdz ar saules uzlēkšanu, garīgi atmostas arī tas cilvēks, kuŗa dvēselē ir sākusi starot Kritus evaņģelija gaisma. Tāds cilvēks mācās pārvērtēt vērtības; tādā cilvēkā rodas vēlēšanās izbēgt no grēka un ļaunuma žņaugiem, mostas ilgas pēc svētlaimes, skaidrības. Ar prieku tāds cilvēks atsaucas Jēzus aicinājumam: „Es esmu pasaules gaišums, kas man sekos, tas nestaigās tumsībā, bet tam būs dzīvības gaisma . . . tamdēļ staigājiet gaismā, lai jūs izaugtu par gaismas bērniem."

☆

Gaisma ne vien modina, gaisma arī dziedina. Saules gaisma spēj darīt brīnumus; tā ir labākās zāles dažādām kaitēm un slimībām.

Pirms daudziem gadiem — vasarai ziedot pašā krāšņumā — es ciemojos sava tēva dzimtā sētā, Jaunpiebalgā . . . Tur bija kopā daudz radu, draugu un paziņu. Un tikai rītam nākot, es ievēroju, ka starp radiem trūkst manas māsīcas Veltas, toreiz gadus divpadsmit vecas meitenes. Uz jautājumu, kamdēļ viņa nav mūsu vidū, saņēmu atbildi, ka mazā Velta esot ļoti slima. Neviens īsti nezinot, kas viņai vainas. Un ārsti vairs nedodot tikpat kā nekādu cerību uz viņas izveseļošanos.

Man kļuva meitenes žēl. Un tādaļ es devos ceļā uz viņas sētu — nebija jau tālu, ko iet, tikai cauri mežam, varbūt, kādu pusjūdzi.

Rīts bija brīnišķīgs. Laikam gan nekur citur daba vasaras rītā nav tik skaista, smaržojoša, svaiga — kā mūsu dzimtenē. Kad biju nonācis līdz meitenes vecāku sētai, pašreiz lēca saule; liela, liesmojoša, majestātiska savā krāšņumā.

Pārsteigta par agro apciemojumu, meitenes māte mani negribīgi ielaida slimnieces istabā. Tā bija drūma telpa, aiz klātiem logiem. Gaiss bija smags, spiedīgs . . .

(Nobeigums 6. lpp.)

R. MAZJĀŅA JUBILEJAS IZSTĀDE

Roberts Mazjānis atklājis savu darbu skati savā mājā Detroitā, 4420 Burns Ave. Skate turpināsies līdz jūnija vidum. Ar šo skati Mazjānis atzīmē savā mūžā 70 gadus. Skate atvērta svētdienās no pl. 4—6 p. p., bet citās dienās to var apskatīt, iepriekš pieteicoties. Izstādīti eļļas un akvareļa darbi, lakas gleznojumi un spalvas zīmējumi.

Pēdējos 4 gados Mazjāņa darbi vietējās mākslas izstādēs novērtēti ar „Honorable Mention", trim pirmajām godalgām un 5 atzinības rakstiem. Detroitas laikraksti vairākkārt rakstījuši par Mazjāni, atzīmējot, ka viņš ir latvietis, un ievietojuši arī viņa foto uzņēmumu.

Ceļā uz Metropolitena operu

Metropolitena operas jauno dziedoņu konkursā, kas notika Mineāpolē, pirmo vietu izcīnījusi vinipegiete Nona Mari. Viņas senči, kā ziņo kanādiešu laikraksti, ir pus-latvieši, pus-krievi. Mari uzaugusi Ķīnā, un pirms 10 gadiem kopā ar savu vīru izbēgusi no komūnistu režīma. Jaunā dziedātāja pēc uzstāšanās saņēmusi 300 dol. godalgu. Uz finālsacensībām, kas notiks Ņujorkā, Metropolitena opera apdāvinātājai dziedonei segs ceļa un uzturēšanās izdevumus. Panākumu gadījumā Nona Mari var cerēt uz operas sabiedrības kontraktu vai 1.000 dol. lielu stipendiju.

A. K.

Gatavojas Šekspīra festivālam

Ar jauno gadu uzsākti pirmie priekšdarbi Stratfordas Šekspīra festivālam (Ont.), kas šogad iesāksies 19. jūnijā ar Mičeļa Langhana iestudēto lugu „Coriolanus." Titullomu meistardarbā tēlos Pauls Skofilds. Pārējās lugas ir: „Henrijs 8." un „Love's Labour Lost". Pilnīgs sastāvs patlaban izraudzīts tikai vienai lugai — „Henrijam 8.", kurā atbildīgās lomas tēlos Daglass Kembels, Kēte Rīda, Daglass Reins un Bruno Gerussi. Režijas vadīšanu uzņēmies Džordžs MekKovens, kostīmus zīmēs — Braiens Džeksons, bet mūziku lai komponē Luiss Aplebaums. Lai šovasar festivāls būtu kuplāks, skatītājiem būs izdevība iepazīties arī ar vienu laikmetīgu lugu, ko sarakstījis Donalds Džeks.

A. K.

Videvuds Kļava.

NAKTS DĀRZĀ

Guliet nu vēl un dusiet,
dusiet svētīgā mierā
nezinošas radības
laimīgo miegu.

Mūžīgās mātes klēpī,
kur viss ir viens,
dusiet kā lilijas laukā,
kā laidarā avis,
kā putni ligzdās,
kā nedzimušie
bērni.

Guliet nu vēl un dusiet.
Mana stunda nāk.
Es arī nu iešu
klusēt.

Bet raugi,
es esmu dzēris
no rūgtā biķeŗa.

Es celšos augšā,
ne kā es gribu, bet tas,
kas sūtījis mani.
Jūs Viņu nepazīstat.
Es celšos augšā.
Es nākšu atkal,
ne mieru, bet zobenu
nesdams.
Guliet nu vēl un dusiet
pēdējo miegu.

Kaut kur jau zobenu trin.
Trin zobenu skaudro,
kas skaldīs un dalīs,
kas piecels
jūs
briesmīgam
nomodam.

SPOŽA DEBIJA

Obojista A. Jansona pirmie panākumi Baltimores simfoniskajā orķestrī

B a l t i m o r ē (A. K.) — Jau agrāk ziņojām, ka mūsu izcilais jaunās paaudzes obojists Andrejs Jansons, kas pirms gada sekmīgi beidza slaveno Džūliarda mūzikas institūtu Ņujorkā, kā vienīgais no 30 kandidātiem uzņemts Baltimores simfoniskajā orķestrī. Pēdējais savu 5 mēnešu ilgo koncertsezonu atklāja jau pag. gada rudenī, bet tieši sākot ar jauno gadu, mūsu apdāvinātajam mūziķim radās pirmās avansēšanās iespējas. A. Jansons piedalījās kā viens no 4 solistiem Mocarta „Sinfonia Concertante" atskaņojumā kopā ar orķestri, kuŗu diriģēja Pēteris Hermans Ādlers. Koncerts iesākās ar R. Vāgnera prelūdi no „Loengrīna" 1. cēliena. Pēc tam skatuvi okupēja ap 80 mūziķu lielais orķestris un 4 solisti: Ignatius Gennusa, Andrejs Jansons, Roberts Pirss un Stenlijs Petrulis.

Obojists A. Jansons.

„Sinfonia Concertante" (KV Anhang 9), kuŗu Mocarts uzrakstīja 1778. gadā Parīzē, ir faktiski šī komponista pirmais lielākais simfoniskais darbs. Sākumā tas bija uzrakstīts obojai, flautai, kontrabazūnei un mežragam, bet (domājams, uz komponista vēlēšanos) jaunajā versijā flauta bija atmesta un tās vietā uzrakstīta partitūra klarnetei.

A. Jansonam šinī koncertā bija iespēja sevi parādīt jau pirmajā daļā (Allegro), kad sākas ekspresīvais klarnetes un obojas dialogs. Tas prasa veiklu pirkstu techniku un nevainojamu mūzikālitāti. Abas šīs raksturīgās īpašības mūsu solists demonstrēja ar vislielāko precīzitāti un iejušanos darba polifoniskajā apdarē, izpelnoties koncerta nobeigumā mūziķu un klausītāju atsaucību. A. Jansons bija arī teicami izstrādājis pirmās daļas beigu kadencu, kas no visiem 4 solistiem prasa spožu techniku un virtuozu saspēli. Ne mazāk iespaidīgu sniegumu A. Jansons parādīja Andantino con variozone daļā ar t. s. „populāro" tēmu, kas iesākās jau pirmajā daļā. Pēc turpat deviņām dažādām variācijām, koncerta 1. daļa nobeidzās ar lieliski interpretēto Rondo. Klausītāju atsaucība bija tik liela, ka solistiem bija vairākas reizes jāatgriežas uz skatuves pateikties par izrādīto atzinību. Te jāpiebilst, ka A. Jansons bija visjaunākais no augšminētajiem mūziķiem šajā instrumentālajā kvartetā.

Koncerta otrā daļā dzirdējām Lista 2. klavieŗkoncertu, Vāgnera Prelūdi no „Meistardziedoņiem" un J. Štrausa valsi „Vīnes asinis". Īpaši iespaidīgs bija Lista skaņdarbs, kuŗā soliste bija Mārdžorija Bensone. Orķestrālie sniegumi bija viscaur augstā mākslinieciskā līmenī.

Īsi pēc koncerta laimējās satikt A. Jansonu kopā ar pārējiem Baltimores simfoniskā orķestra mūziķiem, kas visi bija iepriecināti par mūsu jaunā mūziķa drošo un pārliecinošo spēli. Vēlāk A. J. pazemīgi izteicās: „Šķiet, vēl pāragri runāt par panākumiem. Visi šajā orķestrī strādā daudz. Vienā nedēļā caurmērā notiek 4—5 koncerti. Saprotams, mēģinājumi nāk vēl klāt. Viss laiks paiet vienā lielā steigā un darba drudzī. Sezona beigsies 29. martā, tad būšu drusku brīvāks."

— Kā veicās nesenajā koncertturnejā?

„Visur, kur koncertējām, klausītāju atsaucība bija neparasti liela. Pirms Ziemassvētkiem bijām 2 nedēļu ilgā koncertturnejā pa ASV dienvidu valstīm, līdz pašai Floridai. Nožēloju, ka nevarēju palikt ilgāk Floridā, kur patlaban ir sevišķi jauks klimats."

— Un kādi ir jūsu nākotnes plāni?

„Cik pagaidām zināms, mūsu orķestris jau plāno jaunu koncertturneju — šoreiz uz ASV ziemeļu valstīm. Varbūt būs izdevība iegriezties arī Kanadā, ja menedžeriem izdotos visas problēmas laimīgi atrisināt. Turneja iecerēta marta sākumā un ilgs vismaz pāris nedēļas."

Sarunas nobeigumā A. Jansons izsakās, ka pa orķestra sezonas laiku „sakrājušās daudz un dažādas spēlēšanas Ņujorkā", gan pie latviešiem, gan amerikāņiem. Kanadas latviešiem mūsu izcilais mūziķis varētu koncertēt aprīļa beigās vai maija sākumā. Vai Toronto latviešu organizācijām šajā sakarā nevajadzētu padomāt par šīs retās izdevības izmantošanu?

MĀKSLA UN MĀKSLINIEKI

Pjērs Montē Toronto

24. un 25. janvārī Toronto simfonisko orķestri diriģē ievērojamais franču - amerikāņu diriģents Pjērs Montē. Tiekoties ar žurnālistiem, mākslinieks pasvītroja, ka viņš vēlētos redzēt daudz „liberālākus" klausītājus Kanadā, ASV, Holandē, Rietumvācijā un daudzās citās valstīs.

„Pēc manām domām," teica 80 g. v. diriģents „klausītājiem vajadzētu aplaudēt visur tur, kur mūzika prasās pēc sajūsmas izrādīšanas. Nepiekrītu idejai, ka klausītāji drīkst aplaudēt tikai simfonijas beigās. Manuprāt, nebūtu nodarīts nekāds ļaunums, ja aplausi atskanētu ik pēc katras daļas. Bet pareizāk būtu, ja klausītāji aplaudētu tikai pēc tām daļām, kas tiešām viņiem sagādājušas prieku un mūzikālu baudu."

Pjērs Montē atzīst Parīzes klausītāju tradicijas. Ja pēdējiem nepatīk kāda kompozīcija, tie savas jūtas parādot demonstratīvi, neizslēdzot svilpošanu. „Katrreiz, kad atgriežos Parīzē un koncerts nobeidzas bez skandāliem, saprotu, ka koncerts nav sevišķi izdevies," teica Montē. Toronto simfoniskais orķestris šī diriģenta vadībā atskaņos Mocarta, Hindemita, Debisī un Ravela skaņdarbus.

VAN KLAIBURNA PĒDĀS

Pagājušajā nedēļā visai izcilus panākumus Maskavā piedzīvoja 25 g. v. amerikāņu pianists Dāniēls Pollaks, koncertējot Čaikovska konservātorijas koncertzālē. Viņš pirms divi gadiem kopā ar teksasieti Van Klaiburnu piedalījās starptautiskajā klavieŗspēles konkursā. Toreiz Klaiburns ieguva 1. vietu, bet D. Pollaks palika tikai 8. vietā. Pēc Maskavas koncerta, kuŗā Pollaks atskaņoja Bacha, Brāmsa, Šopēna, Menotti un Samuēla Bārbera skaņdarbus, jaunais mūziķis dosies tālākā turnejā pa Padomju Savienību. Viņš viesosies arī Tallinā. Klausītāji vislielāko atsaucību izrādījuši Šopēna kompozīcijām, nelaižot mākslinieku nost no skatuves vairāk kā 40 minūtes.

Moisējeva deju grupa

Maple Leaf Gardens administrācija ziņo, ka Moisējeva deju grupa atgriezīsies Toronto 26. un 27. maijā. Abas izrādes atbalsta „Canadian Concerts and Artists" mākslas aģentūra.

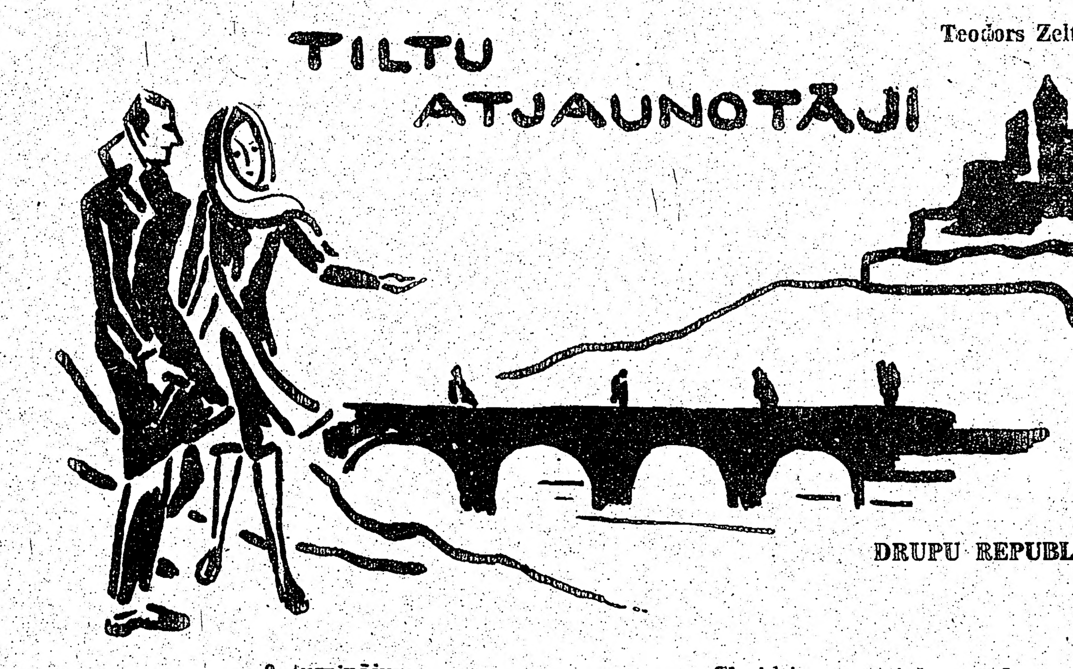

Teodors Zeltiņš

Romāns

DRUPU REPUBLIKAS OTRA DAĻA

A. Auzeres viņete.

8. turpinājums

„Labi, ja tev ir iemeties mugurā vilka kauls, tad es tev palīdzēšu." Vanda pienākusi sakampa Ģedimina kailos plecus un necilvēcīgi varmācīga iespieda viņa sāpošo galvu spainī. Tur ūdens tiešām bija tik auksts, ka pusplikajam nabagam aizrāvās elpa, un varēja redzēt, ka viņa liesajos sānos zem ādas sāk drebēt ribas.

Ģedimins izrāvās laukā no spaiņa un sauca ar neganti saviebtu, pilošu seju: „Va . . . va . . . Vanda, pietiks! Es dabūšu plaušu karsoni."

„Plaušas nevienam nav galvā," mierīgi sacīja cietsirdīgā vīra peldinātāja un nolieca atkal lejup viņa skaustu. „Nu — tad smadzeņu trieku. Va . . . va . . ."

Ļoti apmierināta smiedamās, Vanda vēl uzšļāca pāris kārtīgas ūdens šaltis Ģedimina ķermeņa kailajam augšgalam, tad pasvieda viņam dvieli: „Es domāju, ka šāda pelde tev būs daudz svētīgāka par gaŗu un bargu rājienu. Bez tam, daudz veselīgāka arī fiziski. Paturi prātā un neaizmirsti, ka nākamo reizi, kad atkal tu lauzīsi vārdu un sāksi piedzēries šļupstēt, es tevi visu izpeldināšu ar ledus ūdeni pielietā ballā."

Ģedimins ātri un enerģiski sevi apslaucīdams, bija tik tālu jau sasildījies, ka varēja runāt bez elpas trīcināšanas: „Vanda, kad es tev saku, tā bija pēdējā reize, pavisam vienreizēja apstākļu sagadīšanās. Saproti, aizmirsās skatītīt glāzītes . . . Citādi noteikti es būtu ieturējis mēru, kā tev jau teicu . . ."

„Pietiek. Visu dzērāju taisnošanās vienmēr izklausās gaužām muļķīga."

„Es neesmu dzērājs. Pret tādu apvainojumu es protestēju. Vai to jau pietiekami neesmu tev pierādījis ar savu totāli atturīgo dzīves veidu vairākus mēnešus no vietas."

„Ģērbies! Uzvelc virskreklu, apsien kaklasaiti un sasukā matus. Es gribu, lai tu to dzirdēdams, kas tagad man tev ir jāsaka, izskatītos pēc kārtīga cilvēka. Cik vispār tas tev ir iespējams."

Cīruļdziesma steigšus posās un paslepen aizdomīgi skatījās sievā. Vai tas vēl nebūtu viss, ko Vanda viņam par negantu miesas un dvēseles šaustīšanu izgudrojusi? Pilnīgi pietika ar auksto peldi, kas viņu tiešām patīkami bija atžirdzinājusi. Pat galva tik briesmīgi vairs nesāpēja.

„Redzi, Ģedi, es gribu, lai manam bērnam ir prātīgs un cienījama izskata tēvs, par kuŗu nevienam nav jāsmejas."

Viņas bērnam? Kādam viņas bērnam? Cīruļdziesma ar reizi nespēja saprast. Bet tad, viņš apjēdzies, tik tikko sevi nenožņaudza ar nule sasieto kaklasaites mezglu.

Caur griestiem no dievkalpojuma telpas spiedās spēcīgi dziedāta korāļa skaņas: „Ak tu priecīgā, ak tu svētīgā, Ziemassvētku dieniņa . . ."

„Es būtu varējusi šo ziņu tev pateikt pirms pāris dienām, bet izšķīros pataupīt svētkiem . . Zini, un tāpēc vakar vakarā nemaz es nevarēju paciest, kad piedzēries tu sāki šļupstēt," Vanda piemetināja.

Baznīcēni augšā dziedāja „Ak tu priecīgā, ak tu svētīgā," un Ģedimins pielēca kājās, apkampdams sievu, kas viņu nupat bija pasludinājusi par cerīgu tēvu: „Vanda, tā ir visskaistākā Ziemassvētku dāvana, kādu es esmu saņēmis." Tad gavilēdams viņš iesita sev pa krūtīm un apgriezās apkārt kā vilciņš. „Es esmu tēvs, es būšu tēvs! Un savu puiku es izaudzināšu par īstu paraugcilvēku, pirmo pasaules nacionālhumānistu. Tu redzēsi, tu tikai redzēsi, kas viņš mums izaugs par latviešu tautas un visas cilvēces spēka zaru. Viņš būs kā mūžīgās, caur paaudzēm plūstošās dzīvības straumes tilts, ar vienu galu atbalstīdamies pret savas tautas gadsimtos noslāņotā nacionālā mantojuma krastu, ar otru sniegdamies visas cilvēces kopējā nākotnē. Es savu puiku iemācīšu ar pirmajām cilvēciski izdvestajām skaņām . . ."

„Nesapriecājies jau tagad drusku par daudz," lēndabīgi smaidīdama, mēģināja vīra tēvišķo jūtu uzplūdus saplacināt sieva. „To nevar vis zināt, vai tas būs puika."

„Es zinu, es esmu redzējis vīzijā — jau tad, kad nebijām vēl apprecējušies — tevi ar baltu krūti zīdot puiku. Jā, tas bija puika, es skaidri atceros. Un es tev sēdēju blakus, ar dainu sējumu rokā, lai rožainais kunkulis reizē ar mātes pienu iezīstu latviskās dvēseles gaisotni. Bez tam, ja tev tik tālu jau izdevies lieliski izplānot — lai pārsteigtu mani tieši uz svētkiem, man nav ne mazāko šaubu . . ."

„Beidz ģekoties, Ģedi. Tas viss ir noticis taisni šķērsiski maniem plāniem un radīs studijās neparedzētu pārtraukumu. Bet ko lai dara — kādreiz ir kļūmējies vēl prātīgākiem cilvēkiem par mani . . ."

„Vanda, lūdzu, nerunā tik bezdievīgi un neaptumšo manu pacilāto topošā tēva dvēseli. Debesīs brēcoša apgrēcība ir domāt par bērnu kā negribētu radījumu, kā rezultātu kaut kādai negribētai kļūmei. Tēvam un mātei bērns jāuzskata par svētību, kuŗas ne vienmēr tie paši cienīgi. Bet es tāds būšu!" patētiski pasludināja Cīruļdziesma.

„Redzēs, redzēs, cik skaistu dziesmu tu dziedāsi, kad tev šīs cienība dēļ būs jāuzņemas nepatīkami pienākumi."

„Piemēram?"

„Vispirms būs jākļūst par mūrnieku."

„Par mūrnieku? Kāpēc par mūrnieku?"

„Kopš Amorijs Pelerīns ir atgriezies Vircburgā, es jutīšos šai vietā atkarīga no viņa ņirdzīgās žēlastības. Un to es nevaru paciest." Kā ienākusi, ar mēteli mugurā, Vanda atsēdās gultā un novilka Ģediminu sev blakus.

„Amorijs ņirdzīgs izskatās tikai no ārpuses. Viņš patiesībā ir neviltotā zeltā pārkausējama dvēsele."

„Atstāsim pagaidām neiztirzātu šī tava apšaubāmā drauga raksturu. Es gribu ar bērnu mums pašiem savu, atsevišķu mītekli."

„Labi. Ja tu to gribi, tad tas tā būs. Vai tiešām tu domā, ka es esmu vienīgais, kas nepratīs noturēt rokā ķelli, ja to ir varējuši skolotāji, grāmatveži un aptiekrnieki, es arī to varēšu," pārliecināts par savām mūrnieka spējām, atsaucās Ģedimins un sāka uz pirkstiem skaitīt mēnešus: „Decembris, janvāris, februāris, marts, aprīlis, maijs, jūnijs, jūlijs, augusts . . ."

„Ko tu skaiti? Vai tev tik daudzi mēneši būtu vajadzīgi, lai samūrētu drupās kādu apdzīvojamu kaktu?"

„Es mēģinu tikai aplēst, zem kādas zodiaka zīmes viņš mums nāks pasaulē. Redzi, no dzimšanas datuma, pēc astrologu domām, esot atkarīgs cilvēka raksturs," ļoti nopietni paskaidroja Ģedimins. „Es esmu interesējies arī par tādām lietām. Iznāk, ka augustā. Saki, vai tas ir pareizi? Tas ir, ja ieskaita decembri."

Vanada neatbildēja un pilnīgi nesaprotamu iemeslu dēļ sāka smieties.

Ģediminu ne mazākā mērā tas netraucēja turpināt aplēses: „Jā — devītais mēnesis ir augusts. Un zini, kas viņš var būt — lauva vai jaunava! Atkarībā no tā, kādā augusta dienā viņš piedzims. Padomā pati — vienā mēnesī satiekas divas tik pretēja rakstura zīmes. Lauvas ir visi, kas dzimuši no 23. jūlija līdz 23. augustam. Jaunavas piedzimst no 24. augusta līdz 23. septembrim. Ja viņš būs lauva, tad staigās pa dzīvi krēpes kratīdams un balsi dimdinādams kā bazūni, lai visi jau laikus lasās pie maliņas un atbrīvo viņam ceļu. Ja viņš būs jaunava, tad būs maigs kā šķīstākā jēra dvēsele un tauriņi bez baiļu šūposies viņa mīlīgajā ēnā. Kā īsti tu domā, kad viņš mums varētu būt — augusta sākumā vai beigās — lauva vai jaunava? Vaļsirdīgi sakot, man labāk patiktu jaunavā dzimis puika. Tas būtu daudz atsaucīgāks manām nacionālhumānisma idejām nekā lauva."

„Ģedi, klausoties tevī, man pēkšņi sāk uzmākties bailes."

„Bailes? Par ko tad bailes?"

„Ka bērnam es būšu sagādājusi bērnu."

„Paklausies, Vanda, astroloģija nemaz nav uzskatāma par tādu smejamu lietu, kā tu to domā. Daudzi lieli vīri ir uzklausījuši astrologu padomu . . ."

„Labi, lai paliek astroloģija. Tagad mums jāiet," kļuvusi nopietna, Vanda piecēlās un aizpogāja mēteli.

„Uz kurieni?" Ģedimins izbrīnījies jautāja, it kā pēkšņi būtu atmodināts no skaista sapņa.

„Svētku dievkalpojums, kā dzirdi, jau sācies. Mēs nevaram ilgāk vairs kavēties."

„Tu taču zini, ka man ir pašam sava, caur un caurēm latviska ticība. Un reliģija ir katra cilvēka pilnīgi personīga lieta . . ."

„Šoreiz tu tomēr nāksi, man par prieku. Vai tiešām man tagad nebūtu nekādas tiesības no tevis to prasīt?

„Saproti, tas ir pret manu visdziļāko pārliecību . . .", stipri iebildīgs murmināja pretī Ģedimins, bet tomēr vilka mugurā svārkus, jo sieva skatījās viņā tādām acīm, ka gaužām neērti būtu pretoties.

Februāris pieturējās stipri auksts, un šķirbainajā, bezgriestainajā manēžā, kur notika jaunās lugas mēģinājumi, aktieŗi iestudēja lomas mēteļos vai ģērbušies pelēkajās vatenēs. Pati režisore bija iekāpusi resnos filca stulmeņos (diezkur tādus izrāvusi) un staigāja pa skatuvi smagiem meža cirtējas soļiem, kas gluži nemaz nesaderējās ar viņas patrauslo augumu. Tomēr šīs smagi apautās kājas neaizkavēja viņu būt visur, kur vajadzēja pārlabot kāda tēlotāja neveiklāku kustību vai skatuviski neizdevīgu pozi. Ofēlija Lubāna ar „Vilku Rīgā" jau bija tikusi tik tālu, ka sāka samēģināt cēlienus.

Augusts Auriņš (lepnais un reizē bažīgais lugas autors) sēdēja vienā no tukšajiem skatītāju soliem un vēroja mēģinājuma norisi. Rokas viņš bija sabāzis mēteļa kabatās un apkakli sacēlis līdz ausīm, brīdi pa brīdim sasizdams kopā purpju purngalus, kad juta aukstumu ieknie bjām kāju pirkstos.

„Atkārtosim visu pirmo skatu vēlreiz," teica režisore. „Un šoreiz līdz beigām jūs nepārtraukšu."

Tukšās, līdz galam atvērtās skatuves sānos pie apaļa galdiņa sēdēja zemniecisks, pasmagnējs vīrs, lēnu un nopietnu valodu, pūlēdamies pārvērsties par vācu zeltkaļu meistaru Pilgermici. Tam blakus sēdēja plātīgā un lodzmīgā melngalvja, kuģenieka Johannisberga lomas tēlotājs Ojārs Lubāns.

(Turpinājums sekos)

…da 25. janvārī, 7. n-rs.

ĢENERĀLKONSULS
R. N. BRYSON
…ronto, tel. HO 3-5861,
…8 DANFORTH AVE.

KONSULS
…LIS TOMSONS
…E 8-7788, Montreal, P. Q.,
…CTORIA AVE., APT. 16.

…Andrejsons C. L. U.
…41 Muircrest Drive,
…MILLS, ONT. - HI 7-4323.
…uguns, garantiju, publis…
…tbildības, dzīvības u. c.
…veida apdrošināšana.

…ALEKSANDRA
…ĀNBERGA
…irojs pārcelts uz
…5 Ferrier Ave.,
…nforth — starp Logan un Carlaw Ave.).
…HO 3-2667, Toronto.

LATVIEŠU
…DITSABIEDRĪBA
…VIAN (TORONTO)
…DIT UNION Limited
…a visas parastās ban…
…operācijas, pieņem no…
…jumus un depozitus,
…sniedz aizdevumus,
…ra čeku operācijas.
… atvērts divas reizes ne…
…no plkst. 8—10 vakarā.
…dienās Sv. Andreja baz…
… telpās, Carlton & Jar…
…ūrī. Tel. WA 4-1563 vai
HU 3-9283.
…tdienās 231 Roncesvalles
Venus puķu veikalā.
Tel. LE 4-4645.
… adrese: P. O. BOX 37,
…INAL „R", TORONTO,
ONTARIO.

…ASĪTĀJU …vēstules

…ADZĪGAS GRĀMATAS

…jas Amerikā redakcijai:
…varīgi vajadzību aptuveni …ēt, lai tad rastu atrisinā… No Kanadas atskanējusi …ba pēc latviešu valodas …s grāmatas „jauktām ģi…. Laikmetīga parādība. Latvijas laikā, piemēram, …asība pēc latviešu valodas …trētas rokas grāmatas po… lietuvju laukstrādniekiem. …arī; vienai autors bija M. …otrai Dr. St. Kolbuševs… …nāca 1937. un 1938. gados. …i lieta tagad drusku sarež… …ka jauktās laulības ir tā… …cijā un Zviedrijā, kur an… …loda paskadrojumiem ne…

…te minēta tikai viena no …ībām. Otra, sen jau izjus… tautiešiem sarunās, rak… …stules un sevišķi redakci… svešo ģeografisko nosau… izruna un rakstība latvie… …odā. Līdz šim šāda krāju… …v, katrs rīkojas uz savu …valda jūceklis. Darbs nav … te valodniekiem sakāms … Latviešu pareizrakstības … loksnes biezā rakstības …ca lielā formātā te kā …vētīgs paraugs.

— em., ASV.

…ĒSTIŽA TRŪKUMS

…jas Amerikā redakcijai:
…i kā dzimtenes dievnami." …rāņu baznīcas Vecajā pa… …parasti ir glītas, vairumā …ktūras mākslas darbi, ar … kas paceļas pret debesīm, …. Arī ASV luterāņi cenšas … savu dievnamu ārēji at…u šīm prasībām. …ēr mūsējiem, liekas, šis …jau sāk aizmirsties: tā nu… …da Mičigenas valsts latvie… …audze sapulcē nobalsoja …ērgu naudu pirkt baznīcas …zībām kādu neizskatīgu …u, kas līdz šim kalpojis … baptistu draudzei — ne … ne iekšiene neatgādina …ņu baznīcu. Līdz šim šī …zē īrēja skaistu vācu baz… … pilsētas centrā, nu būs …lē šīs lielās draudzes vaja… …n mazs baptistu lūgšanas …š. Mag. iur. E. Lapiņš.

…MONTREĀLĀ
…Europe Stationary
…80 St. Catherine W.,
dabūjami
…ATVIJA AMERIKĀ
…sevišķi numuri.

…ptus saīsināt. …bā, bet uz vēlēšanos sūta …

…rakstītajos rakstos izteiktās …īm.

RAKSTNIEKU PĒCPUSDIENAS ATSKAŅAS BOSTONĀ

Tradicionālā preses balle otrā dienā vienmēr izskan ar rakstnieku nelielu parādi. Ja iepriekšējā vakarā kopā ar rakstniekiem un citiem māksliniekiem esam atļāvušies vieglai rotaļīgai plūsmai, mājās atstājot ikdienas sviedru smagumu, sirdi tērpjot tiksmes gaisīgajā pledā ar dažām viegprātības rozetēm, tad otrā dienā, tiekoties ar rakstniekiem un dzejniekiem, ieejam viņu dvēseles dzīves nopietnajos kambaros, kādā viņu īpatnējās pasaules stūrītī. Rotaļīgais vieglums, kas dzirkstīja tikai sava prieka dēļ, pārvēršas dzejas skaistumā, liek uz brīdi jau nopietni aizmirst dzīves sūrumu. Te tad jau atveras durvis uz klusajiem sirds dziļumiem, kam nemanīdami ikdienā peldam pāri. Tie mazliet citādu paver dzejas pasauli. Nav gluži vienalga, vai dzeju — arī daiļprozu — lasām, vai klausāmies no autora mutes. Savādais, kas darbam piešķir citu nokrāsu, ir autora personība. Lai arī tā īsā brīdī nav pilnīgi aptverama, taču savu ietekmi atstāj ar to dvēselīgo strāvojumu, kas skan viņu balsīs. Lai arī ne katram dzejniekam un rakstniekam Dievs devis brīvu atklāsmes dāvanu, lai arī viņu intonācijas neizskan viņa vārsmu dziļāko un īstāko jēgu, tomēr personība runā savu tīkamo valodu, kas ir daļa no viņa mākslas pasaules. Tiešā saskarē autora mākslas pasauli klausītāji uztver it kā gaišākām acīm. Rakstnieki un dzejnieki, kuru darbi skaļāk mūsos atbalsojas, kļūst mīļāki, tuvāki, cienījamāki. Tas diezgan nozīmīgs faktors mūsu kultūras saglabāšanā un tālāk vešanā.

Šoreiz Bostonā mēs tikāmies ar dažām jaunām sejām, ko nebijām redzējuši, un tas jo tīkamākas darīja šīs nedaudzās stundas rakstnieku sabiedrībā. Lai mīļš paldies rīkotājiem un pašiem māksliniekiem, kas uzņēmās ceļa grūtības no lielākiem attālumiem. No Kanadas bija ieradusies trijotne — Velta Toma, Ingrīda Vīksna un Biruta Senkēviča, no Filadelfijas Jonāss Miesnieks, kas bostoniešus iepriecināja pirmo reizi. Kā vienmēr mūsu rakstnieku dienai uzticīga bija palikusi Dzidra Zeberiņa un vietējie vārda mākslinieki — Marija Urnežus un Pičs Pirtnieks. Jonāss Miesnieks atjautīgā stāstījumā mūs iepazīstināja ar raibu Kļenģu kalna sabiedrību, bēdīgiem un priecīgiem notikumiem tajā, apvienojot tos smeldzīgā, bet tomēr gaišā izskaņā. Ar rotaļīgu humoru klausītājus aplaimoja Dzidra Zeberiņa, saucot: „Tālivaldi, nāc šurp!" Bostonas dzejnieces Marijas Urnežus vārsmas izskanēja klusā, sirsnīgā smeldzē. Biruta Senkēviča jūsmīgi pauda savu sirdsdedzi tradicionālai, vecajai dzejai, kurā skanēja mūsu ilgu zemes daile. Ingrīda Vīksna, pēc ilgāka laika apliecināja, ka ilgo gadu redaktrises steigas pilnais darbs nav kavējis būt arī dzejniecei, ar mums vēl atmiņā saglabāto īpatnējo seju.

Bet sevišķi jāmin Velta Toma. Bostoniešiem bija izdevība pirmoreiz ar dzejnieci sastapties vaigu vaigā. Ir dzirdēts par viņas prasmi skandēt savas dzejas. To izskaidro ar viņas speciālo mācīšanos šinī virzienā. Viņas priekšnesums ir augstākā mērā sugestīvs. Bet tā nav dzejas skandēšana parastā nozīmē, nav parastā deklamācija tās likumību un formu ietvaros, ko, piem., mums deva Lilija Štengele vai Biruta Skujeniece. No šī viedokļa viņas priekšnesumā var šo to vēlēties arī citādu. Galvenais, ko dzirdam viņas balss intonācijās, dzidro, tīro dzejas dvēseli, viņas individuālā pārdzīvojuma saturu. Ne katram dzejniekam ir dota šī dāvana savas dzejas formas iekļaut arī priekšnesuma formā, lai tā būtu kāda būdama. Klausoties dzejnieci, dažkārt varbūt garām paslīd viņas vārsmu intellektuālā jēga, bet intonācijas, kas nāk no sirds, nevar garām tikt arī klausītāja sirdij. Tās neatvairāmi sugestē un tur savā varā. Lasot pilnvērtīgu dzeju, intelektuāli ne katrreiz uztveram tās dziļāko jēgu, bet dziļi izjūtam vienmēr, kaut arī tikai nojautā. Mums tikai jāieklausās, šinī nojautā skan dzejas dvēsele, dzejas būtību un burvība. Velta Toma to spēj brīnišķīgi skaisti atklāt un pasniegt auditorijai. Katrā teikumā vibrē viņas dvēseles šarms un spēks. Ka dzejniece bija iekarojusi klausītāju nedalītās simpatijas, liecināja viņas nupat iznākušās dzeju grāmatas Mūžīgās spēles ātrā izpirkšana.

Skaistas stundas! Kaut tādu būtu vairāk!

K. Upatnieks.

R. Mazjāņa spalvas zīmējums, kas redzam viņa jubilejas izstādē Detroitā.

JĀSADARBOJAS PĀRI ROBEŽĀM

Par ZA kultūras fonda sēdi Ņujorkā, kurā no Kanadas piedalījās LNAK kultūras un izglītības daļas vad. R. Bregžis un ZA daiļamatniecības nozares vad. H. Mercs, R. Bregžis izsakās, ka šī sēde zināmā mērā uzskatāma par vēsturisku, jo sēdes dalībnieki vienojās par kopīgu kultūras dienu rīkošanu abās zemēs. Visu galveno jautājumu izšķiršanai pietrūka laika, bet tomēr paspēja izstrādāt Kultūras fonda noteikumus, atliekot tikai redakcionālas dabas jautājumus un ALA's un LNAK valžu apstiprinājumus.

Uz kultūras dienu ietvaros rīkoto TLB dramatiskā ansambļa M. Zīverta „Āksta" izrādi 11. martā aicināts arī ALA's valdes pr-dis prof. P. Lejiņš. Domāts arī par drāmatisko ansambļu dalībnieku apbalvošanu.

Tika pārrunāta mākslas darbu godalgošanas un izstāžu sarīkošanas iespējas. 1961. gada Kultūras fonda godalgojamo darbu izstādes izkārtojums būs plašāks kā līdz šim. Kultūras fonda referenti tēlotājās mākslās aicinās attiecīgo zemju referentus iepazīties ar izstādēm, attiecīgo mākslinieku darbus piesūtot Kultūras fonda izstādei. Līdz ar to tā izvērtēsies par apzinātu darbu izstādi; kādu iecerēts rīkot aprīļa beigu posmā Vašingtonā. Tā simboliski kļūs arī par ALA's jubilejas izstādi. Kanadas latviešu pārstāvji ierosinājuši šai sēdē vairāk iedziļināties trimdas kultūras politikā, sniedzot redzamāku atbalstu literatūrā, mūzikā un tēlotājās mākslās, arī jaunatnes darbam.

Otrs ierosinājums bija par valodnieku komisijas radīšanu, kurā varētu iesaistīt baltu filologus. Viņu uzdevums būtu noskaidrot svešvārdu rakstības jautājumu latviešu valodā un citas trimdā radušās problēmas. Daiļamatniecības nozares vad. H. Mercs galvenokārt rūpējās par izstāžu izkārtošanas jautājumu.

K.

NO KROGA UZ CIETUMU

Pirmais cilvēks Toronto, kas pēc jaunā likuma nosūtīts uz alkoholiķu kliniku ārstēšanai, ir 46 g. vecs Samuels Gitri, kam bija piederējušas divas mājas Vilovdēlē, bet ar dzeršanu tās pazaudējis — reizē arī sievu. 20. janvārī Toronto tiesa viņam piesprieda 30 dienu ārstēšanos Brauna klinikā Mimiko, ar noteikumu, ja viņš pats vēlas slimnīcā palikt vēl ilgāk, tad viņam jāiesniedz lūgums pēc 30 dienu notecēšanas.

23 jaundarbi Dziesmu svētku konkursam

Dziemsu svētku rīcības komitejas sēdē 19. janvārī piedalījās priekšsēdis E. Krūka, J. Cīrulis, A. Jankovskis, R. Bregžis, Z. Šmits, M. Gruzite, I. Būlmane, A. Grasmane, A. Grantiņš, D. Merca, R. Tenis, J. Ādminis un A. Grīnbergs.

Kā norādīja J. Ādminis, dziesmu svētku laikā iecerētas Kanadas un ASV latviešu izlases komandu sacensības sieviešu un vīriešu volejbolā un vīriešu basketbolā. Sporta apvienībai līdzekļu ir maz, kādēļ apvienības pārstāvji arī galvenokārt pasvītro nepieciešamību saņemt zināmu daļu no eventuālā atlikuma, ko rīcības komiteja arī apsola, dodot arī 3 balvas.

Pieņem arī D. Mercas priekšlikumu par kopkoncerta brīvbiļešu piešķiršanu sportistiem. Sporta sacensības notiks sestdienā, tās sākot priekšpusdienā, nobeidzot vēlākais pl. 3,30 p.p.

Biļešu cenas pieaugušajiem $1.-, bet jaunatnei 25 c.

Dzīva atsaucība bijusi jaundarbu konkursam vīru koŗa, solo un instrumentālās mūzikas darbiem. Iesūtīti pavisam 23 darbi no dažādām zemēm, 10 solo dziesmām, 9 vīru korim un 4 darbi instrumentālai mūzikai. Žūrijas komisijā darbojas komp. J. Cīrulis, un pa vienam igauņu un lietuviešu komponistam, kas tuvākā laikā arī izvērtās iesūtītos darbus godalgošanai.

Dziesmu svētkiem vēl pieteicies Ņujorkas draudzes Bronksas koris un jauniešu koris diriģentes Ritas Pētersones vadībā.

Teātŗa izrādei „Princese Gundega un karalis Brusubārda" sarunātas Lansdowne teātŗa telpas. Paredzētas 2 izrādes — pirmizrāde svētdien, 14. maijā, un izrāde dziesmu svētku laikā. Dekorācijas izrādei gatavos mākslinieks E. Krūmiņš, kas strādā CBC televīzijā.

Filatelistu iecerētā pastmarku izstāde solās izvērsties par lielāko, kāda jebkad filatelistiem trimdā notikusi. Paredzēta arī īpaša nodaļa, kur saņems dziesmu svētku markas. Par izstādes vietu izraudzītas Sv. Andrēja baznīcas telpas, kur notiks arī daiļamatniecības izstāde un tirdziņš un darbosies informācijas birojs.

Maple Leaf Gardens telpās, kur notiks kopkoncerts, būs rīkotāju ziņā visu dienu ar atļauju fotografēt un uzņemt svētkus filmā. Šī ir viena no lielākām zālēm Toronto, kas spēj uzņemt vairāk kā 12.000 ļaužu.

Svētku balles notiks Palace Pier un Kingsway kluba zālēs ar 2600 vietām pie galdiņiem. Aicinās Toronto DV nodaļu un Latviešu biedrību rūpēties zālēs par bufetēm, kontrolēm u.t.t.

Rīcības komiteja ieskata, ka svētku ieejas biļešu cenas ir samērā zemas, un nolemj, ka ASV un Kanadas nauda uzskatāmas kā līdzvērtīgas.

Nolemj griezties pēc $1.500.- aizdevuma pie Dziesmu svētku biedrības, Niagāras latv. nama fonda un DV Hamiltonas nodaļas. Plašākas pārrunas izraisījās par svētku informācijas darbu, un atskan ierosinājumi par īpašu informācijas materiālu sagatavošanu, ko izsūtītu tautiešiem. Šo jautājumu kārtotu uz vietām dzīvojošie koŗu pārstāvji, bet kur tādu nebūtu, lūgs talkā organizācijas. ASV tautiešu informēšanas veicināšanai aicinās talkā arī Kultūras fondu.

Sagatavos īpašus materiālus svētku propagandēšanai latviešu koloniju vietējiem organizāciju izdevumiem. Ar aprīļa mēnesi paredzami īpaši sludinājumu raksti Kanadas un ASV latviešu laikrakstos.

Kā zināms, dziesmu svētki notiks nedēļas garajā nogalē, un tie ir iecerēti kā vieni no plašākajiem latviešu svētkiem, kādi jebkad ir notikuši Kanadā.

Dziesmu svētku laikā notiks viens no lielākajiem tautas deju uzvedumiem trimdā, kam jau pieteikušās 11 tautu deju vienības ar apm. 150 dejotājiem no šādām vietām: Kalamazū tautas deju kopa ar vad. A. Ruņģi; Bafalo kopa ar vad. Juberti; Milvoku kopa ar vad. Peniķi un kopa „Ritenītis" ar vad. Brūci; Londonas (Ont.) kopa ar vad. Zvāguli; Niagaras-Sv. Katarīnas kopa ar vad. Sakari; Sirakāzu kopa ar vad. R. Ergli; V. un E. Dzelmes kopa no Čikāgas; „DižDancis" ar vad. Z. Miezīti no Toronto; Argentīnas kopa ar vad. V. Ozolu; Indianapoles kopa ar vad. J. Dabaru.

R. Tenis informēja par paveiktiem priekšdarbiem naktsmītņu sagādes jautājumā. Pārrunāja arī vēl citus sīkākas dabas jautājumus, kas saistīti ar dziesmu svētku sarīkošanu.

Nākošā sēde paredzēta 1. februārī.

K.

SAISTOŠA DOKUMENTĀRFILMA

Šinīs dienās Toronto viesojās Dr. Harijs R. Lilijs. Ap 100 skatītājiem nelielajā Morisa Kooija zālē viņš rādīja dokumentārfilmu „Dzīvnieku pielietošana zinātnē", kas uzņemta Anglijā, Austrālijā un Jaunzēlandē. Pirms izrādes Dr. Lilijs sniedza plašāku pārskatu par zinātnes, īpaši medicīnas, attīstību pēdējos gados. „Mūsu pašu dzīves veids ir visvairāk vainojams pie tā, ka mēs šodien neesam pasargāti no dažādām slimībām un infekcijām," teica izcilais britu ārsts. Tālāk viņš uzsvēra, ka ir pienācis pēdējais laiks padomāt par dzimstības ierobežošanu arī šinī kontinentā.

„Vai mēs esam vispār kādreiz padomājuši, ka pēc gadiem mēs būsim saviem pēcnācējiem sagādājuši nevajadzīgas ciešanas? Straujā populācija ar laiku var izvērsties par nenovēršamu cilvēces katastrofu," brīdināja klātesošos Dr. Lilijs. Atgriežoties pie nesen uzņemtās filmas satura, viņš paskaidroja, ka tikai nedaudzi zinātnieki esot pret dzīvnieku izmantošanu medicīniskiem pētījumiem. Visāda veida eksperimenti ar aitām, trušiem, kaķiem, pelēm un citiem dzīvniekiem esot devuši jau iepriecinošus panākumus austrāliešu zinātniekiem. Savu 30 minūšu garo ievadu britu doktors nobeidza ar vārdiem: „Dzīvnieku aizsardzības biedrības gan nostājas pret šādiem eksperimentiem, bet nav šaubu, ka tie, kas mirst zinātnes labā, ir vislaimīgākie." Filmas izrāde ilga apmēram stundu un skatītājos izraisīja dzīvas pārrunas.

FILMU Pasaule

BALETS UN DRĀMA

„Christie" teātris ar šo nedēļu sāks izrādīt Dr. P. Cinnera iespaidīgo krāsu filmu „The Royal Ballet." Ievērojot filmas māksliniecisko saturu, kārtējās ieejas maksas būs nedaudz paaugstinātas. Šai filmai sekos Renē Klementa godalgotā filma „The Forbidden Games," franču valodā, bet ar angļu tekstu. Saturs ir visai drāmatisks par kādu piecgadīgu zēnu, kas lidmašīnu uzbrukuma laikā pazaudē savus vecākus, un pēc tam viens pats dodas ceļā — bez mērķa, bez vecāku padoma un atbalsta. Viņa vienīgais pavadonis ir mazs sunītis, bet — arī ievainots no šķembu trieciena. Jāpiebilst, ka filma ir godalgota Venēcijas un Kanadas filmu festivālos. Pat visai izkutinātie Ņujorkas filmu kritiķi to ieskata par vienu no visiespaidīgākajām franču filmām.

MERILĪNAI VAJADZĪGA PALĪDZĪBA

Holivūdas ievērojamais hipnotistis Arturs Ellens domā, ka viņš varētu palīdzēt filmzvaigznei Merlinai Monro pārvarēt pašreizējo samulsumu, kas radies pēc šķiršanās no izcilā dramatista Artūra Millera. Ellens līdz šim hipnotizējis vairākus Holivūdas aktieŗus un aktrises, kas visi bijuši pateicīgi par rezultātiem. Ja var ticēt Holivūdas reportieŗiem, tad daži ar hipnozes palīdzību atbrīvojušies pat no muguras sāpēm un saaukstēšanās.

PRĀTS UZ NERĀTNĪBĀM

Frauču filmu direktors Rožērs Vadims sācis pie jaunākās filmas „The Misfortunes of Virtue" uzņemšanas. Filmas saturs arī šoreiz pavisam vienkāršs: kādu jaunu un nepiedzīvojušu lauku meiteni pavedina uz dažādām nerātnībām. Sākumā Vadims gribējis galveno lomu uzticēt savai sievai, filmaktrisei Brigitai Bardo, bet pēc šķiršanās viņu šis nodoms automātiski atkrita. Bet atrast piemērotu aizstājēju nebūs nekāda problēma, jo jau tagad visskaistākās franču meitenes stāv rindā pie Vadima durvīm.

A. K.

Filadelfijas latviešu mākslinieki pošas uz Bostonu.

Filadelfijas latviešu mākslinieku kopas dalībnieki pašreiz rosīgi gatavojas savai mākslas izstādei Bostonā. Izstādes atklāšana paredzēta 29. janvārī Porieša mākslas salonā. Ar saviem darbiem tanī piedalās sekojoši mākslinieki: tēlnieks V. Jansons un gleznotāji L. Linauts, A. Treibergs, J. Jablonskis, A. Liepiņš, L. Eglītis, O. Skušķis, A. Bērziņa un G. Šmitchene.

Vairāki mākslinieki nodomājuši izstādes atklāšanā arī paši ierasties, nebaidoties ne tāluma, ne ceļa grūtību.

GUNTIS ZARIŅŠ

VARONĪBAS AUGSTĀ DZIESMA

STĀSTS

Dāvināts leitnantam EBERHARDAM KOŠKINAM

16. turpinājums

„Iesim ar", tev taisnība, kas zina, kas notiks pēc pāris stundām . . ."

Kad Pureniņš un Pacers iegāja kūtī, visi pārējie jau krāca, tikai trešā vada komandieris Dārznieks Hindenburga svecītes gaismā rakstīja vēstuli. Viņš vienmēr rakstīja vēstules, un kad rota saņēma pastu, viņam bija kādas divdesmit — visas no sievas, kuŗa bija apmetusies kaut kur Berlīnes tuvumā. Dārznieks nekad nerunāja par savu ģimeni, bijušo darbu, pagājušo dzīvi vai notikumiem — vienīgais, ko viņš zināja, bija reglaments. Pacers zināja, viņš kādā Rīgas vidusskolā bija mācījis algebru. Tagad, bijušo skolēnu, studentu, strādnieku un laucinieku vidū viņš jutās kā — kā skolmeistars, kuŗam atkal un atkal bija jādomā par savu stāvokli. Puikas viņu nedz nīda, nedz mīlēja, viņš bija daļa no armijas nastas . . .

Vēl ilgi Pureniņš raudzījās griestos un klausījās kaŗabiedru smagajā elpošanā. Šad tad kāds iekunkstējās. Ievainotie bija nosūtīti kopā ar ziņnesi uz pulka stābu. Neviens nebija ievainots nopietni.

Sargi mainījās. Dārznieks aizsnaudās, bet pēc katras stundas pamodās, modināja jauno maiņu un — kā jau pēc reglamenta — izvadāja sardzi. Ziemas rīts nāca lēnām. Arī Pureniņš iekrita murgainā miegā. Atkal un atkal viņam priekšā lēca milzīgais krievs . . .

Un tad sākās. Pavisam tuvu sāka gaudot artilerija. Padebesis liesmoja. Tuvcīņas ieroču šāvienu troksnis savijās vienā, vienīgā metalla stīgā, kas brēca, vaidēja un skanēja.

Rota pamodās kā viens vīrs. Zemzars uzleca kājās un izskrēja pagalmā. Ēkas vairs nedega, tanks tikai kūpēja. Viņš raudzījās uz rietumiem, no kurienes nāca kaujas troksnis.

„Pulks uzsācis atkāpšanos!" viņš teica pienākušajam Paceram.

„Tagad tikai īsteni sāksies . . ."

„Latviešu kaŗavīru varonības augstā dziesma!" rūca Pudiķis.

13. PANTS

Kamīnā dega uguns. Salauzti krēsli un galdi vaidēja zem liesmu spridzīgajām bučām. Zemzars, Pacers, Pudiķis un Pureniņš, iekrituši milzīgos atzveltnes krēslos, dzēra vīnu un snauduļoja. Tikai pirms nedaudz stundām viņi bija mukuši pāri stigniem laukiem, un krievu tanku uguns bija metusi sejās dubļu pikas. Muižā valdīja miers. Likās kaujas troksnis bija aizbēdzis no vakara krēslas. Pudiķis grozīja pirkstos vīna glāzi un kā sapnī murmināja:

„Erdbach — 1934!"

„Skābs!" viebās Pureniņš.

„Nav nemaz tik slikts . . ." Zemzars aizsmēķēja resnu, melnu cigāru.

„Zemniek! Ko tu dari?" Pacers slinki piecēlās un, piegājis galdam, piepildīja izdzerto glāzi.

„Kādēļ?"

„Smēķēdams cigāru, tu nevari izjust vīna buķeti; tikpat labi tu varētu tempt jēlspirtu! Paprasi Pudiķim!" Pacers atgriezās krēslā. Pacēla uz grīdas nokritušu grāmatu, izlikās lasām.

„Pudiķi, ja tu tāds prātvēders, izstāsti par tām buķetēm!" Zemzaram palīgā nāca Pureniņš. Savu neizdzerto glāzi Pureniņš nolika uz grīdas un, sekodams Pacera piemēram, piegāja pie galda un ielēja sev glāzi tumši sarkanā porta. Nogaršoja un norūca: „Tas jau labāks . . ."

„Buķete," slapinādams lūpas čukstēja Pudiķis, „tas nozīmē visu! Buķete ir viens, bet tādēļ, ka to rada tik daudz dažādi apstākļi, tās variācijas ir tikpat dažādas kā sieviešu noslēpumi. Ir vīni, kuŗu buķetes atveŗas pirms tās ieslodzītas pudelē; ir atkal tādas, kuŗām vajaga mucu plašuma. Sarkanais vīns — kā sievietes kaislība — augs augumā pudeles šaurumā. Ir vīni, kuŗos skaidri var sajust gatavo ogu sulu cauri gadiem, un ir vīni, kuŗi, piesūkušies ar mucas tumsu, cilvēka mutē atdzīvojas; tie nav varējuši dzīvot stikla traukā, tiem vajadzīga tumsa, silta noslēpumainība . . ."

„Beidz dzejot un ķeries pie lietas!" pavēlēja Zemzars.

„Vīns jādzeŗ tikai tādiem, kas to uztveŗ kā dzeju, jo tā ir dzeja!" Pudiķis dzēra lēnām. Pirmoreiz Pacers ievēroja, ka Pudiķis nesteidzās. Pirmoreiz viņa pirksti mīlināja s ap glāzi un to nemēģināja žņaugt un lauzīt.

„Pudiķi, tu velti pūlies šiem muļķiem iestāstīt, ko nozīmē labs vīns; tie labāk dzeŗ jēlspirtu vai samogonku. „Priekā!" Zemzara cigārs briesmīgi smirdēja. Pureniņš sāka kāsēt un steidzīgi piepildīja jaunu glāzi.

„Pacer," kļūdams nopietns, jautāja Zemzars, „tu domā posteņi kārtībā? Nav jāiet pārbaudīt?"

„Pureniņš jau varētu apskriet līkumu!" rotas komandierim piekrita leitnants.

„Kādēļ es un nevis Pudiķis?" nīgri jautāja Pureniņš.

„Jā, kādēļ gan ne?" piekrita resnītis un piecēlās. Uzvilka mēteli, uzlika cepuri un paņēma no stūŗa mašīnpistoli.

„Pudiķi!" iesaucās Pacers, „vai tu kaut kur manīji brunčus?"

„Brunču dēļ es neatstātu šādu vīnu un siltumu, bet krieviem ir jābūt pavisam tuvu, un tādās reizēs man patīk izvēdināt galvu." Bez steigas Pudiķis izgāja no telpas.

„Būs jāsāk pieskatīt," rūca Zemzars, tā vien liekas, viņš sāk jukt galvā . . ."

„Nebūtu jau nekāds brīnums!" piekrita Pacers.

„Priekā!" Pureniņš pacēla glāzi.

„Pudiķis divas reizes paspēlējis vairāk kā pusi no saviem puikām . . ." Pacers nolika glāzi un piegāja pie loga. Ārā bija gandrīz necaurredzama miglas tumsa.

„Jā, ja tā tas turpināsies, tad vienalga — spailēs vai ielenkumā — mēs netiksim ārā . . ." Arī Zemzara vaigs bija satumsis. „Lapupuķe vakar teica — Vecais tikai runājot par atkāpšanās plāniem, īstenībā visas savas operācijas viņš izdarot: iespļaujot saujā un tad ar pirkstu sitot — uz kuŗu pusi spļaudeklis lec, uz to jāiet . . ."

„Kaut vai tā," Pacers šo pulka joku jau bija dzirdējis, „bet viņš vismaz ir vienīgais, kas nezaudē galvu, un, ja mums nebūtu viņa, mēs visi raktu sāli vai zeltu kaut kur plašā dzimtenē, tas ir, ja līdz turienei būtu nokļuvuši."

„Es to nemaz nenoliedzu," taisnojās Zemzars, „bet ja mēs esam objektīvi un godīgi, tad mūsu staigāšanai es nevaru saredzēt nekādu jēgu, un es tiešām tā domāju!"

„Man Lapupuķe ar savu bozi nepatīk!" sarunā iejaucās Pureniņš. Viņš bija manāmi piesarcis no kamīna uguns un izdzertā alkohola.

„Neviens tev neprasa, vai priekšniecība patīk jeb ne, bet Lapupuķem ir savas labās īpašības, un, kas attiecas uz bozi, tad viņš to nēsā jau no Volchovas!" Zemzaram nepatika Pureniņa virsnieku kritizēšana.

„Es jau neko sliktu, tikai būtu labi, ja viņš to bozi vairāk vicinātu gar friču deguniem un nevis baidētu pašu puikas," taisnojās Pureniņš.

„Mēs visi esam vienādi," izdzerdams glāzi, teica Pacers," mēs visi — mēs domājam tikai par vienu lietu: kā tikt ārā no šīs putras. Katram mums sava pieeja, un mēs katrs nevaram tā savaldīties kā Vecais. Tas, ka Pureniņam rodas rūgtums pret priekšniecību, ir izskaidrojams; tas pats notiek ar visiem puikām, mēs esam apnikuši mukt: galu galā, kaut negribot, mēs esam zaldāti — kuŗam zaldātam patīk tikai mukt? Cik ir tās reizes, kad mūsu puikas nav dabūjuši lodi mugurā, bet gan krūtīs?"

„Kāda tam nozīme?" rūca Zemzars.

„Kas beigts, tas vairāk nejautā!" komandierim pievienojās bijušais policists.

„Beigtais nejautā, bet dzīvie gan — man pašam nepatiktu nolikt karoti pašam nezinot un bēgot no kāda, kuŗu es nicinu!"

„Nekad nenicini savu ienaidnieku!" gandrīz dusmīgi iesaucās Zemzars.

„Kādēļ ne?" Pacers bija pārsteigts. Šādu izteicienu viņš nekad nebija sagaidījis no bijušā pagasta skrīveŗa.

„Ja man kādreiz, vecos laikos, bija jānokauj kāds kustonis, man bija tā žēl, varbūt pat vēl vairāk — es jutos vainīgs viņa priekšā, pat pazemīgs. Tagad — man jākauj cilvēki; es zinu, tas ir nepieciešami, un man tas ir jādara, bet es nekādā gadījumā nenicinu savu ienaidnieku, jo es negribu, lai viņš mani nicina. Mirt jau tā ir pietiekami grūti, kādēļ to padarīt vēl grūtāk?" Zemzara cigāra galā bija garš pelēks pelnu tārps, kas viegli trīcēja, tad, kā lidojot, iekrita klēpī.

„Kādā grāmatā tu šitās gudrības izlasīji?" domīgi jautāja Pacers.

„Nevienā, pie šīm pārliecībām es esmu nonācis šajā kaŗā, un, ja kaut kas vērtīgs man paliks no visas šīs ņezgas, tad būs šī pārliecība!" Zemzars piecēlās un izstaipījās. Tikai tagad Pacers ievēroja, ka rotas komandieris pēdējo nedēļu laikā bija kļuvis daudz vecāks.

„Mīli savus kaŗabrāļus?" Pacers nebija zobgalīgs.

„Jā!"

„Pat krievus?' pārsteigts jautāja Pureniņš. Viņam virsnieku saruna bija pārslīdējusi pāri un sajaukusies ar vīna smaržu. No visas tās palika tikai viens jēdziens — viņam bija jāmīl krievi!

„Jā, pat krievus!"

„Nu gan jūs esat piedzērušies!"

„Iespējams, bet ne no vīna . . ." Arī Pacers uzmeta plecos mēteli un sekoja Pudiķim. Zemzars ērti norīkojās uz zviļņa un Pureniņš pielēja jaunu glāzi.

Pudiķis gāja pa tukšo sādžas ielu. Vienā otrā mājā varēja redzēt uguni. Kaŗavīri posteņī snauda pie namu durvīm. Kaut kur tālu pamalē dūca lielgabali, un rosījās degošo māju liesmas. Kaŗš bija tik tuvu, bet reizē tik tālu. Tumšo mākoņu gaismas spraugas veidoja tēlus. Kad labi ieskatījās — nebija tēli, bet tēls — milzīgs nezvērs, lēnām, purināja savu galvu, kustināja ķetnas. Ķetnas pieskārās apvārsnim, pie kuŗa ziedēja liesmu puķes.

(Turpinājums sekos)

Dr. K. R. Dzelzītis

PASAULES ATTĪSTĪBA 20. GADSIMTENĪ

II

VAI NĀKOTNE GAIDĀMI LIELI NOTIKUMI?

PASAULES PAŠREIZĒJĀ POLITISKĀ KONSTELLĀCIJA

TREŠAIS PASAULES KAŖŠ, UN TĀ JAUNĀS METODES UN MĒRĶI

…vētku konkursam

…nodaļa, kur saņems dzies-
…svētku markas. Par izstādes
…izraudzītas Sv. Andreja
…icas telpas, kur notiks arī
…matnieciskas izstāde un tir-
… un darbosies informācijas
…s.
…aple Leaf Gardens telpās,
…notiks kopkoncerts, būs ri-
…zinā visu dienu ar atļau-
…tografēt un uzņemt svētkus
…ā. Šī ir viena no lielākām
…n Toronto, kas spēj uzņemt
…ik 12.000 ļaužu.
…tiv balles notiks Palace
…un Kingsway kluba zālēs ar
…vietām pie galdiņiem. Aici-
…Toronto DV nodaļu un Lat-
…biedrību rūpēties zāles par
…tēm, kontrolēm u.t.t.
…cības komiteja ieskata, ka
…ko lejas biļešu cenas ir sa-
…ā zemas, un nolemj, ka ASV
…Kanadas naudā uzskatāmas
…līdzvērtīgas.
…olemj griezties pēc $1.500.-
…zevuma pie Dziesmu svētku
…ības, Niagāras latv. nama
…a un DV Hamiltonas noda-
…Plašākas pārrunas izraisījās
…svētku informācijas darbu,
…atskan ierosinājumi par īpašu
…formācijas materiālu sagatavo-
…u, ko izziņotu tautiešiem. So
…tājumu kārtotu uz vietām
…rojošie koru pārstāvji, bet kur
…ni nebūtu, lūgs talkā organi-
…jas. ASV tautiešu informēša-
…veicināšanai aicinās talkā
…Kultūras fondu.
…agatavos īpašus materiālus
…propagandēšanai latviešu
…onijai vietējiem organizāciju
…evumiem. Ar aprīļa mēnesi pa-
…zami īpaši studinājumu raks-
…Kanadas un ASV latviešu lai-
…kstos.
…Kā zināms, dziesmu svētki no-
…s paredzēts garajā nogalē, un tie
…iecerēti kā vieni no plašāka-
…m latviešu svētkiem, kādi jeb
…ir notikuši Kanadā.
…Dziesmu svētku koru skaitā
…ns no lielākajiem tautas deju
…vedumiem trimdā, kam jau
…teikušās 11 tautu deju vieni-
…s ar apm. 150 dejotājiem no
…ētām vietām: Kalamazū tau-
…deju kopa ar vad. A. Ruņģi;
…deju kopa ar vad. Juberti;
…lvoku kopa ar vad. Penķi un
…a „Ritenītis" ar vad. Brūci;
…ndonas (Ont.) kopa ar vad.
…vāguli; Niagāras-Sv. Katrīnas
…pa ar vad. Sakari; Sirakūzu
…pa ar vad. R. Ergli; V. un E.
…zelmes kopa no Čikāgas; „Dī-
…encīti" ar vad. Z. Miezīti no To-
…nto; Argentīnas kopa ar vad.
…Ozolu; Indianapoles kopa ar
…d. J. Dabaru.
…R. Tenis informēja par pa-
…priekšdarbiem nakts-
…ltnu sagādes jautājumā. Pār-
…nāja arī vēl citus sīkākas da-
…as jautājumus, kas saistīti ar
…mes svētku sarīkošanu.
…Nākošā sēde paredzēta 1. fe-
…uārī. K.

…Cik ir tās reizes, kad mūsu pui-
… grūti, ban krūtīs?"
…rūca Zemzars.
…k nejautā!" komandierim plevie-
…dzīvie gan — man pašam ne-
…m nezinot un bēgot no kāda,
…ienaidnieku!" gandrīz dusmīgi
…bija pārsteigts. Šādu iztēlienu
…bija no bijušā pagasta skrīvera.
…tos laikos, bija jānokauj kāds
…varbūt pat vēl vairāk — es jūtos
…pazemīgs. Tagad — man jākauj
…ienaidnieku, un man tas ir jādara,
…iznīcinu savu ienaidnieku, jo es
…cīņa. Mirt jau ir pietiekami
…grūtāk?" Zemzara cigāra galā
…kas viegli tricēja, tad, kā
…tās gudrības izlasījis?" domīgi
…ciešībām es esmu nonācis šajā
…vērtīgs!" Zemzars pieceļās un izstai-
…kļuvis daudz vecāks.
…?" Pacers neizdza zobgalīgs.
…jautāja Purenīņš. Viņam
…edzērušies!"
…no vīna . . ." Arī Pacers uzmeta
…Pudiķim, Zemzars pirmais pacēla
…jaunu glāzi.
…kšo sādžas ielu. Vienā otrā mājā
…posteni snauda pie namu
…Karš bija tik tuvu, bet reizē tik
…galvu, kustināja ķetnas. Ķetnas
…ie dziedāja liesmu puķes.
…pinājums sekos)

Dr. K. R. Dzelzītis

PASAULES ATTĪSTĪBA 20. GADSIMTENĪ

II

VAI NĀKOTNĒ GAIDĀMI LIELI NOTIKUMI?

Stāvot pašulaik uz desmitgadu perioda robežas un metot skatu atpakaļ uz tiem lielajiem vēsturiskajiem notikumiem, kas norisinājušies nedaudzos aizgājušajos gadu desmitos, ikvienam paceļas jautājums: vai šie notikumi un to sekas ir jau noslēgušies, vai turpretim tiem sagaidāma tālāka attīstība — un kāda? Vai būtu cerības sagaidīt mūsu gadsimta pēdējās dekādēs mierīgāku attīstības plūdumu vai turpretim tuvākā nākotne nesīs atkal lielus vēsturiskus notikumus vai pat katastrofas — kā agrākie, nesenie gadu desmiti? Mēģināsim tuvoties šo jautājumu atrisināšanai ar politiskās zinātnes, politiskās ekonomijas un socioloģijas viedokļiem.

PASAULES PAŠREIZĒJĀ POLITISKĀ KONSTELLĀCIJA

Divu pasaules karu un komūnistiskās revolūcijas rezultātā ir radusies jauna pasaules politiskā konstellācija, kas radikāli atšķiras no tās, kura pastāvēja līdz 1914. gadam. 19. gadu simtenī radītā un toreizējās pirmās lielvalsts Lielbritanijas rūpīgi koptā „politiskā līdzsvara sistēma" ir aizgājusi vēsturē. Tai vietā ir radušies divi vareni politiskas un ekonomiskas varas bloki: 1) tagadējā pirmā pasaules lielvalsts ASV, ar saviem Rietumu sabiedrotajiem — t. s. kapitālistiskās valstis ar privātsaimnieciskuma ražošanas un demokrātisku valdības iekārtu, kurā tauta pati noteic valdības formu un maiņu, ar tradicionālo kristiānisma kultūru, ar cilvēka tiesībām, liekot sabiedrības pamatā individu kā visu lietu un vērtību mēru un 2) Padomju Savienības noorganizētais un vadītais komūnistisko valstu bloks, kas izaudzis no komūnistiskās revolūcijas ar nemainīgu komūnistiskās partijas **diktatūru** kā valdības formu, ar materiālistisku pasaules uzskatu, kas noliedz Dievu un cilvēka dievišķīgo izcelsmi, ar **kollektīvu kā visu lietu un vērtību mērauklu**, kurā individs figurē tikai kā sastāvdaļa vai pat līdzeklis, bez jebkādām cilvēka tiesībām. Katrs no šiem diviem blokiem aptver apmēram vienu trešdaļu no pasaules iedzīvotājiem. Ārpus šiem diviem paliek pārējā trešdaļa cilvēces ar visdažādākām politiskās formas valstīm, ar piederību pie dažādām reliģijām un rasēm, ar tautām, kas atrodas uz visdažādākām attīstības pakāpēm, sākot ar vecas kultūras tautām, kā japāņiem un indiešiem, un beidzot ar Afrikas pusmežoņiem, kas nupat strauji mostas patstāvīgai politiskai dzīvei. Šī pēdējā cilvēces trešdaļa vēl nav organizēta kādā kopīgā blokā, bet reprezentē sadrumstalotu masu, no kuras dažas valstis, kā, piem., Indija, grib atrast kādu trešo — neitrālo viduscelu starp diviem minētajiem blokiem, bet citas, kā Japāna, sveras vairāk uz Rietumu bloka pusi; turpretī citas, kā Indonēzija, — uz piesliešanos komūnisma blokam, bet vēl citas raugās ar vienu aci uz Rietumu bloku, ar otru — uz komūnismu, nogaidot un kalkulējot, kuram no šiem divi blokiem būtu izdevīgāk pieslieties.

TREŠAIS PASAULES KARŠ, UN TĀ JAUNĀS METODES UN MĒRĶI

Augstāk minētie divi bloki reprezentē divas naidīgas karojošas nometnes, kuras viena otru ieskata par nāvīgiem, nesamierināmiem ienaidniekiem, kas tiecas viens otru iznīcināt, ja arī to dažkārt aiz taktiskiem iemesliem slēpj aiz melīgām, liekulīgām frazēm par „koeksistenci" un miermīlīgu sadarbību. Kaut gan 2. pasaules karš formāli vēl nav beidzies, jo nav vēl noligts miers ar Vāciju, un nav vēl izkārtots šīs kaŗa galvenās vaininieces liktenis, **3. pasaules karš ir jau sācies.** Ja daži vēl arvien runā par 3. pasaules karu kā iespējamu notikumu nākotnē, tad tas notiek tādēļ, ka 3. pasaules karš ir sācies bez kaŗa pieteikšanas un noris galvenokārt ar jaunām, t. s. „aukstā kaŗa" metodēm. Tomēr vairākas reizes 3. pasaules karš ir pārgājis arī jau „karstā karā", ar tiem pašiem pretiniekiem, kā Grieķijā, Korejā, Vietnamā, Ungārijā, Indonēzijā un pašlaik Laosā un Kongo. **Šis karš nebeigsies, kamēr viena vai otra puse būs galīgi sakauta un iznīcināta.** Atšķirībā no visiem agrākajiem kariem, kurus veda robežu, territoriju, koloniju, starptautisku tirgu u. c. dēļ un kuri parasti beidzās ar prasību uzspiešanu uzvarētai pusei, necenšoties pēc uzvarētā pilnīgas iznīcināšanas, 3. pasaules karš noris starp divām pretējām ekonomiskām un politiskām sistēmām, divām ideoloģijām un var beigties tikai ar vienas vai otras sistēmas iznīcināšanu. Ļeņins ir atstājis komūnistiem sekojošu mācību un reizē direktīvu:

„Līdz kamēr kapitālisms un sociālisms pastāv, mēs nevaram dzīvot mierā. Gala rezultātā viens vai otrs triumfēs — bēru rekviems tiks dziedāts vai nu Padomju republikai vai pasaules kapitālismam."

To pašu direktīvu deva un uzticību Ļeņina mācībai zvērēja Staļins savā 1924. gada 26. janvāra Ļeņina pieminas runā, zvērot cīnīties par komūnisma uzvaru visā pasaulē (šo zvērestu viņš arī „godīgi" centās pildīt, pievienojot komūnisma imperijai pēc 2. pasaules kaŗa ievērojamu daļu no Eiropas). Pasaules virskundzības mērķis ir palicis arī vienu, ar tas par jaunu apstiprināts nesen notikušā pasaules komūnistu partiju delegātu slepenajā apspriedē Maskavā.

Rietumu bloka kaŗa nometnes viens no lielākajiem vājuma faktoriem ir tas, ka liela daļa no Rietumu tautām un pat Rietumu valdību vēl skaidri neapzinās, ka 3. pasaules karš ir jau labi sen kā sācies, un turpinās līdz galīgai iznīcināšanai un ka pašlaik tas tuvojas izšķirējai stadijai. Vēl arvien Rietumu pasaulē valda jo lielas illūzijas par iespējamo mieru un sadzīvi ar komūnismu pat bērniem. Ar „wishful thinking" Rietumu komūnisma novērotāji meklē un pārspīlē visas dažādas domstarpības komūnistu vadoņu starpā, nesaredzot, ka šīs domstarpības attiecas nevis uz principiem, bet tikai uz taktiku. Tā savā laikā tika pārspīlētas tagad jau izlīdzinātās domstarpības starp Maskavu un Varšavu un pašlaik veltas cerības tiek liktas uz domstarpībām starp Maskavu un Pekingu. Šīs pēdējās domstarpības ir atkal tīri taktikas plāksnē: Mao un citi ķīniešu vadošie komūnisti domā, ka izšķirīgo triecienu Rietumu blokam vajadzētu dot jau tagad, izlietojot pašreizējo Padomju Savienības pārsvaru pār ASV internacionālo raķešu un „sputņiku" technikā, kamēr ASV nav sabūvējušas lielākā skaitā tik nozīmīgo jauno ieroci — Polaris raķetes; kamēr **NATO** un, sevišķi Vācija, vēl arvien nav pienācīgi apbruņotas; kamēr Rietumi vēl nav ciešāk saliedēti; kamēr vēl tur valda lielas illūzijas par komūnismu . . .

Chruščevs turpretim ir daudz apdomīgāks taktiķis. Viņš, šķiet, ir labi iegaumējis abu pasaules karu doto lielo mācību, ka **modernā totālā kaŗā uzvaras gūšanas izšķirīgais faktors ir nevis pašreizējais tīri militārais pārsvars, laba iepriekšēja sagatavošanās kaŗam, bet gan industriālā kapacitāte.**

Vācija abiem pasaules kariem bija spīdoši sagatavota, kas tai pirmajā laikā deva lielu pārsvaru un zibenīgas uzvaras, bet abos pasaules karos Vācijas stipro militāro mugurkaulu pārlauza kaŗam pilnīgi nesagatavotās ASV, kuru milzīgā industriālā kapacitāte īsā laikā varēja saražot daudz lielākus un vēl labāku ieroču kvantumus un vispilnīgāk apgādāt savas armijas ar visiem svarīgajiem kaŗa vešanas līdzekļiem. Tādēļ Chruščevs un biedri ir uzstādījuši par savu galveno mērķi, kuram pašreiz ir paklauti visi citi mērķi, visīsākā laikā iedzīt un pārsniegt ASV industriālo kapacitāti. Ja tas izdotos, tad, Chruščevs pamatoti cer, pasaules pakļaušanu komūnismam varētu veikt tikai ar „aukstā kaŗa" metodēm, velti neizlejot asinis lielākā „karstajā kaŗā" un, galvenais ,izvairoties no abpusīgo iznīcinošā atomkaŗa.

Turpinājumā:

PAŠREIZĒJAIS 3. PASAULES KAŖA STĀVOKLIS

Apkuru un ūdensvadu

s p e c i ā l i s t s

Adolfs LAGŪNS

Tel. LE 1-6583, Toronto.

DV SAIMEI AUSTRĀLIJĀ JAUNA VADĪBA

Daugavas Vanagu organizācijas Austrālijas saimes Vanagu un Vanadžu pārstāvji savās sanāksmēs bija pulcējušies decembra beigās Melburnā. Par zemes valdes priekšsēdi nakamiem 3 gadiem ievēlēts Visvaldis Aufmanis, bet par Vanadžu nozares vadītāju Ārija Kārkliņa. Par visas organizācijas centrālās valdes locekli ievēlēts A. Bagun-Bērziņš. Sanāksmes notikušas Austrālijas latviešu 10. Kultūras dienu laikā, kas Melburnā risinājās gadu mijā — no 19. decembra līdz 2. janvārim. Kultūras dienu notikumus un arī DV sanāksmes savās slejās aprakstījis laikraksts Austrālijas Latvietis.

Delegātu kopsapulce

DV Austrālijas saimes 9. delegātu kopsapulcē 29. decembrī piedalījās 23 delegāti ar 27 balsīm, pārstāvēdami 8 nodaļu 1355 biedrus. Sapulci atklāja līdzšinējais zemes valdes priekšsēdis E. Stīpnieks. Apsveicēju vidū bija arī Latvijas konsulārais pārstāvis O. Rozītis un plkv. A. Kripēns — no kalpakiešiem. Sapulci vadīja A. Bagun - Bērziņš.

Sapulce pieņēma jaunus šīs zemes DV saimes kopējus statūtus, kas paredz visu zemes DV nodaļu reģistrēšanu par juridisku, kopēju organizāciju Austrālijas mērogā. Svarīgākos darbības jautājumos nodaļām būs vajadzīgas zemes valdes piekrišana. Organizācijas reģistrēšana pavērs izdevību kārtot svarīgākos jautājumus ar federālo un valstu valdībām. Sapulce pieņēma līdzšinējās valdes, kā arī CV locekļa E. Stīpnieka un zemes revīzijas komisijas ziņojumus. Nākamā darbības gadā budžets pieņemts £A 9900 apmērā. Pag. gada 7. decembrī zemes valdes kasē bijušas uzkrātas £A 6850. No šīs summas £A3573 ir rezerves fondā, veco ļaužu mītnei un cīņai par Latviju ir £A 884. Uzsvērta kopēja informācijas darba vadības nepieciešamība. Debatēs skarts arī latviešu skolu darbs un izteikta vēlamība, lai visi DV savus bērnus sūtītu latviešu skolās.

Ievērojot organizācijas Austrālijas saimes lielo izkliedētību un attālumus atsevišķo nodaļu starpā, zemes valdes pienākumus pārmaiņus veic trīs lielākās nodaļas. Ar šo delegātu sapulci zemes valdes sēdeklis no Adelaides pārcelts uz Melburnu. Delegātu sapulce par zemes valdes amatpersonām ievēlējusi DV Melburnas nodaļas kopsapulces iepriekš novembrī nominētos kandidātus. Par DV Austrālijas valdes priekšsēdi ievēlēts V. Aufmanis, pr-za v. A. Bagun-Bērziņš, sekr. L. Ķikuts un K. Pelše, apr. noz. vad. J. Dzenis, informācijas noz. vad. A. Rozenbergs un jaunatnes noz. vad. K. Raiskums.

Jaunais DV saimes vadītājs A. Aufmanis iecerējis sevišķi pievērsties DV ideoloģijas un uzdevumu veikšanai, jaunatnes ieinteresēšanai un piesaistīšanai DV orzganizācijai un ciešāku sakaru izveidošanai ar centrālo un pārējo zemju saimju valdēm.

Vanadžu sanāksme

13 delegātes no Adelaides, Brisbenas, Melburnas, Ņūkāslas un Sidnejas nodaļām nākamiem 3 gadiem par Vanadžu referenti pie Austrālijas valdes vai Vanadžu nozares vadītāju ievēlēja Āriju Kārkliņu, kas savā laikā ir bijusi Melburnas nodaļas Vanadžu komitejas pr-ce. Pavisam Austrālijas saimē ir 200 Vanadžu. Visvairāk Vanadžu ir Adelaides nodaļā — 58.

Sanāksmi vadīja sidnejiete P. Sakne, sekretāres pienākumus veica melburniete M. Bagun-Bērziņa. Darbinieču ziņojumi liecināja par Vanadžu nozīmīgajiem veikumiem. Piemēram, Sidnejas nod. Vanadzes pērn ieņēmušas £A 450 un labdarīgiem un citiem mērķiem izdevušas A£ 365. Tomēr ne visas Vanadzes parādījušas sagaidīto rosību.

Atsevišķās nodaļās ļoti nozīmīgi veikumi atzīmējami arī kultūrāli - sabiedriskajā laukā — priekšlasījumi, kursi, dažāda rakstura sarīkojumi, kas rīkoti gan kopā ar nodaļu valdēm, gan patstāvīgi.

Melburnas Vanadze Dr. A. Draška iecerējusi doties pasaules ceļojumā un šai sanāksmē saņēma Vanadžu vēlējumu: citu zemju tautiešiem pastāstīt par Vanadžu un citiem sabiedriskiem veikumiem Austrālijā.

Sanāksmē bija klāt arī DV Austrālijas valdes locekļi. Sanāksmes gadījumā Vanadzes saņēma personīgus un rakstveida apsveikumus. Vanadžu Austrālijas saimes darbu līdz šim vadījusi adelaidiete V. Kalderovska.

J. F.

BEZDARBNIEKIEM MĀCĪS ARODUS

1400 bezdarbnieku Ontario provincē 12 mēnešu laikā pārskolosies jaunās speciālitātēs.

Visa pārskološanās programmas īstenošana valdībai izmaksās 1 milj. dolaru gadā. Toronto Provinciālo arodu institūta telpās drīz vien sāks pulsēt neparasti strauja dzīvība. Bezdarba pabalstu izmaksātājas iestādes izvēlēsies kandidātus, kas 10 mēnešu ilgajos kursos speciālizēsies par TV techniķiem, techniskiem zīmētājiem, dīzeļmēchaniķiem, mašīnu apkalpotājiem, mēbeļu galdniekiem, auto mēchaniķiem, metinātājiem u.t.t. Pa mācību laiku kursants saņems kārtīgu bezdarba pabalstu ar $2.00 piemaksu dienā neprecētajam un $4.50 precētajam.

Saskaņā ar Izglītības ministra Džona Robarta izteicienu, arī darba iespējas jaunajos arodos tikšot meklētas kursu beigušajiem studentiem. **Līdzīga veida pārskološanās iespējas dos bezdarbniekiem arī citas Ontario pilsētas.**

Savienotās VALSTIS

ČIKĀGA

● Rakstnieku pēcpusdienu jauniepirktajā baznīcas zālē rīkoja katoļu draudze. Pēc pr. B. Baginska atklāšanas runas prof. Fr. Murāns referēja par dzeju un dzejniekiem un iepazīstināja apm. 70 klausītājus ar sarīkojuma dalībniekiem. Elfa Taiga lasīja savas jaunākās dzejas, kurās izskanēja patriotisma un vientulības motīvi. V. Krāslavietis ar spožu izteiksmi deklamēja savas satīras cauraustās, spēcīgi pārdzīvotās dzejas. Pirmoreiz dzirdējām Janinas Babres dzejojumus un stāsta fragmentu. Fr. Murāns lasīja reliģiska satura darbus. Valentīna Hermane-Dēlija noslēdza lasījumu rindu ar dzeju un fragmentu no sava stāsta „Ēnu robežās." Mūzikālajā daļā ziedāja tenors Al. Kits, Pavadījumu smalkjūtīgi veica Vl. Vištelis. Pēc priekšnesumiem visi dažas stundas pavadīja pārrunās pie dāmu komitejas klātajiem galdiem.

● Bieži nācies minēt jaunietes Ineses Strautnieces vārdu, sakarā ar viņas sasniegumiem gan kā topošai aktrisei, gan kā dejotājai. Viņas talantu novērtējis arī amerikāņu laikraksts, ievietojot viņas uzņēmumu gan dejojot „Ballet and Choir Pop", gan sakarā ar piešķirto „jaunatnes karalienes" titulu. Viņa ir arī mūzikāla un labprāt spēlē klavieres. Dzimusi Jelgavā, 1942. gada 22. novembrī, mācās Austinas vidusskolā Čikāgā un pašreiz gatavojas pēdējās klases pārbaudījumiem, lai nākošajā rudenī sāktu studijas.

● Čikāgas latviešu inženieru biedrības 961. g. pirmais referātu vakars notika 16. janvārī latviešu namā. Par savu pieredzi inženieru darbā un darba organizācijas uzbūvi inženieru birojos un rūpniecībā ASV stāstīja inženieri: A. Tolks, J. Bokalders, H. Liepiņš, A. Grasis un J. Lazda. Vakaru vadīja inž. R. Nīkurs.

DETROITA

● Latviešu apvienības Detroitā gada sapulce notiks svētdien, 19. februārī, plkst. 1.30 dienā Holmes Memorial Methodist baznīcas zālē, Lincoln un Putnam ielu krustojumā.

Darba kārtībā:

Sapulces vadības vēlēšanas. Valdes, dāmu komitejas, nozaru un revīzijas komisijas ziņojumi. Budžeta pieņemšana 1961. g. Valdes priekšsēža, valdes, revīzijas komisijas un dāmu komitejas vēlēšanas. Delegātu vēlēšanas ALA's kongresam. Dažādi jautājumi.

Valde lūdz visus apvienības biedrus piedalīties sapulcē, lai gūtu pārskatu par apvienības darbību un lai jaunievēlētā valde savukārt varētu uzklausīt norādījumus turpmākai darbībai. Ja izziņotā laikā nebūs ieradies LAD noteikumos paredzētais biedru skaits, plkst. 2.30 p.p. (pēc dievkalpojuma) notiks otra pilnsapulce ,kura būs pilntiesīga pie katra ieradušos biedru skaita.

POKIPSIJĀ (N. Y.)

● Pilsētas vidusskolas skolēns U. Jēkabsons palīdzēja savai skolai iegūt pirmo vietu debašu sacensībās starp 44 skolu pārstāvjiem. Jēkabsona grupa ieguva trofeju, jo no 6 debatēm pazaudēja tikai vienu.

● Palkaunieku ģimene aplaimota ar jaunāko ģimenes atvasi — brašu 10½ mārc. smagu dēlu — Jāni Mārtiņu.

● Ģeografijas maģistrs Visvaldis Šmits pēc studiju nobeigšanas Sietlā pārcēlies uz šejieni, kur saistījies darbā par kartografu „Western Printing and Lithographing" uzņēmuma ģeografijas nodaļā.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Izdarot ziedojumu vākšanu Ziemassvētku akcijas ietvaros, tautiešu atsaucība bijusi lielāka, kāda jebkad agrāk, konstatē Daugavas Vanagu apvienības priekšnieks inž. Uldis Plāte. Pavisam ziedojušas 290 personas vai atsevišķas ģimeņu vienības, kuru devums 550 dol. un šī summa iegūta, apmeklējot tautiešus mājās, vai piesūtīta apvienībai pa pastu. Lielākais vienas ģimenes devums saņemts no P. Kalniņa — 20 dol., ar nosacījumu; tālākais 10 dol. no Jāņa un Zelmas Medņiem u. c.

● Divas teātra kopas izrādes un Grand Rapidu latviešu sabiedrības rīkotais bazārs 14. un 15. janvārī bija pēdējie atvadu sarīkojumi no sava nama. Necerētu atsaucību guva bazārs un 14. janvāra vakarā uzvestā Sk. Pences 3 cēlienu komēdija Lielais malks, kad zāle bija pārpildīta līdz pēdējai vietai. Bija arī tautieši no citiem mazākiem centriem Grand Rapidu apkaimē. Izrādi ar uzrunu atklāja biedrības priekšnieks agr. A. Meiers, norādot, ka teātra kopa bijusi rosīgākā un aktīvākā savā darbībā un līdzekļu sagādē. Apm. 10 gadu laikā pašu māju ļaudis devuši 16 izrāžu. Pēdējā izrādē aktieri parādīja daudz atjautības un mākas, izpelnoties ne tikai aplausus, kuri nemaz un nemaz negribēja rimties, bet arī daudzas ziedu veltes. Izrādi bija sagatavojis Nik. Šubiņš, skatuvi iekārtojuši A. Meiers un A. Lapsiņš; apgaismotājs J. Geriņš un sufliere M. Šubiņa.

● 13. janvārī 70-gadnieku saimei pievienojās rūjēnietis Jānis Mednis. Viņš dzimis Tēcēnu pag., mācījies Rūjienas draudzes skolā un beidzis Aleksandra ģimnaziju Rīgā. 1912. g. iesaukts kaŗa dienestā un vairākus gadus pavadījis kaŗa apgabala stābā Veļikije Lukos. Atgriezies dzimtenē, J. Mednis pievēršas manufaktūras nozarei un nostrādā K. Bodnieka firmā Rīgā 28 gadus. Par spīti paprāvai gadu nastai jubilārs, formējoties latviešu vienībām, 2. pasaules kaŗa laikā tver rokās ieroci un cīnās austrumu frontē, kur ievainots. Bijis pēc tam Dānijā veselības uzlabošanas rotā un gūstā Zedelghemā, Beļģijā. Sav. Valstīs J. Medņa sirdslieta — Daugavas Vanagi un sava draudze, kam viņš veltījis neskaitāmas stundas, nenogurstoši pildīdams draudzē un Daugavas Vanagu apvienībā dažādus amatus. Jubilejas dienā draudzes māc. J. Lazda un Daugavas Vanagi J. Medni atcerējās ar skaistām piemiņas veltēm; bija sveicinājumi no tuviniekiem, mazbērniem un draugiem.

● „Latvija svešumā ir latviešu ģimene, draudze un baznīca", teica Vienības draudzes māc. J Lazda, citējot šos archibīskapa vārdus, kad 15. janvārī pēc kārtējā dievkalpojuma baznīcas sabiedriskajās telpās tika sirsnīgi sumināta no Latvijas atbraukusī māmuļa Matilde Zirne, kas jau paspējusi izciemoties pie tuviniekiem Ņujorkā un Vašingtonā, D. C. Tagad viņa apmetusies uz pastāvīgu dzīvi pie dēla Grand Rapidos. Tiem, kas bija klāt šajā ģimenes siltuma apgarotā vecās māmuļas godināšanas brīdī, likās, ka telpā ienācis daudz vairāk gaišuma, saules un dzimtenes elpas nekā jebkad agrāk. Galvenais, netrūka sirsnības, un katrs bez sevišķi lielas izjautāšanas izjuta, ko runā šis māmuļas sirds un acis. Draudzes mācītājs pateica arī, ka līdz ar uzņemšanu draudzē šai vecai latviešu mātei būs savi pienākumi — jaaudzē mazbērni latviskā garā, uz ko viņa apstiprinoši pamāja ar galvu. Draudzes dāmu komitejas priekšniece V. Riepniece tālajai viešņai pasniedza archibīskapa T. Grīnberga grāmatu Žēlastības laiks, kurā bija arī augšminētais ieraksts. Jo sevišķi silti M. Zirni apmīļoja svētdienas skolas pārzine Z. Lapsiņa, un tie nebija tikai vārdi, bet daudz kas vairāk, liekot saviem mazajiem audzēkņiem rādīt savu veiksmi, deklamējot un mūzicējot. Anita Liepiņa, Vita Liepiņa Edgars Zirnis, Vinete Vunge un Jūlija Rumberga no savas puses deva iepriecinājumu goda viešņai un visiem pārējiem. Pašu nestie groziņi un dāmu komitejas gādātā kafija un citi atspirdzinājumi lika justies kā atbraukušiem ciemos kādā latviešu sētā.

V. Z.

VASARA ZIEMĀ

MĀCĪTĀJA ELMĀRA CAUNES RAKSTS PAR JANVĀRI KALIFORNIJAS DIENVIDOS

Negribas ticēt, ka šorīt man modina kuļammašīnas saldā dziesma, ieliedama sirdī Latvijas rudens smaržu un apkūlību tiksmi. Taču troksnis ir tik līdzīgs, vienmuļīgo dūkoņu reizēm pārtraucot smagam vaidam, it kā labības kūlēja katlā būtu ierauts neizārdīts kūlis, un tik tieši atgādina „dampja" siksnas iestenēšanos, ka ziņkāre mani pierauj pie loga. Te nu, protams, nevarētu būt runas par labības kulšanu uz Holivudas asfalta, taču nekad neredzēts „palmu frizieris" ir klāt: četri vīri un četras mašīnas.

„Palmu friziera" amats radies tādēļ, ka palmas, pretēji eukaliptiem un citiem dienvidu kokiem, nemēslojas tieši. Mūžīgā vasarā palmu zari nokalst un sačervelējas, tomēr zemē nenokrizdami. Tie paliek nokārušies uz leju gar palmu stumbriem, sakrājs uz sevis smilšu un putekļu kaudzes, pāršķeldami palmas galvu dzīvā, zaļā un ne dzīvi mēslainā cekulā. Lietum uznākot, minētie zari un lapas pūst.

Savus četrus vīrus „palmu frizieris" ir sadalījis arī grupās. Pirmajā divi nukni nēģeri, apbruņojušies ar zāģiem un asiem kaltiem, kājām piesējuši garos un līkos telefonistu piešus, kas droši iecērtas katrā stabā, dodas augšā pie zaru un lapu kodaļas, zāģē un skalda, un beidzot katru nogriezto zara kātu ar asu kaltu slaidā griezienā slīpi nogriež savas divas collas no apakšas uz augšu. Puvumus un netīrumus nokasot, palmas augšgals zem vēdekļu lapu kroņa nu izskatās kā īsi apcirptas brūnas ūsas virs balti atņirgtiem zobiem, zem sāniski sasukāta gaŗu matu cekula. Trešais vīrs, sēdēdams uz traktora un sviras raustīdams, ar lielu lāpstu ceļ palmu mēslus, brūnus un smaržojošus kā svaigi raktu kūdru, un, pievedis pie smagās auto mašīnas, krauj vezumā. Ceturtais lokās gar brūnajiem un daļēji puszaļiem palmu zariem, nes tos uz sasmalcināmo mašīnu, kur nu visas izdarības tiešām atgādina labības kūļa ielaišanu kuļammašīnā, no kā neapšaubāmi cēlās arī sen nedzirdētais troksnis. No šejienes tad arī sākas īsts salmu pūtējs, kas smalki samaltos zarus, kā pelavas pa resnu cauruli, iepūš varenā kravas mašīnā. Tai savukārt pārvilkts puslokā brezenta jumts, lai palielinātu kravas telpu. Tātad, arī palmām, lai tās tiktu nofrizētas, ir jāstājas lentas sistēmas galā!

Kad pāris stundu vēlāk palmu frizieris ir aizdārdējis ar visām savām mašīnām, ierodas kārtējais „meksis" (meksikānis), lai cirptu zāli, apgrieztu mazos krūmus un aplaistītu puķes. Šoreiz viņš strādā ilgāk nekā parasts, lai nomazgātu palmu mēslus no ietves.

Pamazām mēs pierodam pie mūžīgās puķu ziedēšanas. Viena sāk un otra beidz. Vienam patīk rozes, otram neļķes, trešam kallas, ceturtam īrisi.

„Nākošo gadu es stādīšu kliņģerītes," saka mana laulene, skatīdamās, kā „meksis" laistās. „Manas pirmās būs rudzupuķes," es atsaku, domādams par vasaru dzimtenē, meitenes acīm, kas joprojām man blakus mirdz zilas, druvām un cīruļu dziesmām.

Nevarētu sacīt, ka janvārī dārzos šeit daudz ziedētu rudzpuķu, taču redzētas tās pāri žogam vienā dobē ar orchidejām.

CIRKUS AKVĀRIJĀ

Termometrs ēnā rāda 82 gradus pēc Farenheita. Mēs braucam uz Palos Verdes pilsētiņu, savas 25 jūdzes no mūsu mitekļa. Ir saradušies tāli ciemiņi, kam interesē redzēt dziļjūras brīnumus. Palos Verdes krastmalā ir slavenā „Jūras zeme". Tā sastāv no diviem lieliem akvārijiem, katrs 22 pēdus dziļi, un kam abiem apkārt apbūvēts četrstāvu nams ar skatītāju tribīnēm uz jumta. No katra stāva caur biezstiklu logiem savukārt var vērot akvārijus. Gaiteņu sienas savukārt piepildītas ar daudziem mazākiem akvārijiem, kur galvenokārt dzīvo mazās dienvidjūras zivis. Nama ārpusē ir divi lieli baseini ar skatītāju tribīnēm un plašs restorāns, kur spirdzināties un labi paēst, kas amerikāņiem ir tik svarīgi. Katru pusstundu kaut kur notiek izrāde. Uzstājas dresētāji un dresējamie, kas šoreiz ir tikai zivis vai zivīm līdzīgie zīdītāju dzīvnieki. Mūsu pirmais „šovs" ir iekšienes baseinā, kur peld vairāki simti dažādu Klusā okeana zivju. Visiem pa vidu, savus 6 metru gaŗu zobevismaz pusotra metru gaŗu zobenu jeb zāģi, tā saucamā zobenzivs. Skatītāju priekšā baseinā ie- [illegible] ūdens līdējs, tērpts melnā triko ar ūdens līdēja bumbas cepuri galvā. Viņam līdzi ir kaste ar mazākām un lielākām zivīm. Zivis ir paēdušas un laiskas. Ēst īsteni grib tikai milzīgie bruņurupuči, bet tiem arī vajaga spēka nest lielos bruņu vairogus. Zobenzivs gan paver savu pakakles caurumu, kas, jādomā, ir mute ar zobiem, bet griežas atkal projām. Neēd arī plēsīgās haizivis, laiski peldēdamas gaŗām nirējam. Mazās butes piepeld blakus savām ienaidniecēm, kas jau aprijušas tik daudz viņu brāļu un māsu, bet haizivīm viņas ir tikpat vienaldzīgas, kā nirēja kājas vai rokas.

Izrādās, kā to stāsta mikrofonā nirējs, zivis pirms ielaišanas šai akvārijā tiek speciāli apmācītas savus 3—6 mēnešus, kā uzvesties, neuzbrukt, nekost un neēst vienai otru. Ir neticami, ka to, ko nav cilvēcei iemācījuši daudzi kultūru norieti, var iemācīt jūras zivīm pusgada laikā.

No zivju akvārija mēs izejam brīvā dabā, kur saule karsē tik stipri, ka jāmetas kreklos. Mēs sēžam tribīnēs un skatāmies roņu dresūras. Tās ir allaž redzētas un pārsteidz tikai ar to, ka vairums triku notiek ūdenī. Roņu žonglēšanas māksla ir fenomenāla. Ronis arī peld, velk laivu ar dzīvu suni pie stūres, izšaudamies no ūdens, iemet basketbola grozā bumbu, pasviež bēzbola bumbu sitējam, saķer visu, ko sviež ūdenī, lec no tramplīna un tamlīdzīgi. Taču runātāji skaļrunī vēl atgādina, ka mēs neredzam roņus, bet Kalifornijas jūras lauvas, kas no roņiem atšķiras ar to, ka tiem ir mazas austiņas un priekšējās spuras kustas dažādos virzienos, kamēr ronim tās kustas tikai uz priekšu un atpakaļ. Tamdēļ arī jūras lauvas labāk dzird nekā roņi, un priekšspuru elastības dēļ var iztaisīt daudz grūtākus trikus. Kāpjot vēlreiz uz mājas tribīnēm, kas celtas virsrīņķī uz jumta, mēs runājam par cilvēkiem, lauvām un roņiem. Cik daudz nav tādu, kam ausis nav dzirdēšanai, bet tikai izskatam, cik daudziem rokas kustas, tāpat kā plaukstas pirksti, tikai uz savu pusi vien?

Lielāko pārdzīvojumu „Jūras zemē", vismaz man, sagādā pati beidzamā atrakcija: valzivju un delfīnu dresūras. Akvārijā ir 4 delfīni un 4 valzivis. Sevišķi imponē delfīnu kopīgais lēciens un kūlenis gaisā. Ir jāpabrīnās, ar kādu precizitāti tie reizē no akvārija dibena šaujas uz augšu, iznākdami no ūdens vienā mirklī un reizē arī krizdami atpakaļ. Mazās valzivis lec pār sevi. Tad visas kopā kuļ ar astēm ūdeni, sastājušās korī, dzied ar lielu, griezīgu skaņu, kas izklausās gandrīz kā 100 reizes stiprāka vardes kurkšķēšana. Lielās valzivis izlec no ūdens līdz pat astes galam, lai satvertu kārts galā iesietu zivi 15 pēdu augstumā.

Izrādes „nagla" ir sacensība augstlēkšanā. Pāri akvarijam pārvelk krāsainu striķi. Līdz 10 pēdām līdzi lec arī valzivis, pārveldamās strikim kā milzīgi, jēli gaļas gabali. Pēc tam lec tikai delfīni. Kad augstums jau sasniedzis 17 pēdas, vēl lec viens „čempions". Un tiešām, slaidā lidojumā viņš atstāj striķi vēl vismaz 5 pēdas zem sevis. Publika sajūsmā aplaudē.

Zivis klausa saviem dresētājiem. Tikai bērni negrib klausīt, stīvēdamies pretim vecākiem, kas grib iet vai nu ēst vai braukt tālāk. Tie labprāt te sēdētu, līdz noriet saule, kas mirdz pār zilo okeanu. Krastā šalc cipreses, palmas, gumijas koki. Tālumā vienā dārzā zied firziku koki, gan ārpus laika arī šai zemes stūrī, bet te jau nevar saprast, vai ir vasara ziemā vai arī ziema vasarā?

(Nobeigums 8. lpp.)

CEĻA VĀRDI

Lai latviska gara apdvests ir mūsu rītdienas darbs!
Jānis Akuraters

☆

Dzīve ir liela māksla un smaga nasta.

☆

Ar cietu izkapti vēl var tikt galā, ļaunāk jau ar pārāk lokanu.

Nav nekāds joks, būt tam, kas tu neesi.

Rūpes tomēr ir laba lieta, kaut arī lāgiem tik smagas.

Ja tu grib kaitēt vienam, tu ievaino vairākus.
Olavs Dūns

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
33 Fairview Blvd., Toronto HO 3-6612

V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - DONLANDS: Divstāvu, 6 istabu māja, moderna eļļas apkure. 2 virtuves, 2 vannas istabas. Kopīgā cena $11.000,-, iemaksa $1 000,-. Atlikums uz 1 atklātu 10-gad. obligāciju.

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa 16 istabu dubultķieģeļu ienākumu māja, 4 virtuves, 3 vannas istabas, ūdens - eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš un 2 garāžas. Ienākums $400,- mēnesī un brīvs īpašnieka dzīvoklis. Iemaksa — $5.000,-, atlikums uz jaunām izdevīgām obligāc.

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, moderna eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $5.500,-, iemaksa $1.500,-, atlikums uz izdevīgām obligācijām.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

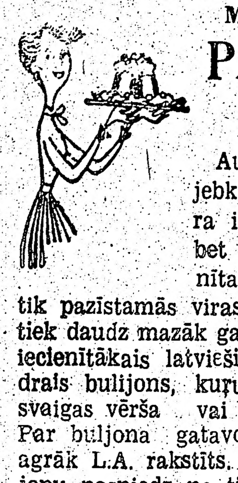

M. Krone-Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

VIRAS ZIEMAS LAIKAM

Aukstā laikā jebkura gaļas vira ir patīkama, bet ļoti ir iecienītas latviešiem tik pazīstamās viras, kuras šeit tiek daudz mazāk gatavotas. Visiecienītākais latviešiem ir skaidrais buljons, kuru izvāra no svaigas vērša vai vistas gaļas. Par buljona gatavošanu ir jau agrāk L.A. rakstīts. Dzidro buljonu pasniedz ne tikai tasēs ar dažādām piedevām, bet var likt iekšā iepriekš novārītus rīsus vai arī buljonā iegriezt svaigus kāpostus un burkāniņus, kad tie izvārījušies mīksti, virai piegriež svaigas pētersīļu lapiņas.

Makaronus vai nūdeles var atsevišķi novārīt sāls ūdenī un tad ietikt buljonā. Buljona gaļu var sagatavot ar kādu pikantu mērci un pasniegt ar kartupeļiem. Ļoti iecienīta ir žāvētu barviku mērces un mārrutku mērces.

VISTAS BULJONS

No lielākas vārāmās vistas izgriež krūti, to smalki sakapā vai samaļ, pieliek sāli pēc garšas, pienā izmērcētu baltmaizi un ēd. kar. salda krējuma, samīca un izveido mazas frikadeles. Pārējo vistu sadala mazos gabaliņos un uzliek vārīties ar 2½ kv. auksta ūdens un viras saknēm. Uzliek vāku un vāra lēnām 3 stundas. Tad pieliek 1 rozītēs izdalītu puķukāpostu un vāra, kamēr mīksts, ieliek sagatavotās frikadeles, kuras vāra 5 minūtes. Liekot uz galda, var traukā iemaisīt mazliet sviesta, kas dos patīkamu garšu.

GRŪBU BULJONS

Izvāra no 3 márc. vērša gaļas buljonu kā parasts. Pusi no buljona izkāš un ieliek ¾ tases grūbu, un vāra uz lēnas uguns. Kad grūbas gatavas, pievieno pārējam izkāstajam buljonam. Pasniezot galdā, viras traukā var [illegible] dzeltenumus un 1 ēd. kar. skāba krējuma. Ja vēlas, virai var likt klāt arī pāris skābu ābolu, bet tad tie ir jāsavāra.

VĒRŠA GAĻAS VIRA AR MANNĀ

Uzliek vārīties 3 márc. vērša gaļas (ribu gabalu) ar 3 kv. auksta ūdens, viras saknēm un sāli. Vāra lēnām 3-3½ stundas, tad izkāš un, maisot mazliet pieber mannā, kuru vāra 8-10 minūšu.

JĒRA GAĻAS VIRA AR ROŽU KĀPOSTIEM

Uzliek vārīt 3 márc. jēra gaļas priekšgabalu vai ribas ar 3 kvartiem auksta ūdens. Pievieno sāli un viras saknes un vāra 2½ stundas, tad gaļu izņem, ieliek bļodā, mazliet pārlej viru un pārkaisa ar sāli. Noliek siltumā. Pārējo viru izkāš un tanī ieliek ap 2 márc. notīrītu rožu kāpostu un vāra, kamēr mīksti. Galdā pasniedzot, traukā var iegriezt ripiņās cieti novārītas olas.

CŪKAS GAĻA AR SALDIEM KĀPOSTIEM

Cūkas gaļa ar saldiem kāpostiem ir ļoti garšīga. Svaigu cūkas gaļu, muguras gabalu bez speķa, apm. mārciņu gaļas uz katru kvartu ūdens uzliek vārīties uz lēnas uguns, pieliekot vajadzīgo sāls daudzumu, garšas saknes, piparus un virces. Sīpolu sacepina uz pannas bez taukiem un ar visu mizu pievieno virai. Šādi cepts sīpols virai dod patīkamu garšu. Virā iegriež svaigos kāpostus un burkāniņus, un kad metas jau mīksti, tad piegriež kādus kartupeļus un pētersīļu lapiņas. Šo viru pasniedz gaļdā ar gaļu.

KĀPOSTU VIRA

3 márc. vērša gaļas (krūšu gabalu) uzliek vārīties ar 3 kvartiem auksta ūdens, sāls un viras garšas saknēm. Katlu aizvāko un vāra 1 stundu. Pa tam sadala galviņu kāpostu 8 daļās, atlupina ārējās lapas, uzliek vārīties otrā katlā un pielej tik daudz buljona, ka kāposti apņemti. Tad nu vāra buljonu un kāpostus katru savā katlā, līdz gatavībai. Pie kāpostiem pieliek dažus mazus nomizotus kartupeļus, pielej pārējo buljonu, izkāstu caur sietu, un vāra kamēr visas piedevas mīkstas. Ja virai grib piešķirt skaistu krāsu, tad jāpieliek mazliet brūninātais cukurs.

BIEŠU VIRA

Izvāra spēcīgu buljonu, kā jau iepriekšējās receptēs minēts. Tad notīra dienu iepriekš novārītas bietes, smalki sakapā, ieliek katlā un pārlej buljonu un uzvāra.

Tad sarīvē vienu nevārītu bieti, uzlej etiķi un izkāš caur sietu. Šo sarkano mērci ielej viras traukā, pieliek skābu krējumu un pielej pārējo viru.

ŽĀVĒTU BARAVIKU VIRA

Izvāra no 3 márc. vērša gaļas spēcīgu viru, pieliek labi nomērcētas un mazos gabaliņos sagieztas baravikas un vāra, kamēr mīkstas. Var arī gatavot šā:

Sakapātās sēnes sasautē ar vienu sarīvētu sīpolu, karoti miltu, pārlej sulu, kurā sēnes mērcētas, pielej buljonu un vāra mīkstas, tad pievieno pārējam buljonam. Viras traukā ieliek 2 olas dzeltenumus, skābu krējumu, visu samaisa un pielej viru. Ja nevēlas tik stipru sēņu garšu, tad ūdeni, kurā sēnes mērcējās, atstāj kādai mērcei.

TEĻA GAĻAS VIRA

No 4 márc. teļa gaļas, 3½ kv. ūdens, sāls un viras garšas saknēm vāra viru. Otrā katlā ieliek 1 ēd. kar. miltu ar vienu ēd. kar. sviesta, sasautē un pamazām pielej klāt verdošo buljonu, pieber ½ tasi rīsu un vāra uz lēnas uguns ¾ stundas. Kad liek uz galda, viras traukā iemaisa 2 olu dzeltenumus, ½ ēd. kar. skāba krējuma un sakulsta krietni ar buljonu.

ZOSU GAĻAS VIRA

Zoss viras vārīšanai ņem muguras gabaliņus, kaklu, spārnus un guzu. Uzliek vārīties ar 3 kvartiem auksta ūdens, pieliek 1 sīpolu un 2-3 skābus ābolus ar vēlamām saknēm un vāra gatavu. Otrā katliņā izvāra grūbas, pielejot mazliet buljona; tad, kad grūbas gatavas, pielej pie pārējā izkāstā buljona. Viras traukā iekuļ 2 olu dzeltenumus ar 1 ēd. kar. skāba krējuma un pievieno viru. Viras traukā liek no kauliem atbrīvotu un gabaliņos sagrieztu gaļu.

Tāpat var arī gatavot pīļu viru, ja tās nav treknas.

A N G L I J Ā

lūdzam mūsu abonentus abonēšanas maksas kārtot

D.V.F. GRĀMATNĪCĀ,
72 QUEENSBOROUGH TERRACE,
LONDON, W. 2.

Tel. BAYswater 1652.

Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS paraugeksemplāri.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS

ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.

PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B.
Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

LATVIJAS AMERIKĀ
- pārstāvis
KLIVLENDĀ
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.
J. Ezergailis, 12102 Milles Ave. Cleveland 5, Ohio, USA.

VĒTRĀ SABRUCIS RADARA TORNIS

ASV aizsardzības sistēmā zudis viens ķēdes loceklis. Traģēdija Atlantijas okeanā, 80 jūdžu uz dienvidaustrumiem no Ņujorkas.

Radara stacija, kas bija novietota trīs vietās atbalstītajā dzelzs tornī virs Atlantijas okeana viļņiem, nogrimusi līdz ar 28 tās iemītniekiem, kuru puse bijuši civīlisti. 15. janvāŗa naktī, vētrai plosoties, tuvumā esošais ASV Krastu aizsardzības kuģis saņēmis no torņa briesmu signālu. Kuģa radara ekrāns spoguļojis torņa siluetu visā tā pilnībā. Dažas minūtes vēlāk briesmu signāls mitējies, un no ekrāna nozudis arī torņa siluets. Pēc tūlītējas kuģa ierašanās notikuma vietā apkalpe redzējusi tikai bangojošus viļņus, nelielus koka gabalus un dažus glābšanas riņķus. Neviena dzīvība nav bijusi redzama trakojošā ūdens un putu virpulī.

Tornim bijušas divas glābšanas laivas, spējīgas uzņemt visu radara stacijas apkalpi, bet, laikam, dzelzs atbalstu sabrukums bijis tik straujš, ka neviena persona nav paspējusi tās izlietot.

Parastos apstākļos minētās radara stacijas apkalpē bija paredzēts 90 cilvēku. Bet tā kā sešu stāvu augstais un 4.300 tonnu smagais tornis jau bija bojāts viesuļvētras Donnas laikā, tad lielākā personāla daļa bija evakuēta un iesūtītie civīlisti strādājuši, lai bojājumus savestu kārtībā. Vētra 15. janvāŗa naktī pabeidza viesuļvētras sākto darbu ar traģiskām sekām torņa iemītniekiem.

Saskaņā ar pēdējām ziņām, glābšanas ekspedīcija, kurā piedalās 10 kuģi, 6 lidmašīnas un helikopteri un 9 ūdens nirēji, bija spējīga atrast tikai vienu līķi un pamanīt otru.

Pirmdienas pēcpusdienā glābšanas komandas iznīcinātājs ar sava sonara palīdzību uztvēra klauvējienus no torņa iekšpuses un it kā dzirdēja cilvēku balsis. Ļoti iespējams, ka daži torņa apkalpes locekļi atrada patvērumu kādā slēgtā gaisa telpā torņa iekšienē. Bet tā kā būvē nebija hermetiski noslēgtu telpu, tad grūti iedomāties, ka ūdens nebūtu darījis savu darbu, pārpludinot visas iespējamās vietiņas. Klauvējieni apklusa tās pašas dienas vakarā, un no vairākām gaisa spēku bazēm izsauktiem smagiem glābšanas rīkiem nebija ko darīt. Ūdenslīdēji ziņoja, ka galvenā torņa struktūra nogrimusi 80 pēdu dziļi, pārlaužot divus balstus — vienu 10, otru 25 pēdas zem jūras līmeņa. Torņa būve izmaksājusi 21 miljonu dolaru.

Glābšanas ekspedīcijas vadītājs viceadmirādis Allens M. Šinss, kura štābs atradās uz lidmašīnu bazes kuģa „Wasp" pasludināja glābšanas darbu par bezcerīgu.

Radara torņa nosaukums aizsardzības kodā bijis „Texas Tower Nr 4".

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

PATIESAIS GAIŠUMS

(Pārnesums no 3. lpp.)

Atceros — es atsēdos pie slimnieces gultas un klusībā lūdzu Dievu. Man tas likās tik traģiski, ka ārā viss plauka, ziedēja, un te, tumsā, nonīka kāda jauna, zaļoksnēja dzīvība . . .

Un piepeši man likās, ka kāda balss man saka: „Gaismu! Gaismas te vajaga! Tikai gaisma te var dziedināt!"

Es trūkos augšā no krēsla, norāvu biezo segu no loga, atveru to, un istaba pielija ar žilbinošu vasaras rīta gaismu . . .

Un tajā pašā brīdī es sev aiz muguras dzirdēju meitenes līksmo balsi: „Gaisma! Cik skaisti!" . . . Pēc dažām nedēļām es saņēmu vēsti, ka mana māsīca drīz būšot pilnīgi vesela.

Gaisma ne vien modina. Gaisma arī dziedina. Un — arī Jēzus mācība ir kā tāda gaisma slimai cilvēka sirdij un dvēselei.

*

Beidzot — gaisma audzē, briedina . . . Bez saules gaismas nevar ienākties un nobriest augļi, ko lauks un ko tīrums mums dod. Bez tās gaismas, ko atrodam Kristus mācībā, arī mēs nevaram izaugt par cilvēkiem, kas būtu pelnījuši to, ka viņus, kaut arī tikai netišā, pārnestā nozīmē, sauc par Dieva bērniem.

Svētdienas kristietība vien nevienu nedara par īstenu kristieti. **Arī Kristus nav vēlējies, lai viņa mācība būtu kā bāka, kas tiek iegta tikai uz dažām stundām svētdienas rītā un pēcpusdienā.**

„Kas paliek manī," saka Jēzus, „un es Viņā, tas nes daudz augļu, jo bez manis jūs nenieka nespējat darīt."

Pirmais priekšnoteikums tātad — uzņemt Jēzu — atvērt savas sirdis tai īstenai gaismai, kas staro pasaulē.

„Cik Viņu uzņēma, tiem Viņš deva varu kļūt par Dieva bērniem."

Un tādēļ mēs dzirdam arī otru priekšnoteikumu: „Tiem, kas tic Viņa vārdam." Visa mūsu dzīve balstās uz ticības; kā mazi bērni, mēs ticam savu vecāku mīlestībai; skolā ejot — ticam savu audzinātāju gudrībai. Darba līgumu slēdzot, ticam darba devēja godīgumam; ārsta zāles lietojot — ticam ārsta mākai . . . visa, visa mūsu dzīve balstās un sakņojas ticībā. Es nemaz nevaru iedomāties, kāda būtu mūsu dzīve, ja mēs nevienam neuzticētos, ja mēs par visu šaubītos.

Tamdēļ arī Jēzus prasa no saviem sekotājiem ticību. Un apustulis Jānis norāda — ka tikai tie, kas tic Jēzus vārdiem, kļūst par Dieva bērniem — kas nav dzimuši ne no miesas, ne no asinīm, bet no Dieva.

Iesim arī mēs šo ceļu. Un mēs paliksim Viņa gaismā.

HAMILTONA

(Pārnesums no 2. lpp.)

dernu piecu stāvu veikalu. Tā vecās pilsētas valdes ēkas vietā, pēc pāris gadiem, pacelsies moderns preču nams.

● TLB drāmatiskais ansamblis sestdien, 4. februārī, plkst 7 vakarā Dalewood skolas telpās, viesosies ar M. Zīverta „Ākstu". Ieeja $1,50, studentiem puscena. Biļetes nebūs iepriekšpārdošanā, bet dabūjamas izrādes dienā sarīkojuma vietā pie kases, jau stundu pirms izrādes. TLB ansamblis hamiltoniešiem labi pazīstams ar savām labi sagatavotām izrādēm, tādēļ tie arvien gaidīti.

● Valmieriešu tuvināšanās vakars, kura rīkošanu uzņēmusies grupa bijušo valmieriešu, liekas, izvērtīsies par vienu no interesantākiem sarīkojumiem. Rīkotāji jau tagad saņēmuši daudzus viesu pieteikumus no tuvienes un tālienes. 4. marts nav aiz kalniem, kad Latviešu nams, 16 Queen St. N., gaidīs arī aizkavējušos viesus. Par daudzo viesu izsalkuma remdināšanu uzņēmušās rūpes HLB dāmas. Neizpaliks arī daži pārsteigumi, kurus rīkotāji vēl tur noslēpumā. Latviešu namu, par kuru rūpi tur viens no rīkotājiem, poš un kārto speciāli šim vakaram, tādēļ ļoti gaidīti arī viesi no Toronto, Sv. Katrīnes, Bafalo, Čikāgas, un Ņujorkas kā arī vēl no neminētām vietām, jo naktsmājas, iepriekš pieteiktas, hamiltonieši labprāt sagādās.

● HLB gada pilnsapulce notiks 5. februārī plkst. 5.30 p.p (nevis 29. janvārī, kā agrāk ziņots), Latviešu namā. Darba kārtībā: vēlēšanas, biedrības budžets, nama turpmākais apsaimniekošanas jautājums, saimniecības padomes organizēšana. Visu biedru piedalīšanās ļoti vēlama.

● 25. februārī HLB dāmu komitejas sarīkojumā prof. P. Ķikaukas priekšlasījums Hamiltonas latviešu namā.

● Hamiltonas jaunatnes pulciņa „Rota," kas darbojas pie Hamiltonas DV, gada pilnsapulce notika svētdien 15. janvārī Latviešu baznīcas blakus telpās. Bija ieradušies ap 30 jauniešu. Pilnsapulcē ievēlēja jaunu valdi 1961. darbības gadam. Valdē ievēlēti: Arnolds Smiltnieks, valdes priekšsēdis, valdes locekļi — Modris Zandbergs, Rasma Ķikauka, Dainis Asariņš, Skaidrīte Darkēvice, Biruta Sirmane un Ligita Krūmiņa.

Biedru maksas paliek līdzšinējās — 1.00 gadā. Rosīgākā deju kopa, kas mācās HLB deju kursos, nākotnē paredzējusi mācīties arī tautiskās dejas.

Rudenī rīkotais jauniešu sarīkojums devis $140.00 tīru atlikumu.

MONTREĀLA

● Lai veicinātu latviešu grāmatu lasīšanu vispār un lai ieinteresētu jaunatni par latviešu literātūru, Latviešu b-ba Montreālā izsludina sacensību rakstiem par izlasītām grāmatām. Sacensības pilntiesīgie dalībnieki ir visi tie, kas nav pārsniegusi 25 gadu robežu un kas līdz š. g. 1. novembrim iesūta aprakstus par vismaz 3 izlasītām grāmatām. Katra raksta minimālais garums ir 700 vārdu un tur jābūt: 1) īsam aprakstam par rakstnieku un viņa darbu, 2) īsam satura atstāstījumam, 3) personu un problēmu raksturojumam un iztirzājumam, 4) atzinumam par darba mērķi, 5) vērtējumam.

Sacensības noslēgumā 3 personu komisija novērtēs iesūtītos darbus un 3 labākos darbu autorus nominēs Latviešu biedrības valdei godalgošanai. Labāko darbu godalgošanai līdzekļus dos pie Latviešu biedrības pastāvošais Kultūras fonds. Šis aicinājums domāts tikai Montreālā un tās apkārtnē dzīvojošiem jauniešiem.

● Latviešu katoļu draudzes gadskārtējā pilnsapulce notika 15. janvārī un tajā pulcējās pāri par 40 draudzes locekļu. Par sapulces vadītāju ievēlēja P. Casno, par sekretāru K. Deksni. Draudzes gada atlikums pārsniedz 238 dol. un pilnsapulce atzina, ka valde aizvadītajā gadā darbojusies sekmīgi. Pārrunāja turpmāko darbību, un draudzes gada nodevu no $1,- nolēma paaugstināt uz $2,-

Par jaunās valdes priekšnieku ievēlēja P. Casno, par sekretāru A. Laizānu. Valdē vēl ievēlēja: A. Avišānu, J. Blusanoviču un A. Auzu. Revīzijas komisijā: P. Kupci, P. Kreipanu un J. Kokarīti. Dāmu komitejā: S. Piziču, K. Kreipāni, J. Kasparoviču, B. Kronvaldi un J. Leidumu.

● Daugavas Vanagu Montreālas nodaļas gadskārtējā rudens ziedojumu akcija noslēgsies un līdz šim ienākušie ziedojumi sadalās šādi: DV mērķiem $137,-, aprūpei $109.50, Augustdofas ģimnazijai $61.60, aprūpei aiz dzelzs aizkara $32,-. Kopā saziedots $340,10. Ziedotāju skaits gadu no gada jūtami sarūk, bet, kā šķiet, personīgā turība aug. Šogad gadskārtējā ziedojumu akcijā piedalījušies tikai nepilns simts no 600 iespējamiem ziedotājiem. Lielākais ziedojums $20.-, mazākais $1,-.

● Latviešu nama fonda pilnsapulce notiks 29. janvārī, plkst. 4 p.p .1220 Montagne ielā, skolas telpās. Darba kārtībā: vadības vēlēšanas, ziņojumi, jaunas valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas, pārrunas par turpmāko darbību un ierosinājumi.

● Latviešu skola, atceroties Draudzīgo aicinājumu, 28. janvārī, D'Arsī Mak Gī skolas auditorijā rīko Rūdolfa Blaumaņa 3 cēlienu lugas „Pamāte" izrādi. Sākums plkst. 7.30 vakarā. Viesosies Toronto Latviešu nacionālais teātris Mildas Bērziņas režijā. Ieeja: 1. v. $2.-, 2. v. $1,50, balkonā $1,-. Skolēniem un studentiem visās vietās puscenas. Ieejas kartes iepriekš dabūjamas pie T. Krauļa, tel. MU 4-2758 un skolas pārziņa inž. K. Dekšņa, tel. HU 1-9923. Visus apmeklēt lūdz latviešu skola Montreālā.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto.
WA 1-3924.

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403,
College un Spadina ielas stūrī.
Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, TORONTO.

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMATNĪCAI,
123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.
Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

Abonentu ievērībai Zviedrijā
Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar
DV STOKHOLMAS NODAĻU.
BOX 220, STOCKHOLM.

Dažī fakti par

LAULĪBU NOTEIKUMIEM ONTARIO

Hon. John Yaremko, Q.C., Minister

LAULĪBAS

Kanadas provincēs ir katrā savi laulību noteikumi. Ontario provinces laulību noteikumi nosaka, kas ir tiesīgi izdarīt laulību ceremonijas. Laulību ceremoniju var izdarīt mācītāji, kas ir reģistrēti Ontario valdības sekretāriātā, vai dzimtsarakstu nodaļā, kā arī vietējā tiesā, iemaksājot $ 10,- nodevu.

Lai dotos laulībā, ir jāizņem laulības apliecības, kas maksā $ 5,-. Šīs apliecības izsniedz pilsētu vai pavalsību ierēdnis. Lai saņemtu laulības apliecību, abiem partneriem ir jāierodas personīgi to saņemšanai, vai arī, ja gadījumā otram partam nebūtu iespējams ierasties personīgi, tad tam, kas atļauju vēlas izņemt, ir jāiesniedz otras puses izpildīts pieprasījums līdz ar vecuma apstiprinājumu. Ja viens vai abi no tiem, kas vēlas doties laulībā, ir jaunāki par 18 gadiem, viņiem vajadzīga tēva atļauja, bet, ja tēvs būtu miris, vai dzīvotu šķirti no mātes, tad vajadzīga mātes piekrišana.

Laulības var notikt pēc 3 dienām pēc laulības apliecības izsniegšanas. Pēc laulībām jaunlaulātajiem ir jāpiesūta t. s. „Proof of Publication of Banns" Registrar General birojam.

LAULĪBAS ŠĶIRTO APRINDĀS

Personām, kuru laulības ir šķirtas vai anullētas, tāpat ir vajadzīgas laulības apliecības, dodoties jaunā laulībā. Ja šķiršana vai laulību anullēšana ir notikusi Kanadā, ir vajadzīgs dzimtsarakstu nodaļas un tiesas apliecinājums. Ja laulību šķiršana vai anullēšana ir notikusi ārpus Kanadas, provinces sekretāriātā ir jāiesniedz pierādījums par to, pirms pieprasa laulības apliecības. Tuvāka informācija saņemama tieši no Department of Marriage Office.

IEMESLI LAULĪBAS ŠĶIRŠANAI

Laulības tiek šķirtas Ontario Augstākajā tiesā laulības pārkāpuma dēļ, ja vīrs, kas sievu ir atstājis, aizvien dzīvo šai provincē, vai arī savā laikā šai provincē ir dzīvojis pēc apprecēšanās.

UZSKATA PAR MIRUŠU

Ja pēdējo septiņu gadu laikā otrā puse ir pazudusi un par to nekas nav dzirdēts, vai tā ir dzīva un kur atrodas, un ja nav nekādu pierādījumu, ka tā tiešām būtu starp dzīvajiem, tādā gadījumā viņš vai viņa var pieprasīt County Court Judge, lai izsludina otro pusi par mirušu. Pēc tam ir tiesība stāties laulībā kā atraitnim vai atraitnei.

DEPARTMENT OF THE PROVINCIAL SECRETARY
Queen's Park, Toronto

Hon. John Yaremko, Q. C. Minister
R. J. Cudney, Q. C. Deputy Minister

KAKTIŅŠ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Dr. ROMAN PNEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

SESTDIEN 4. FEBRUĀRĪ

Plašākais KARNEVĀLS TORONTO

Piedalās: Ceremoniju meistars VILIBALDS DROSMIŅŠ, Kazanova ar savu mēteli, kā arī pārējie.
Deju mūzika: Populārā T. DAVIDSONA vadībā deju orķestris ar vijolniecēm. PILNA BUFETE par izpārdošanas cenām. ROZES — CEPURĪTES — LOTERIJA — MASKU godalgošana, kā arī citas izdarības.
Ieejas maksa: Maskās $1.50, dāmām $2.00, kungiem $2.50. DV Toronto nod. biedriem biļetes iepriekšpārdošanā LA birojā — $1.50.
Visus laipni ielūdz DV TORONTO SAIME.

PALACE PIER
SĀKUMS PLKST. 8.00 VAK.

„SELONIJAS KAUSA'
IZCĪŅA BASKETBOLĀ 1961. GADĀ
starp ASV latviešu meistarvienību
ŅUJORKAS „RAKTE"
un Kanadas latviešu meistarvienību
TORONTO „DAUGAVAS VANAGI"
vingrotavā, 53 Malvern St., Toronto (Gerrard-Kingston)
4. februārī, plkst. 4 vakarā MALVERN COLLEGIATE
Ieeja $1,-, skolēniem līdz 16 gadiem 25 centi

VISJAUNĀKAIS IZDEVUMS
VELTAS TOMAS
SONETU IZLASE
MŪŽĪGĀ SPĒLE
DAIŅA MIEZĀJA mākslinieciskā ietērpā.

Saturā: *filozofiskas pārdomas par mūžības jautājumiem;*
krāšņi uzburtas dzimtenes un Kanadas dabas ainavas;
mūsu tautas un zemes neseno cīņu pagātni aptveroša patriotiskā dzeja;
arī dzejnieces raksturīgās, dziļi pārdzīvotās mīlestības temas.

Šī jaukā grāmata dabūjama lielākajās grāmatnīcās vai galvenajā pārstāvniecībā
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., CANADA.
Dariet prieku saviem tuviniekiem un draugiem!
V. Tomas Mūžīgā spēle. Cena $2.95.

DĀMAS!
Ja protat runāt angliski, mācieties pelnīt naudu. Jūs speciāli apmācīs un reizē nodrošinās jūsu ienākumus. Ar vienkāršām un vieglām metodēm varat nopelnīt naudu, izplatot AVON kosmētiku. Zvanīt WA 5-4255, TORONTO.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

ANGĻU VALODU
pēc OKSFORDAS parauga māca Oksfordas universitāti beigušais *Mr. Moyniham.*
Tel. WA 3-7034, Toronto.

Danforth - Logan raj.
Ar 1. februāri
IZĪRĒJAMS
NEMĒBELĒTS DZĪVOKLIS — 3 istabas un virtuve. TV antena. Plīts. Garāža. Zvanīt pēc pl. 6 v.
HO 1-9104, Toronto.

JAUNĀ IZDEVUMĀ IZNĀKS SEKOJOŠI PILNĪGI IZPĀRDOTI KAPITĀLDARBI:
VARENAIS BĒTHOVENS I, II
līdzšinējā greznā sagatavojumā, cena $8.00
MĀRA MOSTAS III
pilnīgi jaunā izlabotā izdevumā;
III sējums atsevišķi $5.00
visi 3 sējumi lielā greznā kopsējumā $13.00
R. BLAUMAŅA KOPOTU RAKSTU 8., 9., 10. sējumi
DRĀMA UN KOMĒDIJA
līdzšinējā izdevumā, cena ā $3.90, un lielā greznā kopsējumā, kā pilnīgi atsevišķs izdevums, cena — $10.80, un lētā izdevumā, kopsējumā, bibliotēku un teātru kopu vajadzībām — cena $9.80.
Būs dabūjami atkal pilni KOPOTU RAKSTU komplekti.
Šie lielie kapitāldarbi ir neizsīkstoša vērtība, skaistākais dāvanām. Lūdzam pieteikt apgādā, vai pie Jūsu grāmatnieka, lai zinām apm. sagatavojamo skaitu. — Iemaksas nav vajadzīgas. Informējiet draugus un kaimiņus.
Pasūtinot apgādā, pilna atlaide.
KAS IR SKAISTĀKAIS LITERĀTŪRĀ?
Atbilde — vienkārša, nemākslota un skaista valoda. Mūsu literātūrā ir ienākusi jauna spoža zvaigzne, kas apēnoā dažu labu jau ilgi spīdošu.
SANDRAS LAZDIŅAS epopeja latviešu sievietei — meitene, jaunava, māte,
romāns
SADEGUŠIE SPĀRNI
Cena iesietai $3.60. — Iznāks drīzumā.
APGĀDS LATVJU GRĀMATA,
P.O. BOX 332, WAVERLY, IOWA, U.S.A.

VAI JŪS PLĀNOJAT
braukt uz Eiropu
vai
vēlaties kādu izsaukt?
Tuvākai informācijai kontaktējiet
KENNEDY TRAVEL BUREAU,
296 Queen St., W., TORONTO.
TEL. EM 2-3226.
Dibināts 1926. gadā.

VAJADZĪGA SIEVIETE
bērna uzraudzīšanai.
5 dienas nedēļā.
Iespēja dzīvot uz vietas.
Zvanīt no plkst. 6—8 vakarā.
HO 3-6680, Toronto.

IZĪRĒJAMA
mēbelēta vai nemēbelēta istaba, glīti remontēta, labā rajonā.
Zvanīt katrā laikā.
LE 1-5193, Toronto.

ILMA'S
Beauty Salon,
119½ Carlton St.,
Toronto.
DĀMU FRIZIERSALONS
atvērts no pl. 9 rītā — 7 vakarā.
Tel. WA 1-3944.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
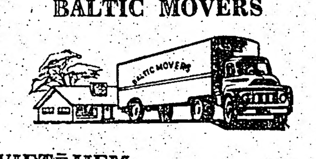

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403.

DĀMU FRIZIERSALONS 'VENTA'
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

CITY OF TORONTO PREPAYMENT OF 1961 TAXES

Toronto pilsēta ir pārveidojusi nodokļu samaksas kārtību 1961. gadam. Šis jaunais veids nodokļu maksātājiem būs divkārši izdevīgs: tas dos iespēju nodokļu maksājumus kārtot vairākos periodos, maksājot pa mēnešiem vai pat biežāk. Šis plāns dos arī iespēju saņemt 4½% gadā par samaksātiem nodokļiem uz priekšu, procentus aprēķinot par laiku no samaksas dienas līdz tai dienai, kad būtu jāizdara pirmais nodokļa maksājums.

Šī plāna ietvaros ieinteresētie nodokļu maksātāji var saņemt speciālas apliecības (Tax Prepayment Certificates), ko izsniegs 1961. gadā, laikā no janvāra līdz aprīlim. Tuvākai informācijai lūdzu rakstiet: The Finance Department, City Hall, vai zvaniet — EM 6-8411, Local 416.

W. M. CAMPBELL,
City Treasurer.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Svētdien, 29. janvārī divi dievkalpojumi: pl. 2 dienā Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš; pēc tam grāmatu skate draudzes namā. Būs redzami Amerikas latviešu agrāko laiku periodiskie izdevumi, foto attēli un 1940. g. pasaules izstādes filma; pl. 5 Bronksā Sv. Toma baznīcā māc. A. Ozols, pēc tam Draudzīgā aicinājuma sarīkojums: Longailendas sieviešu ansamblis, diriģents R. Balodis, kafijas galds.

Gada sapulce visas draudzes apmērā svētdien, 12. februārī, pl. 2 Sv. Pētera luterāņu baznīcas zālē Manhetenā, Leksingtona avenijas un 54. iels stūrī.

DETROITA

Mācītājs Valters Liventāls, 12682 Montevista, Detroit 38, Mich.

Svētdien, 29. janvārī, pl. 1.30 dienā Bībeles svētku dievkalpojums Holmes Memorial Methodist Church, Lincoln un Putnam ielu krustojumā. Dievkalpojumu ar dziesmām kuplinās I. Gleške.

Latviešu skola — pl. 1 dienā.

Svētdien, 5. februārī, pl. 1.30 dienā dievkalpojums Holmes Memorial Methodist Church.

Pēc dievkalpojuma draudzes locekļu pilnsapulce baznīcas zālē.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand St.

Trešdien, 25. janvārī, pl. 7 vak. Draudzes namā Bībeles stunda.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, plkst. 10,00 rītā, draudzes baznīcā, 1701 N. Richmond ielā. Māc. G. Straumanis.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420

Sv. Pāvila draudze, 1644 So. 11th Ave., Maivudā.

Dievkalpojumi ik svētdienu, plkst. 11-os. Svētdienas skola ik svētdienu; sākas plkst. 9.30.

Kalamazū Sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S - 7th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W., Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave., Belwood. Ill.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S., Rose St., tel. 4-8255.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 10 no rīta un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 p.p., bērniem plkst. 1,15 p.p.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. Kristus draudzes dievkalpojumi draudzes baznīcā, 1900 W. Washington ielā katru svētdienu, pl. 11.00 rītā. Draudzes svētdienas skola pl. 10.30 dienā. Māc. J. Meisters.

LOSANDŽELOSĀ

Dienvidkalifornijas ev. - lut. draudzē, 2450 Griffin Ave. (tālr. CA 5-9403) dievkalpojums 29. janvārī, plkst. 11-os, māc. E. Caune. Papildskolas mācības pl. 9,45 no rīta.

12. februārī dievkalpojums pl. 11-os no rīta, māc. E. Caune.

Draudzes pilnsapulce plkst. 12-os draudzes namā. Vēlēšanas.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 427 Van Norman St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Jauniešiem, kas vēlas nākošajā vasarā iesvētīties, jāpieteicas pie mācītāja jau tagad.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LE 6-2510.

29. janvārī, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

5. februārī, plkst. 2 p.p, Trīsvienības baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola.

12. februārī, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā dievkalpojms. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

19. februārī, plkst. 2 p.p. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola.

26. februārī, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā Lūdzamās dienas dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

Draudzes sarīkojumi:

Piektdien, 27. janvārī, plkst. 8 vakarā Draudzīgā aicinājuma atceres vakars ar piemērotu programmu un viesu pacienāšanu.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

Bramptonā. Latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums 29. janvārī, plkst. 1,30 p.p. Grace United baznīcā. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce baznīcas blakus telpās.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars, 209 E., 38th St., Hamilton, Ont. Tel. FUlton 3-1182.

Hamiltonā, latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Ceturtdien, 26. janvārī, plkst. 7 vakarā jaunatnes jaunākās grupas stunda baznīcā.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave. baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus. Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
ST. KATARĪNĒS
H. Greble, 85 Maple St.,
St. Catharines, Ont.,
kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

SV. KATARĪNĒS

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Niagarā (Ont.) latviešu ev.-lut. dr. dievkalpojlms 5. februārī, pl. 2 p. p. anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd. Pēc dievkalpojuma baznīcas blakus zālē draudzes gada sapulce, kurā visi šīs draudzes locekļi laipni lūgti ierasties.

Sv. Katarīnas latviešu ev.-lut. draudzē dievkalpojums 19. februārī, pl. 3,30 p.p. Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

VINIPEGĀ

Latviešu Sv. Krusta draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Lūkasa **baznīcā, Hartford un McGregor ielu stūrī.**

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. RE 3-3906.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

29. janvārī, pl. 2 p.p. jaunatnes dievkalpojums.

Māc. Arturs Voitkus.

Dievkalpojumi notiek Jāņa ev. lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave. (pie Monkland Ave.). Draudzes nams, kanceleja un māc. dzīvoklis — 3438 Rosedale Ave., tālr. HU 9-3224. Draudzes priekšnieks: A.Spūrmanis, 8106 Arcadian Rd., Montreal 29, P. Q.. tālr. HU 1-4948: draudzes kasieris: A.Spura, 606 - 64th Ave., L'Abord a Plouffe, P. Q. tālr. MU 1-5890.

Trešdien, 25. janvārī, plkst. 8.00 vakarā — Bībeles stunda.

Piektdien, 27. janvārī, plkst 7.00 vakarā — jaunatnes nodarbības.

Svētdien, 29. janvārī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums; pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce.

TORONTO BAPTISTU

draudze. dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos pl. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu; viļņa garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218

HAMILTONĀ
O. ANDERSONA pārtikas preču veikalā, 26 MARKET St., dabūjami atsevišķi
LATVIJAS AMERIKĀ
numuri.

Lielā janvāra izpārdošana zīdaiņu mēbelēm.
DE LUX panelgultiņa — pilnīga, ar ūdensdrošu matraci, pagarināmām atsperēm, treliņiem un ielekamām platēm.
Pazeminātā cena — $27.95, kopā Parastā cena — $37.95
Zīdaiņu vāģīši, sākot ar $22.95
Chroma augstie krēsli, sākot ar $9.95. Spēļu treliņi, sākot ar $9.95
Daudz dažādu lietu priekš zīdaiņiem par viszemākām cenām Toronto. ★ Brīva piegāde. ★ Apmierinātība garantēta.
Mēs runājam latviski.
BABY TOWN, 1189 BLOOR ST., W., (Brock ielas stūrī) TORONTO. TEL.: LE 5-0133. Atvērts vakaros līdz plkst. 9.

Cook Funeral Home 721 Bloor St., W., Toronto. LE 6-2245
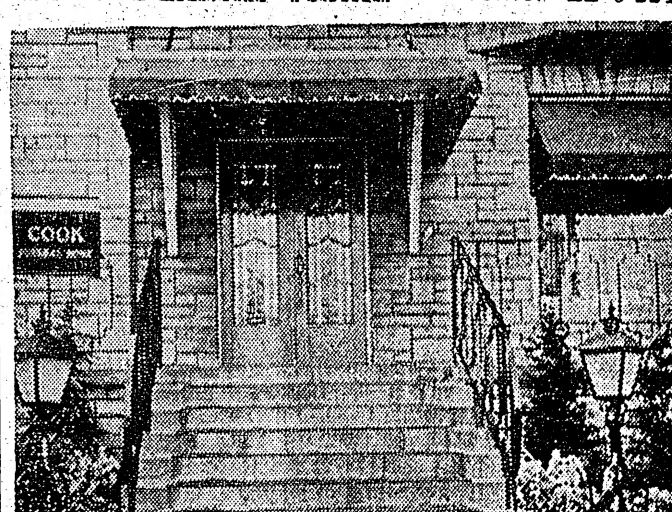

COOK APBEDĪŠANAS BIROJS
721 Bloor St., W. (pie Christie). LE 6-2245
MODERNA KAPLICA AR ĒRĢEĻU PAVADĪJUMA IESPĒJAM. IZVADĪŠANAS CEREMONIJAS IZKĀRTO PĒC PIEDERĪGO VĒLĒŠANĀS. F. Cook — vad.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792,
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi
Mr., Mrs., Miss ....
Adrese: ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

SELONIJAS BALVAS IZCĪŅA BASKETBOLĀ

Gadskārtējā labākās Kanadas un ASV latviešu basketbola vienības sacīkes vienreizējā spēlē, lai iegūtu savā īpašumā šo augsti cildināto balvu, šogad Toronto latviešiem, pateicoties basketbolistu veiksmei pagājušā gadā, būs izdevība apmeklēt spēli pašiem savā pilsētā. Selonijas balvas spēle notiks 4 februārī plkst. 4.00 pēcpusdienā Malvern Collegiate telpās, 53 Malvern Ave. (starp Kingston Rd. un Gerrard St. E.). Pagājušā gada balvas ieguvējus, Toronto DV sporta klubu, apciemos Ņujorkas latviešu sporta biedrība „Rakte".

Abas vienības ir savu zemju latviešu meistari. Komandu locekļi ir vieni no labākajiem latviešu basketbolistiem, un viņu sasniegumi ir bijuši minēti kā amerikāņu, tā kanadiešu sporta presē. Šie jaunieši ir atlicinājuši laiku un līdzekļus un tagad mēros tālus ceļus, lai sagādātu prieku ne tikai paši sev, bet arī lai iepriecinātu pārējos latviešus sportistu saimē un sekotu to pēdās, kas brīvajā dzimtenē bija Eiropā labākie.

Izprotot šīs sacensības svarīgo nozīmi latviešu sporta un sevišķi basketbola dzīvē, vai nav katra latvieša sporta drauga un labvēļa, sacīsim, pienākums šo spēli apmeklēt?

Pēdējā Selonijas balvas izcīņā Villimantikā (Conn.) Toronto DV [illegible] bija ļoti pateicīgi par skaisto uzņemšanu un vietējo latviešu lielo interesi par šo spēli.

Toronto sportisti un sporta draugi ir ziedojuši laiku un pūles, lai spēles noritētu ērti un patīkami. Cerot uz tautiešu atsaucību, ir noīrēta viena no labākajām basketbola zālēm Toronto. Skatītājiem vietas ir daudz un ērtas. Spēli tiesās divi no labākajiem Toronto basketbola tiesnešiem. Un, cik pagaidām zināms, arī „parking" problēmas nebūs.

Aiziesim visi 4. februārī, plkst. 4.00 pēcpusdienā un uzgavilēsim jauniešiem. Parādīsim viņiem, ka esam priecīgi redzēt viņus spēlējam latviešu sabiedrībā.

G. Reinfelds.

Jānis Konrads atkal slavas augstumos

No Sidnejas Austrālijā ziņo, ka Jānis Konrads viegli uzvarējis 440 jardu brīvā stila peldējumā, iegūstot New South Wales čempiona titulu. Viņa laiks bija 4:27,2, kas ir tālu aiz viņa paša uzstādītā pasaules rekorda šinī distancē 4:15,9.

Divi citi Austrālijas olimpiskās komandas peldētāji pienāca tālu aiz Konrada. Konrada mājas vārds ziņās nemaz nav pieminēts.

SKAUTI KALAMAZŪ

75. Jelgavas skautu vienības mazskautu pulciņu, kurā pašreiz 13 zēnu, vada Z. Jirgens, Z. Ķesters, I. Zands un no jaunās paaudzes par vadītājiem darbojas Arija Jansone un R. Skrupšķele. Mazskautu „sviņīgo solījumu" nodeva: R. Lejiņš, Modris un Agris Krautmaņi, Andris, Jānis un Dainis Stūrīši un Ind. Zands. Kārtējās nodarbības notiek otrdienās draudzes nama skautu mītnē. Mazskautos var pieteikties zēni pie vadītājiem ik katrā laikā.

VASARA . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

Šodien prāts nesas bradāt pa ūdeni. Piebraukuši pretim Holivūdai, mēs apstājamies Svētās Monikas pilsētas jūrmalā. Tā ir viena no 17 lielām pilsētām, kas saistās Losandželosas metropolī. Mazo pilsētiņu ir kādas 30. Visas kopā ar turpat 7 miljoniem ļaužu veido otro lielāko cilvēku puduri ASV. Vasarā Svētās Monikas jūrmalā ir līdz 400.000 ļaužu svētdienas svelmē. Šodien, labi, ja tādu ir pāris simti. Saulē sakarsušajiem losandželosiešiem 59 grādu siltais ūdens ir auksts kā ledus. Pa kreisi 5 zēni, spītēdami nepatikai, nes ūdeni slidi- [illegible] vaļ- [illegible] krastā. Kaut arī okeāna līmenis tālumā liekas rāms kā spogulis un pat kārtīgu vēsmu nemana, tuvojoties krastam [illegible] kā burvja mājienu izaug [illegible] vilnis aiz otra, vismaz cilvēka augstumā, lai, plīstot tūkstošgalvainās putās, kā varīdamies triektos pret krastu. Prieks ir lielāks par nepatiku. Zēni izskrien krastā un brien atkal atpakaļ. Pa labi pienāk modernais trijstūris: sieva, vīrs draugs. Vīri, nometuši drēbes, ar tādām spējām, it kā sieva tos sūtītu virtuvē traukus mazgāt, kas gan nepatīk, bet protestēt nedrīkst, tūlīt brien jūrā, ne steigdamies, ne arī kavēdamies, ne pieliekdamies, ne arī viņus vai [illegible]. Drīz no viņiem redzamas vairs tikai galvas, kuras jau šūpo [illegible].

Mēs ar mazo meitu Maiju stāvam peldkostīmos un priecājamies par sauli, kuras mums no pēdu apakšas izrauj katrs atnākušais vilnis. [illegible] jau iegrimuši pāri potītēm. Pelnēt mēs nedrīkstam, jo ritu tam var sekot iekaisušas mandeles un citas dēguna galā. Lielāks vilnis mūs tomēr pievil. Tas pārskrien [illegible] tālu, ka draudā apliet līdz pleciem. Mēs lecam uz augšu, vilnis sajauc mūsu pēdas, un mēs krītam atpakaļ okeāna seklumā, [illegible] auk- [illegible] negri- [illegible] atkārtojam [illegible]. Pēc minūtes mēs jau drebinamies uz smiltīm. Svētās Monikas krasta smiltīm.

Šī vasaras ziemā staigā zem saulē frizētām palmām, meklēdama rudzu puķes, klausīdamās ar jūras lauvu [illegible] satiecīgajiem [illegible] izdēvi- [illegible] iekostu [illegible] tāpēc, [illegible] delfīns.

Losandželosā, 1961. g. 16. janvārī.

Elmārs Caune.

Latvijas Amerikā pārstāvis Hamiltonā,
JĀNIS GAILĪTIS,
72 GREEN MEADOW RD.,
Hamilton, Ont. Tel. FU 3-7717.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

29. janvārī — TLTA sestdienas ģimnāzijas Draudzīgā aicinājuma atceres.
4. februārī — tradicionālais Villbalda Drosmiņa karnevāls — Palace Pier.
10. februārī — Nakts Latīņu kvartālā Leaside Memmorial Community Gardens.
11. februārī — TLB tējas vakars biedrības telpās.
13. februārī — DV Kanadā teātra izrāde.
19. februārī LPB Kanadas kopas rakstnieku cēliens par labu Sestdienas skolai.
24. febr. — Mākslinieku karnevāls Columbus Hall.
25. februārī — Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību 10 g. jubilejas sarīkojums Sv. Andreja baznīcas telpās.
2. martā Jāņa Kaleja un Felicitas Maiztes-Kalējas koncerts.
4. martā — TLB kostīmu vakars biedriem un lūgtiem viesiem.
5. martā — plkv. Kalpaka piemiņas dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.
11. martā — teātra izrāde „Āksts" [illegible]
12. martā — Jauniešu koncerts Hart House zālē.
17. martā — Kalpaka bataljona atceres balle Club Kngway telpās.
3. aprīlī — 1. ev.-lut. draudzes kora Garīgs koncerts Sv. Andreja baznīcā.
22. aprīlī — Viestura koŗa koncerts.
22. aprīlī — Toronto latviešu katoļu vienības pavasara deju vakars Kolumbus zālē.
29. aprīlī — Paulas Brīvkalnes koncerts Sv. Barnaba baznīcas koncertzālē.
6. maijā — Maija balle Palace Pier telpās.
13. maijā Sestdienas skolas Ģimenes diena.
4. jūnijā Sestdienas skolas izlaiduma akts.
18. maijā — M. Grimmas-Straušas un Hugo Strausa Koncertapvienības koncerts.

HAMILTONA

28. janvārī — Latviešu skolas Draudzīgais aicinājums un Kr. Barona sarīkojums.
29. janvārī — HLB gada pilnā sapulce Latviešu namā.
4. februārī — Toronto latviešu biedrības drāmatiskā ansambļa viesizrāde ar M. Zīverta lugu „Āksts" Dalewood skolā.
11. februārī — 6. karnevāls Pigbridžā.
26. februārī — Prof. Dr. P. Kīkaukas referāts.
4. martā — Valmieriešu tuvināšanās vakars Latviešu namā.
25. martā — Gadskārtējais literārais vakars ar Dr. P. Vasariņa referātu.
15. aprīlī — Apvienotā vīru kora „Viesturs" koncerts. Rīko HLB.
16. aprīlī — Toronto 1. latviešu ev.-lut. draudzes kora garīgais koncerts baznīcas telpās.

NIAGARA

13. maijā — Tradicionālie Niagaras ziedu svētki un jaunatnes vienību turnīrs basketbolā.
1. un 2. jūlijā — gadskārtējās draudzības un jaunatnes dienas.

CEĻĀ PIEZĪMES

Iepirkšanās virs 74. ziemeļu paralēles

Ieradumam liels spēks, un jau kopš vairākiem gadiem mums ir ierasts kārtēju nedēļas iepirkšanos saimniecībai izdarīt piektdienas vakarā, tā arī tagad, kad esmu vairāk par 200 jūdzēm prom no mājām — ziemeļu loka iekšpusē — piektdienas vakarā jābrauc uz veikalu. Jāatzīstas — ir gan manāma atšķirība šim piektdienas vakaram no citiem, pie tam ne vien tādēļ, ka te šobrīd salst tā, ka sprakšķ (— 37°), un vējš dedzina vēl nepieradušo seju kā ar liesmu. Pretstatā dienvidiem (viss, kas ārpus ziemeļu loka, te ir „dienvidi"), te nav nedz Loblava, Dominiona, nedz kādiem citiem krāsainiem burtiem apzīmēta veikala; nav spožu ugunu un lielu skatlogu; nav auto rindu, un, patiesībā, nav arī manā nodomā kāda liela pirkšanās šoreiz.

Ar vietējo „mountiju", manu pašreizējo namatēvu, dodamies uz dažu jūdžu attālo eskimu ciema veikalu — mans vedējs (Kanadas Karaliskās jātnieku policijas vietējais kārtībnieks), — lai veiktu savu veikala pārziņa pienākumu un, es — pildīt daļu no uzdevuma, kuŗam te esmu ieradies. — Mēs braucam ar sniega kamanām, kam pakaļējo riteņu vietā ir kāpurķēdes, bet priekšējos aizstāj slēpes. Ceļš, iebrauktās sliedes, apzīmēts ar tukšām eļļas mucām, acīmredzot, lai braucējs nenomaldītos, kas sniega klajumos tumsā viegli iespējams, it sevišķi puteņa laikā. Par pēdējo varu pārliecināties jau nākošā ceļa līkumā, kur vēja brāzma uzvirpuļo sniegu tā, ka ceļa redzēšana praktiski neiespējama. Ir labi, ka tas tā tikai šai īsajā līkumā, bet ar to pašu man pietiek, lai tagad saprastu mana namatēva bažas, brauciena sākumā vērojot sniega virpuļošanu, „ja vējš vēl pieņemas, vai nebūs jāgriežas atpakaļ?"

Piebraucot veikalam, „mountijs" pāris reizes iedarbina sava braucamā signālu. Un „garās nakts" tumsa ap mums tūlīt atdzīvojas. Kā to jau gaidījuši, no tās tūlīt sāk velties ārā lieli un mazi, veci un jauni. Un drīz vien veikals ir pilns ar pamaza auguma ļaudīm, kuru lielais vairums tērpti krāsainās, ornamentiem greznotās vietējo sieviešu gatavotās parkās (sevišķi izveidoti pusmēteļi). Lielākai daļai no tiem kājās mukloki — no roņa vai briežādas gatavoti, stulmeņiem līdzīgi apavi, bet rokās pualu, ādas dūraiņi. Viskrāšņākās parkas ir divām jaunavām, un nav arī brīnums: izrādās, tās ciema daiļavas, kas vēl gaida savus sapņu prinčus, kuŗi viņas vestu tautās! Bet viņiem visiem, kas te klāt, jauniem un veciem un arī maziem, kas šaudās pa burzmu, lai izslidinātos un iztrenkātu viens otru pa veikala grīdu, ir viena lieta kopīga: visi viņi apsveic svešinieku ar platu, draudzīgu smaidu. —

Tāpat kā citur, arī te veikalā gar sienām plaukti, un uz tiem izliktas preces, gan tikai ne tik pievilcīgajā izkārtojumā kā lielajos veikalos dienvidos. Pat vēl vairāk: ja dienvidos preču izstādīšana tieši kalpo pircēja ierosināšanai pirkt, tad šeit tās izliktas vienīgi novietojumam un informācijai, kādas preces dabūjamas.

Vismaz daļai eskimu attiecībā uz naudu un pirkšanu vēl ir bērna pieeja: kas acij rādās pievilcīgs vai interesants, to ņem, par vajadzību vai materiālo varēšanu to atļauties nedomājot. Pat kādas preces, piem., biskvītu izvietošana plauktos lielākos vairumos var ierosināt to pirkšanu pārspīlētos daudzumos. Šeit un tāpat citur, kur attiecīgie darbinieki ieskata, ka eskimi naudas saimniecībā būtu jāievada pakāpeniski, tie rauga viņus pasargāt no liekiem kārdinājumiem, kamēr tie paši varēs sākt pienācīgi vērtēt savas vēlmes un savu varēšanu. Diemžēl, vienā otrā vietā, kur noteicējas dolara intereses, dažbrīd tās izrādījušās spēcīgākas. Starp citu, interesanti atzīmēt, ka ziemļos liela popularitāte ir lielo preču namu pasta pasūtinājumu nodaļu illustrētiem katalogiem.

Preču sortimentā šim veikalam nebūs lielas atšķirības no līdzīgiem, kas kādreiz bija mūsu lauku pagastos. Viena īpatnība gan jāatzīmē: pašreizējos apstākļos te grūti iedomāties kārtīgu iespēju iepirkties svaigus produktus — saknes, dārzājus, pienu, mums parastu gaļu vai pat maizi, jo gaisa transporta izdevumi, kas apgādei būtu nepieciešami, uzceltu cenas mākoņos, un tā reti kādam tās būtu pa varēšanai, par eskimu lielāko daļu nemaz nerunājot. Un vēl kas — ja kādas mantas pietrūkst, tad to parasti vairs nevar dabūt ne pēc pāris nedēļām, nedz arī pēc pāris mēnešiem — šeit tā jāgaida līdz nākošai vasarai, kad, izmantojot īso kuģošanas sezonu, te iegriežas kuģi un atved krājumus visam gadam. Ja nu kāda kļūda pasūtināšanā vai piegādē, viss ciems jūt šo kļūdu visu gadu, protams, atskaitot gadījumus, kad iztrūkstošās mantas ir absolūtās nepieciešamības priekšmeti. Tādā gadījumā gaisa transports atkal būtu glābējs, dažreiz pat ar izplētņu palīdzību, ja kādu iemeslu dēļ lidmašīna nevarētu nolaisties, protams, ar visām konsekvencēm izdevumu ziņā. Saprotams, matu bantes, ķemmes, filmas, šokolāde vai tml., ja to pietrūktu, Pitseolakai, Dori vai Džeibedijam būtu jāpiecieš līdz nākošajai „garajai dienai." —

Ja preču izvēles princips, pašapkalpošanās, šai veikalā ir tikpat moderns kā lielajos veikalos dienvidos, tad kā pavisam pretēja galējība jāatzīmē norēķināšanās par izraudzīto pirkumu. Un te nu mēs esam atpakaļ tikpat kā naturālajā saimniecībā, jo nauda šai veikalā neapgrozās, pat vēl vairāk, viens otrs no šejieniešiem naudu vispār pat lāgā nepazīst. Viņu pirkumu vērtību veikala pārzinis vienīgi atzīmē grāmatās, kuŗās tāpat savukārt atzīmē eskimu piegādāto zvērādu, akmens kalumu, kaula griezumu vai citu rokdarbu vērtību. Ja kāds saņem ģimenes piemaksas čeku vai čeku par kādu darbu — arī to viņš parasti redz tikai tik daudz, cik parakstīšanas brīdī. Tātad, grāmatā mainās tikai cipari, un vai kāds vēl gribētu sacīt, ka bez naudas nevar iztikt?! — Šo sava veida maiņas tirdzniecību redzot, itin negribot jādomā par rīcības iespējām tiem cilvēkiem, kas citās vietās varētu būt līdzīgās pozicijās noteikt cenas kā pērkamam, tā pārdodamam, bet darbotos peļņas interesēs!

Kad pēc pāris stundām pēdējais pircējs ir atrādījis veikala pārzinim savas izraudzītās mantas un pēdējie „nakur(h)ami" (paldies!) un „assunai" (ar Dievu!) noskanējuši, dodamies atpakaļ. Savā jaunajā pieredzē varu pāršķirt jaunu lapaspusi, pie tam vienu no vērtīgākajām, jo šajās stundās ne vairs vienīgi no rakstiem, instrukcijām vai runām, bet paša tiešā uztverē lielos vilcienos man ir iezīmējies tas darbs, kas veicams palīdzībā eskimiem, lai tie varētu palīdzēt paši sev. Un vēlreiz man jāpriecājas par iegūto izdevību būt šo darba darītāju pulkā. Ja man nav bijusi lemta iespēja turpināt līdzīgā laukā sākto darbu dzimtajā zemē, visu, kas manā rīcībā, tagad vislabāk varu likt lietā šeit. —

Al. S.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

(Pārnesums no 2. lpp.)

● Pianiste Ida Krēma, kas pagājušajā nedēļā viesojās Toronto, īsi pirms TSO seriju koncerta īpašā preses pieņemšanā klātesošos uzjautrināja ar šo interesanto piedzīvojumu, kas atgadījies Dienvidamerikas koncertturnejas laikā. „Tas notika, kad biju Gvatemalā," teicā māksliniece. „Menedžeri mani bija jau iepriekš brīdinājuši, ka dienvidu valstīs vienmēr jāsagatavojas uz visu, jo klausītāji esot ļoti untumaini. Kad sāku spēlēt, izdzirdu neparastu šalkoņu, kas plūda no klausītāju rindām. Tātad viņi ir neapmierināti ar manu mūzicēšanu, domāju pie sevīm. Tikai ar pūlēm varēju nospēlēt savu 2 stundu gaŗo programmu. Nākošā dienā ceļā uz lidlauku sūdzējos savam menedžerim par klausītāju nelaipno izturēšanos. „Ko? Nelaipna izturēšanās?" atjautāja mans menedžeris. „Tas taču bija pīnatu pārdevējs, kas vienmēr visai regulāri ierodas mūsu koncertos ar savu virtuvi uz riteņiem."

Pagājušajā nedēļā Kanadas Karaliskā publisko izdevumu izmeklēšanas komisija uzstādīja nepatīkamus jautājumus „Time" žurnāla pārstāvjiem Kanadā. „The International of Canada" sabiedrības administrātīvais menedžeris bija apgalvojis, ka „Time" žurnāls uzskatāms kā kanadiešu izdevums, jo Kanadā šim žurnālam esot 225.000 lasītāju. Izmeklēšanas komisijas priekšsēdis O'Lerijs domāja citādāk, un abu oponentu starpā iesākās spraiga vārdu divkauja. Tad, visu šo strīdu ar vienu pašu teikumu nokārtoja „Time" magazīnas galvenais redaktors Henrijs Lūce, paziņodams: „Time magazīna ir amerikāņu izdevums, ko lasa arī daudzi kanadieši". Žurnāls gada laikā ieņem 4 milj. dolaru no kanadiešu firmām par sludinājumiem. Žurnālistiem H. Lūce izteicies, lai Kanada nemeklē kļūdas un vainas pie „Time" žurnāla, bet gan lai paši ar saviem spēkiem mēģina izdot žurnālus, kas patīk visiem, apsolīdams pat zināmu financiālu atbalstu.

Toronto pilsētas valde brīdinājusi visus namsaimniekus uzmanīties no tādiem nekustāmo īpašumu novērtēšanas „inspektoriem", kas nekad nav strādājuši pilsētas dienestā. Nupat šāda veida „inspektors" ieradies kādā Etobikokas namsaimnieka dzīvoklī un teicis, ka to sūta Toronto pilsētas administrācija. Namsaimnieks vienīgi kļuvis aizdomīgs tad, kad „inspicētājs" uzstādījis šādu jautājumu: „Cik veca ir jūsu meita?"

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 455 Pape Ave.

DZIESMU SVĒTKU ATLIKUMS . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

PIETEIKUŠIES 16 STIPENDIĀTI

Uz stipendijām šogad pieteikušies 16 studenti, tas ir vairāk nekā citos gados. Šogad pirmoreiz piešķirs T. Skujas stipendiju. Prof. Lejiņš minēja, ka Vašingtonā nesen notikušas kādas privātas latviešu viesības, kuŗās sapulcējušies savākuši 300 dol. stipendijas piešķiršanai. **Uldis Grava, kam piešķirta stipendija zinātniska darba nobeigšanai, noteikto pusi no darba laika strādā ALA's birojā jau četrus** mēnešus un par viņa darbību ir vislabākās atsauksmes. Viens no viņa turpmākiem uzdevumiem būs noskaidrot, kā balsojis katrs Kongresa loceklis mūs interesējošos jautājumos. Šāda informācija būs mums ļoti noderīga sagatavojot dažādus iesniegumus, jo tad jau iepriekš būs zināma katra Kongresa locekļa nostāja. Tas mums noderēs arī nākošajās vēlēšanās. Tāpat Gravam būs jānoskaidro ASV latviešu vairākuma viedoklis dažādos jautājumos. Tā, piem., ir dzirdētas dažādas domas par Kultūras fonda piešķīrumiem. Bieži vien amerikāņu iestādes pieprasa ALA'i dažādu informāciju par latviešiem.

APSTIPRINĀTI KULTŪRAS FONDA LOCEKĻI

Dr. P. Norvilis ziņoja par Kultūras biroja darbību un lūdza apstiprināt Ziemeļamerikas Kultūras fonda locekļus. Tos izrauga saziņā ar LNA Kanadā. Humanitāro zinātņu sekcijā par vadītāju izraudzīts J. Kadilis, referenti — Andersons un V. Klīve; techniskā un dabas zinību sekcijā — vadītājs K. Ieleja, referenti prof. Rafaels un prof. Grietēns; tēlotājas mākslas sekcijā vad. prof. J. Siliņš, referenti M. Krūmiņš un V. Jansons; mūzikas sekcijā — vad. V. Dārziņš, referenti A. Šturms un A. Kalnājs; rakstniecībā vad. E. Raisters, referenti J. Bičolis un V. Kalniņš; daiļamatniecībā vadītāju nozīmēs LNAK, par referentiem izraudzīti Grīns, Klaviņš un Eimanis; teātra mākslas sekcijā — vad. J. Neimanis, referents P. Ozols, vēl jāizrauga otrs referents.

L. Bērziņš ziņoja par Aprūpes biroja darbību. Ziedojumu akcija, kas sākās oktobrī, vēl turpinās. Atsaucība ir dzīva.

ASV DARBOJAS 877 LATVIEŠU SPORTISTI

A. Zāģers ziņoja par Sporta biroja darbību. S. g. jūlijā paiet 10 gadi, kopš ASV rietumu piekrastē sāka darboties latviešu sporta organizācijas. Sakarā ar to 3. un 4. jūlijā Sietlā (Wash.), notiks plašāki sporta un cita veida sarīkojumi. Par ASV austrumu piekrastes sporta vadītāju Avena vietā iecelts Ed. Vilnis. Latviešu sporta organizācijās kopā ir 877 sportisti, bez tam vēl citi piedalās sporta sacīkstēs, kaut arī nav reģistrējušies. **Jaunieši labprāt piedalās latviešu sporta sacīkstēs, un sports jāuzskata par vienu no latviskuma saglabāšanas līdzekļiem.**

Par locekļiem ALA'ā uzņēma Veco strēlnieku kopu, Omahas latviešu biedrību, Omahas ev.-lut. draudzi un Latviešu katoļu draudzi Filadelfijā. Leikvjū kopa Grand Rapidu tuvumā beigusi pastāvēt, jo latvieši no šīs vietas aizceļojuši, kādēļ šī organizācija svītrojama no ALA's biedru saraksta.

Ir ienākuši ielūgumi ALA's sēdi noturēt Filadelfijā, Pašpalīdzības fonda jaunieguātajā namā. Arī ALTS priekšsēdis V. Lambergs ielūdzis ALA's sēdi noturēt Bostonā 25. februārī, kad notiks Amerikas latviešu teātra 10 gadu jubilejas izrāde, uzvedot Raiņa „Pūt, vējiņi". Valde tomēr nolēma nākošo sēdi noturēt Filadelfijā.

MŪSU LAIKRAKSTA GALVENAIS PĀRSTĀVIS ČIKĀGĀ
OTTO KROLLS
800 S. Halsted St., Hull House, Chicago 7, Illinois, USA.
Tel. MOnroe 6-5399.

DEMONSTRĀCIJA PRET LAIKRAKSTU „NEW YORK TIMES"

Ievērojot, ka „New York Times" ir viens no ietekmīgākajiem laikrakstiem pasaulē, šī laikraksta nostāja attiecībā pret komūnismu ir daudzreiz sarūgtinājusi cilvēkus, kas pazīst komūnisma īsto dabu. Arī šī laikraksta piedalīšanās kaŗa gājienā pret ASV Kongresa iecelto Pretamerikāniskās darbības izmeklēšanas komiteju, ir radījuši neapmierinātību pretkomūnistu aprindās. Arī neseno komūnistu un pretkomūnistu demonstrāciju Vašingtonā „New York Times" attēloja vienpusīgi.

Sakarā ar to organizācija „Young Americans for Freedom" noorganizēja piketēšanu pie „New York Times" ēkas Manhatanā. Bija sapulcējušies ar plakātiem ap 30 cilvēku, to skaitā vairāki latvieši. Demonstrācija noritēja bez starpgadījumiem. No NYT ēkas iznāca kāds reporteris un aprunājās ar demonstrācijas vadītāju, tomēr nākošā dienā laikrakstā nekas nebija atrodams par demonstrāciju.

ZEME GANDRĪZ PAR BRĪVU

Pēc bēdīgajiem piedzīvojumiem pagājušā gadā, ar lielām sirdssāpēm šogad izšķīros autiņam ziemas periodā uzlikt tā saucamās sniega riepas. Te jāpiezīmē, ka mazais dēlēns jautājumos, kur darīšana ar naudu, iedomājās, ka esmu gandrīz uz tā paša līmeņa kā supertaupīgais televizijas jokdaris Džeks Benijs. Droši vien tādēļ, ka esmu apgādājies ar šīm sniega riepām, šoziem sniega nav un arī nebūs. Klusībā tomēr ceru, ka kādā jaukā dienā sāks snigt un es varēšu pakārt krāsns tuvumā mitro raudu dvieli un mesties autiņā, lai izmēģinātu riepas, kas man izmaksāja turpat $25.95.

Ziemas laikā ar autiņu ķezā var iekulties arī bez sniega. Tie, kas žibulē uz Simko ezera, droši vien atcerēsies, kādās sprukās bija tie četri kanadieši, kas Kempfenbeija galā, kur ūdens ir visdziļākais visā ezerā, pēkšņi pamanīja, ka mašīnai pakaļējie riteņi, pārlauzuši ledu, sāk lēnām doties uz leju pie asariem, forelēm un baltzivīm. Mašīna tomēr nenogrima, un iekšā sēdētāji tika cauri tikai ar vidēja lieluma bailēm. Ja gadījumā jūsu dzīvība nav pietiekoši augstu apdrošināta, tad laipns lūgums būt uzmanīgiem, braukājot ar mašīnu pa ezeriem un plāniem lediem.

Ļoti bieži mašīnai uz ledus arī ar vislabākajām riepām ir grūti uzsākt braukšanu. Pakaļējie riteņi griežas apkārt, smird pēc siltas gumijas frikasē, bet tas arī viss. Tālredzīgi žibulētāji mašīnās bagāžniekā vienmēr ved līdzi pāris bušeļu dažāda smalkuma smiltis, lāpstu, vecus maisus, ko mest zem riteņiem, un radiotelefonu, ar kuŗa palīdzību no krasta var katrā laikā izsaukt garāžas glābšanas mašīnu.

Un tomēr, ja jums nekas no nupat minētā nav līdz un jūs netiekat no glumā ledus nost, tad nesauciet pilnā balsī: „Nu ir vakars!"

Izrādās, ka deviņos gadījumos no desmit, liekot vietā jums neapšaubāmi piederīgo intelliģenci, jūs tiksit bez lielām grūtībām no ledus nost.

Viens no visvienkāršākajiem paņēmieniem ir izlaist apmēram ⅓ gaisa no pakaļējām riepām. Ar šādām, drusku saplakušām riepām, jums jātiek no ledus nost, jo saplakušās riepas nemēdzot griezties riņķī uz glumākā ledus.

*

Mūsu tautiešu vidū nav mazums tādu, kas, tīkojot pēc sava kaktiņa, sava stūrīša zemes, ir nopirkuši tā saucamo „kroņa zemi." Toronto tuvumā visas kroņa zemes ir jau sen izpārdotas, un tagad bez kādām 150 jūdzēm tuvāko kroņa zemi atrast būs grūti. Ja jums patīk uz savu vasaras atpūtas vietu braukt stundas trīs, četras, vai piecas, tad kroņa zeme jums ir kā radīta. Tie, kas vēl nav tikuši pie kroņa zemes, varbūt diezgan pamatoti ieņēmuši galvā ideju, ka šī zeme iegūstama gandrīz vai par brīvu. Tā nu tās lietas gluži nav.

Vispirms jānorāda, ka pie „kroņa zemēm" parasti nepienāk taisni klāt superšosejas. Arī elektrība būs jāvelk pašam. Kādreiz tuvākais elektrības punkts būs savas 10 vai vairāk jūdzes tālu. Bez telefona var iztikt — jo kāda jums vajadzība sarunāties no vientuļās klinšu saliņas pa telefonu ar ārpasauli?

Lielākais latviešu valdības zemes tīkotāju skaits ir meties uz Parry Sound apriņķi, jo tur vēl diezgan tādu stūrīšu, kur bālģīmji nav spēruši savas sviedrainās kājas. M. A. Ādamsons, šī apriņķa virsmežzinis pastāsta, ka caurmērā katru gadu ienākot ap 600 lūgumu pēc zemes. Iegūstot valdības zemi, jāapsolās noteiktā laikā uzbūvēt zināmam standartam atbilstošu vasaras mītni. Diemžēl, šo noteikumu daudzi ignorē. Parasti „kroņa zemes" īpašniekam redas diezgan ticami iemesli, kādēļ būvdarbi nav paveikti, un valdīšana pēc tam, kad vainīgais samaksājis 50 dol. sodu, piešķir tam pagarinājuma termiņu.

Tagad oficiāli norādīts, ka pagarinājumus pēc šī gada 31. marta vairs neizsniegs. Ja apbūves noteikumi nebūs ievēroti, zemi savā īpašumā pārņems tas pats „kronis", no kuŗa tā pirkta. Interesanti atzīmēt, ka arī valdības zemes cenas, gadu pēc gada, kļuvušas augstākas, un droši vien nebūs ilgi jāgaida, kad cena šai zemei būs tāda pati, kā pamestai farmai, klinšu ezeriņa malā.

No 1942. līdz 1947. gadam valdība par „frontes" pēdu rēķināja 30 centus, un uzmērīšanas izdevumi bija apm. $25,- līdz $40.-. Šodien tāda pati zeme jau maksā $2.50 pēdā un uzmērīšanas izdevumi ir $150.-.

Ja ievēro nupat minētos skaitļus, tad liekas, ka zemes gabali „Sidrabenē" un pašlaik „Saulainē" vārda tiešā nozīmē tiek izdāvāti gandrīz pilnīgi par brīvu. Pie tam šie apbūves gabali vismaz trīs, ja ne desmitreiz tuvāk par valdības zemēm, un pie zemes, bez kādas maksas, nāk klāt tāda lieta, kā iespēja paņut latviešu sabiedrībā, par ūdeni, elektrību un zaļumballēm nemaz nerunājot.

☆

Kā man ziņo, tad žibulētāji šogad vairāk daudz nekrāmējoties ar sīkām zivtelēm. Nokārtojuši formalitātes bezdarba apdrošināšanas birojā, diplomēti galdnieki un būvstrādnieki, gaigot uz valdības solīto neredzēto saimniecisko uzplaukumu, sēž uz ezera un, lai nebūtu garlaicīgi, pamērcē āliņģī vienu otru makšķeri. Sestdienās viņiem pievienojas arī tādi brāļi, kas pagaidām vēl strādā. Lielīšanos ar simts asaru izžubulēšanu tagad jau uzskatot par sliktu toni. Tagad žibulēšanas aristokratija runā par forelēm, baltzivīm vai līdakām. Man liekas, ka līdaku karaļa Žaņa Bērziņa troni diezgan nopietni sācis apdraudēt tautietis Jānis Treijs. Es nevaru izpaust, kur un cik lielus lomus viņš ceļ. Viena zivs, kuŗas „krūšu bilde" ir manā rīcībā, ir pietiekami liela, lai ar to pabarotu kādas Toronto biedrības vai kopas visus pilnsapulces dalībniekus.

Atļaujos atgādināt, ka pieteikumus mūsu makšķernieku dižsacensībām pieņemšana līdz šī mēneša pēdējai dienai.

A. Pelēkais.